

Ovo je ISLAM

Uvid u vjeru koja trenutno
ima najbrži rast na svijetu

Pogled iz zraka prema muslimanima koji su okrenuti prema Kabi, građevini koju je po Allahovoj zapovijedi sagradio Poslanik Ibrahim. Allah je naredio svim muslimanima, ma gdje bili, da se moraju okrenuti prema Kabi kada žele da obave molitvu.

THIS IS
ISLAM

دار الدليل المعاصر للنشر والتوزيع ، ١٤٤١هـ (ح)

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

باهمام ، فهد بن سالم

هذا هو الإسلام - بوسني. / فهد بن سالم باهمام - الرياض ، ١٤٤١هـ

١٥٢ ص ، ٢٢ X ١٥ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٩١٣٧٢-٩-٠

١- الاسلام - مبادئ عامة أ.العنوان

ديوي ٢١١ ١٤٤١/٢٦٢٢

رقم الإيداع : ١٤٤١/٢٦٢٢

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٩١٣٧٢-٩-٠

Ovo je ISLAM

Uvid u vjeru koja trenutno
ima najbrži rast na svijetu

Fehd Salim Bahumam

Prvo izdanje
2021

Sva prava zadržava
Modern Guide Company

- **Zar ne bi želio** da imaš što jasniju sliku o vjeri o kojoj se danas najviše raspravlja u medijima?
- **Zar jedna** od najvećih i najbrže rastućih svjetskih religija ne zaslužuje da odvojiš dio svog vremena da se upoznaš s njenim učenjima?
- **Ne misliš li kako** je uzbudljivo upoznavanje drugih kultura i njihove filozofije o životu, vjeri i svijetu koji nas okružuje?
- **Hoćeš li sebi** pružiti priliku da se upoznaš s činjenicama o islamu iz njegovih izvora, prije nego što doneseš sud o toj vjeri?

Ako smatraš da je ovo ili nešto od ovoga što si pročitao, važno ili uzbudljivo, ova knjiga može ti pomoći da pronađeš ono za čim tragaš.

Odakle je došao Kur'an?

82

Logično pitanje koje nam se nameće kada govorimo o muslimanskoj svetoj knjizi Kur'anu i Muhammedu, mir neka je s njim, jest: zašto bismo prihvatili muslimansko tumačenje ovih pitanja i zar mi nemamo pravo da postavljamo pitanja o tome?

Teme knjige

Pitanja koja sve nas intrigiraju — 12

- Vjera islam
- Značenje riječ islam
- Islam – vjera svih poslanika

Internacionalni karakter islama — 16

- Pažnja prema prirodi dio je vjerovanja
- Islam – vjera nauke
- Islam obuhvata sve sfere života
- Ovaj i onaj svijet

Stvoritelj je jedan i samo On zaslužuje da se obožava i da Mu se upućuju molitve — 30

- Između prirodnih i šerijatskih zakona
- U islamu ne postoji stalež klera
- Postoje li posebni obredi inicijacije prilikom ulaska u vjeru islam?

Ko su poslanici — 38

- Poslanici su ljudska bića
- Ispravan odnos prema poslanicima
- Status poslanika u islamu

Stav islama o Isusu – Isau, mir neka je s njim — 42

Ko je poslanik islama — 48

- Kratka biografija poslanika islama Muhammeda, mir neka je s njim

Muhammed, mir neka je s njim, u očima nepristranih — 54

Poslanik Muhammed i njegov moral ————— 60

- Skromnost
- Milost
- Pravednost
- Strpljivost i blagost
- Dobročinstvo i plemenitost
- Skromnost prema ovosvjetskim dobrima
- Odanost

Iz riznice Muhammedove mudrosti ————— 70

Časni Kur'an – vječno čudo islama ————— 76

- Nadnaravnost u pogledu zaštićenosti i sačuvanosti Kur'ana od izmjena
- Nadnaravnost kur'anskog stila

Odakle je došao Kur'an? ————— 82

- Vječiti prigovori i optužbe
- Ali, zašto to ne bismo prihvatili tek kao genijalnost čovjeka?
- Možda su to knjige koje je on samo korigirao?
- Historijska činjenica
- Sura El-Fatiha

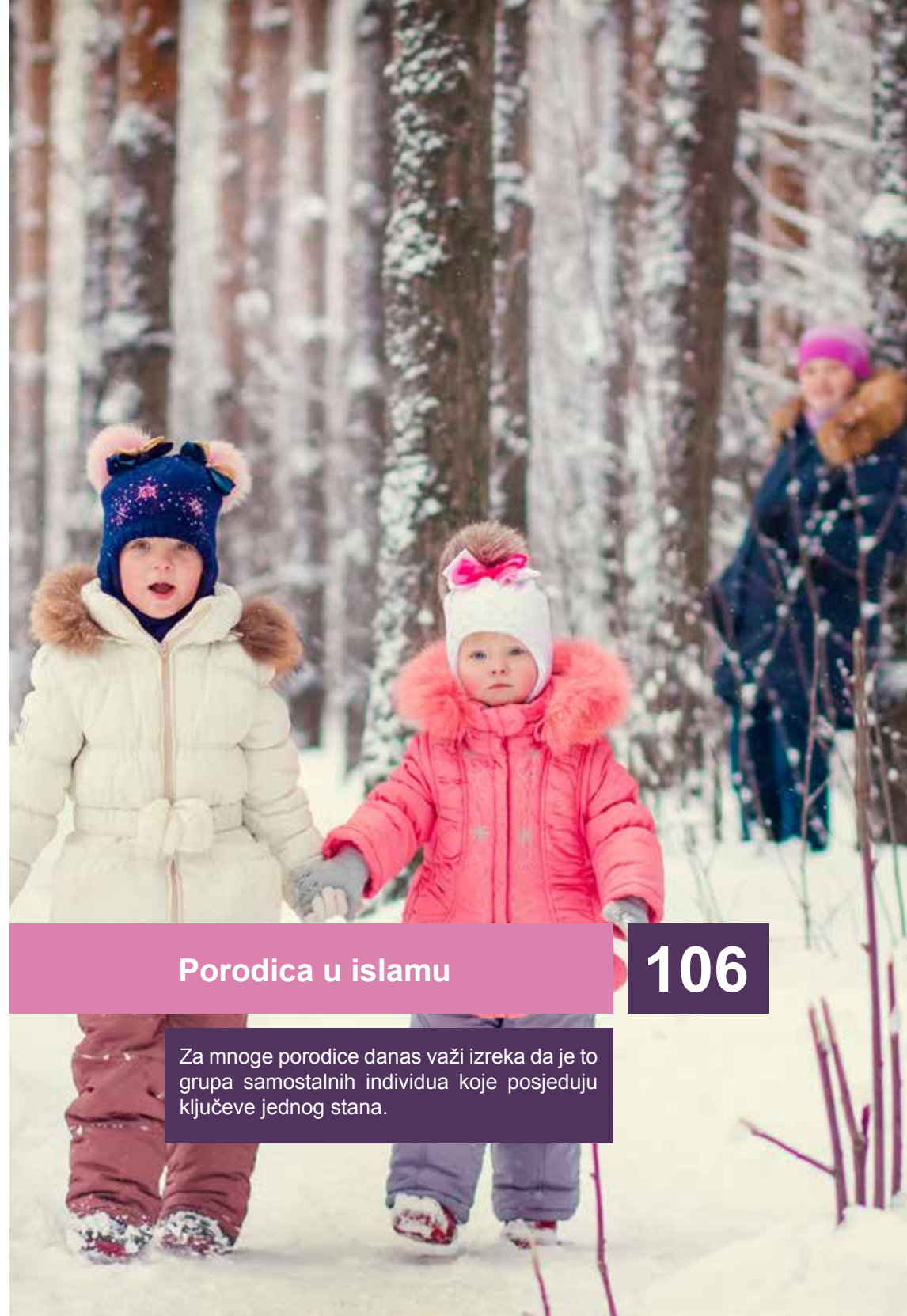
Koncept obreda u islamu ————— 90

- Temelji islama
- Zašto smo iskušani i obavezani raznim propisima?
- Namaz
- Zekat
- Post
- Hadž

Porodica u islamu ————— 106

- Islam je propisao brak radi zasnivanja porodice
- Islam je svakom pojedincu u porodici dao puno pravo, svedjedo bio muško ili žensko
- Poštivanje roditelja, njihovo uzdržavanje i pomaganje važan je islamski princip
- Islam je naredio pravedno postupanje prema djeci
- Muslimanima je propisano da održavaju rodbinske veze

Porodica u islamu

106

Za mnoge porodice danas važi izreka da je to grupa samostalnih individua koje posjeduju ključeve jednog stana.

Veza između vjere i razuma

132

Neki ljudi smatraju da se vjera i vjerovanje kose s razumom, da su oprečni naučnoj metodici, jer smatraju da je vjera rezultat mitova i legendi, za razliku od filozofije i nauke koje nas dovode do sistematskih spoznaja koje mogu postati apsolutno potvrđeno znanje ukoliko ispune standarde naučnog istraživanja i dokažu se u praksi. Ovakav način razmišljanja jednim je dijelom tačan.

Žena u islamu _____ 112

- Primjeri propisa koji ukazuju na poštovanje prema ženi
- Islam poklanja veliku pažnju ženi
- U islamu nema sukoba spolova
- Veza između muškarca i žene
- Priroda odnosa između muškarca i žene u islamu
- Norme koje reguliraju odnos između muškaraca i žena koji nisu u bliskom srodstvu
- Islam je ženi propisao nošenje hidžaba pred muškarcima koji joj nisu bliski rod

Islamski propisi o hrani i piću _____ 122

- Svinjetina
- Alkohol i alkoholna pića
- Kako Kur'an tretira alkohol

Grieh i pokajanje _____ 128

Veza između vjere i razuma _____ 132

- Prepreke na putu ispravnog razumijevanja Kur'ana

Islam je vjera mira _____ 138

- Jesu li ljudi prisiljavani da prihvate islam?
- Šta su muslimani radili nakon osvajanja novih područja?

Između islama i stanja nekih muslimana danas _____ 144

- Pogled iz novog ugla

A person in a dark jacket and pants stands with their back to the camera on a weathered stone pier. The pier extends into a calm sea under a vast, cloudy sky. In the distance, some dark, rectangular structures are visible in the water. The overall mood is contemplative and serene.

Pitanja koja sve nas intrigiraju

Svako Svako od nas, barem jedanput u životu, zapitao se: Ko sam ja? Odakle sam došao na ovaj svijet? Kuda idem? Gdje ću završiti nakon smrti? I čemu sva nastojanja na ovome svijetu ako je smrt konačni kraj nakon kojeg ću postati prašina i na tome će se sve završiti?

M

Muslimani, poput sljedbenika drugih nebeskih religija, smatraju da bi ljudski život bio besmislen bez vjerovanja u postojanje Pravednog Tvorca, bez vjerovanja u život poslije smrti u kojem će dobri biti nagrađeni, a zlikovci kažnjeni. Takav život ne bi imao nikakvog značenja, bila bi to samo patnja.

Isto tako muslimani smatraju da je nemoguće pojmiti život i dokučiti mudrosti životnih nedaća i kušnji, ni šta je ispravno, a šta pogrešno, bez vjerovanja u Gospodara, Stvoritelja, koji u svemu postupa mudro i pravedno, i koji je učinio da nakon okončanja ovog života svaki čovjek dobije ono što je zaradio svojim djelima.

I tek tada, s vjerom, vrijednosti i shvatanja koja zastupamo – poput pravde, ljubavi, saosjećanja, iskrenosti, strpljivosti, milosrđa – postaju istinski u skladu s našom dušom, i tek tada izazovi dobijaju značenje, uspjeh okus, a strpljivost svoju slast.

U časnom Kur'anu, svetoj knjizi muslimana, Bog nam ukazuje na to kada govori o onima koji imaju razum i razmišljaju: "...i razmišljaju o stvaranju nebesa i Zemlje: 'Gospodaru naš! Nisi stvorio ovo uzaludno. Slava neka je Tebi! Pa sačuvaj nas patnje u Vatri...'" (Kur'an, 3:191)

Nemoguće je pojmiti život i dokučiti mudrosti životnih nedaća i kušnji, ni šta je ispravno, a šta pogrešno, bez vjerovanja u Gospodara, Stvoritelja, koji u svemu postupa mudro i pravedno.

Vjera islam

Većina svjetskih religija nazvana je po osnivaču, ili po narodu, ili regiji. Kršćanstvo/hrišćanstvo nazvano je po Kristu/Hristu, judaizam po židovskom plemenu Juda, budizam po osnivaču Budi, hinduizam po narodu Hindu u Indiji itd.

S druge strane, naziv islam ne vezuje ni za neku ličnost ni za određeno pleme, rasu, narod. To je zato što to nije vjera namijenjena samo jednom narodu, niti ju je utemeljio neko od ljudi da bi se pripisivala njemu.

Značenje riječi islam

U arapskom jeziku imenica islam obuhvata značenja predanosti, potčinjenosti, pokornosti, odanosti, sigurnosti, smirenosti.

Vjera islam predstavlja predanost i potpunu pokornost Gospodaru, Stvoritelju, Vladaru, i oslobađanje od svih drugih vrsta ropstva.

Kur'an na nekoliko mjesta potvrđuje ovo značenje.

Tako nas Kur'an obavještava da se onaj koji se svojim srcem i tijelom predao Bogu, pokorio Mu se, pridržava se Njegovih zapovijedi, a kloni Njegovih zabrana – uhvatio za čvrsto užu spasa koje neće pući, i očekuje ga svako dobro (Kur'an, 31:22).

Prema tome, islam predstavlja apsolutnu potčinjenost Bogu, a oslobođenost od potčinjenosti bilo kome drugom. Musliman je osoba koja iskreno obožava Boga, koja živi smirene duše i širi mir oko sebe.

Ali, da li je to misija s kojom su dolazili svi poslanici?

Islam – vjera svih poslanika

Kur'an nas uči da su svim narodima u prošlosti dolazili poslanici kako bi ih poučavali Božijoj vjeri. U Kur'anu je Muhammedu, mir neka je s njim, rečeno: "Mi smo te poslali s Istinom da radosne vijesti donosiš i da opominješ; a nije bilo naroda kome nije došao onaj koji ga je opominjao" (Kur'an, 35:24). Svi poslanici donosili su Istinu i njihova temeljna učenja u vjerskim i moralnim načelima i osnovni propisi bili su jednaki.

Islam, koji je objavljen prije nešto više od 1.400 godina, samo je nastavak te jedinstvene vjere s kojom su dolazili svi poslanici. Kur'an naređuje muslimanima da vjeruju u ono u što su vjerovali prijašnji poslanici poput Ibrahima (Abrahama, Avrama), Ishaka (Izaka, Isaka), Jakuba (Jakova), Musaa (Mojsija), Isaa (Isusa). (Kur'an, 2:136)

Zanimljivo je da nam Kur'an prenosi oporuku poslanika Ibrahima koju je na samrti ostavio svojim sinovima, kao i oporuku poslanika Jakuba svojim sinovima, koja glasi: "Bog vam je odabrao vjeru istine, pa se postojano pridržavajte islama dokle god ste živi." (Kur'an, 2:132)

Današnja vjera islam samo je nastavak jedne jedinstvene vjere koju su ispovijedali svi Božiji poslanici: njihovo vjerovanje bilo je identično i s nepromjenjivim osnovama, ali su propisi bili različiti shodno različitim prilikama u kojima su se nalazili. Naposljetku, Bog je poslao Muhammeda kao posljednjeg poslanika s konačnim propisima za cijelo čovječanstvo i za sva vremena.

U Kur'anu se jasno naznačava da je vjera svih poslanika jedna i da se zove islam, a da su razlike u vjerovanju koje danas ispovijedaju sljedbenici drugih nebeskih vjera u odnosu na islam nastale iskrivljivanjem originalnog učenja njihovih poslanika, čime su se udaljili od njihovog vjerovanja. (Kur'an, 3:19)

Islam se ne vezuje ni za neku ličnost ni za određeno pleme, rasu, narod. To je zato što to nije vjera namijenjena samo jednom narodu, niti ju je osmislio neko od ljudi da bi se nazivala po njemu.

U arapskom jeziku imenica islam obuhvata značenja predanosti, potčinjenosti, pokornosti, odanosti, sigurnosti, smirenosti.

Internacionalni karakter islama

Interesantno

Interesantno je kako se u Kur'anu uopće ne spominje imenica Arapi iako je Kur'an objavljen na arapskom jeziku. Danas Arapi čine samo 20% populacije muslimana, a zemlja s najvećim brojem muslimana jeste Indonezija. Broj muslimana u Indiji gotovo je dvostruko veći od broja muslimana u najmnogoljudnijoj arapskoj zemlji.

Islam je objavljen kao milost i uputa svim narodima, bez obzira na njihovu kulturu, rasu, etničku pripadnost, običaje i podneblje u kojem žive. U Kur'anu se kaže: "A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali." (Kur'an, 21:107)

Islam ljudsku raznolikost posmatra na jedinstven način, kakav do njegove pojave nije bio poznat nijednom narodu na kugli zemaljskoj.

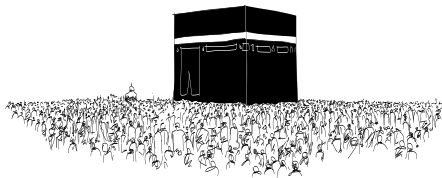
Pogledajmo tu kur'ansku uputu koja nije namijenjena samo Arapima, niti samo muslimanima, nego čitavom ljudskom rodu: "O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa." (Kur'an, 49:13)

Na ovaj način Kur'an nas uči da su svi ljudi, bez obzira na rasu i naciju, djeca Adema i Have (Eve), i da različitost njihovih rasa i nacija ne znači da su zbog toga jedni bolji od drugih, nego ih je Bog stvorio tako različitim da bi se međusobno upoznali, sarađivali i potpomagali, a po Božijim mjerilima najbolji su oni koju su Mu najpokorniji.

Štaviše, Kur'an nam skreće pažnju na to da je različitost ljudskih rasa, jezika i kultura Božija blagodat, znak Njegove moći i čudo Njegovog stvaranja, što je jednako značajno kao i stvaranje nebesa i Zemlje, ali to primjećuju samo razumom obdareni. (Kur'an, 30:22)

Islam nudi viziju ljudske raznolikosti na jedinstven način, kakav do tada nije bio poznat nijednom narodu na kugli zemaljskoj.

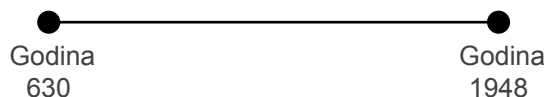
Muhammed, poslanik islama

"O ljudi, vaš Gospodar je jedan, vaš praotac je jedan. Zaista, nema prednosti Arap nad nearapom, niti nearap nad Arapom, niti crveni nad crnim, niti crni nad crvenim, osim po bogobojznosti."

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima

Deklaracija u kojoj se priznaje pravo čovjeka na slobodu, jednakost i dostojanstvo

U okrilju drugih svjetonazora, prvi put se pravo čovjeka na slobodu, jednakost i dostojanstvo spominje u Deklaraciji UN-a o ljudskim pravima iz 1948. godine, i tek nakon toga počela je njegova primjena. Dok je Muhammed, mir i spas neka je na njega, prije više od 1.400 godina objavio početak novog doba za čovječanstvo, kazavši: "O ljudi, vaš Gospodar je jedan, vaš praotac je jedan. Zaista, Arap nema prednost nad nearapom, niti nearap nad Arapom, niti crveni nad crnim, niti crni nad crvenim, osim po bogobojznosti." (Ahmed, 23489)

Pažnja prema prirodi dio je vjerovanja

Prema nekim filozofskim teorijama, čovjek je apsolutni gospodar ovoga svijeta i ima pravo da se ponaša kako hoće da bi ispunio svoje prohtjeve i interese, makar time izazvao ekološku katastrofu ili uništio neka živa bića. Također, postoje potpuno suprotne filozofske teorije, prema kojima se čovjek nimalo ne razlikuje od ostalih stvorenja. Pa kakav je islamski pogled na svemir i očuvanje prirode?

Islam uređuje odnos čovjeka s prirodom polazeći od načela vjerovanja i ponašanja, regulirajući detaljne propise koji se tiču čovjekovog odnosa prema životinjama, zemlji i prirodnim resursima.

Prvo što ćemo primijetiti jest uravnoteženost u odnosima, koju potencira Kur'an. Bog je odlikovao čovjeka nad ostalim bićima (Kur'an, 17:70) i stvorio je životinje i sve drugo što postoji na ovome svijetu da bi se čovjek time koristio (Kur'an 14:32-33). Čovjek, dakle, nije obično stvorenje poput miliona drugih živih bića koja je Bog stvorio, nego

odlikovano stvorenje kojem je Bog potčinio prirodu da se njome koristi (Kur'an, 2:29).

Ali, Bog nas upozorava da mi nismo apsolutni gospodari i da se prema drugim živim bićima i prirodi ne možemo odnositi kako mi hoćemo, jer to što smo posebna i odlikovana stvorenja ne daje nam za pravo da uništavamo prirodne resurse i izazivamo štetu u ovom kosmosu. Vlasnik drugih živih bića i prirode jeste Bog, njihov i naš Stvoritelj, i On je čovjeku dao pravo da se koristi njima, ali mu je naredio da se ponaša odgovorno, da ne izaziva i ne nanosi štetu ni čovjeku ni drugim stvorenjima. (Kur'an, 11:61; 2:30)

Islamski vjerovjezakon utemeljio je stotine zakona koji detaljno uređuju pitanje odnosa između čovjeka i njegovog okruženja. Navest ćemo neke od tih primjera.

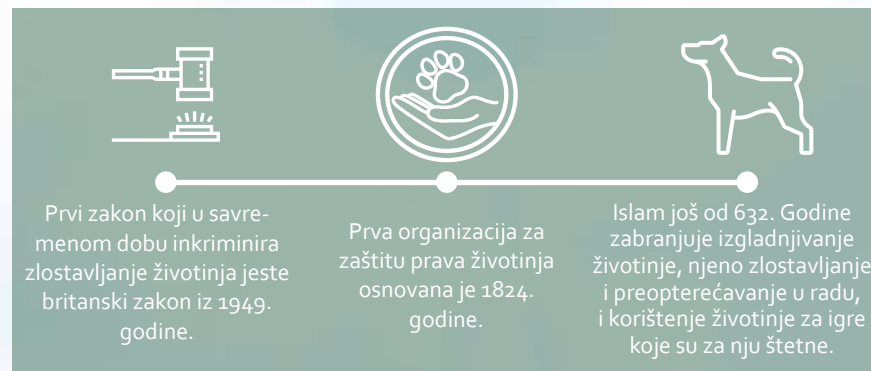
1. Pažnja prema životinjama

U mnogobrojnim izrekama prenesenim od Muhammeda, mir neka je s njim, ljudima je ukazano na prava životinja, naređeno da se prema njima lijepo ophode, zabranjeno da ih muče, a za mučenje životinja zapriječeno je teškom kaznom na onome svijetu.

Prva organizacija posvećena brizi za prava životinja osnovana je u Velikoj Britaniji 1824. godine pod nazivom Kraljevsko društvo za prava životinja, a prvi zakon koji u savremenom dobu inkriminira zlostavljanje životinja jeste britanski zakon iz 1949. godine. S druge strane, islam je četrnaest vijekova prije toga zabranio i mučenje i zlostavljanje životinja i okarakterizirao to kao inkriminirajuće djelo. U brojnim izrekama Muhammeda, mir neka je s

njim, spominju se konkretni primjeri zabrane izgladnjivanja životinje, zabrane njenog fizičkog zlostavljanja i preopterećivanja u radu, zabrane korištenja životinja za igre koje su za nju štetne, zabrane udaranja životinje u predjelu njuške. Pored navedenih, postoji još mnogo propisa o pravima životinja u islamu.

Koliko islam vodi računa o pravima životinja, čitalac će dovoljno zaključiti iz priče koju je ispričao Muhammed, mir neka je s njim, o ženi koja je bila prostitutka (a to je jedan od najtežih grijeha), pa kad je vidjela psa koji umire od žeđi, sažalila se i napojila ga tako što je nasula vodu iz bunara u svoju cipelu, pa joj je Bog zbog toga oprostio. (Buhari, 3280)

2. Pažnja prema biljkama

Islam podstiče na to da se vodi briga o biljkama i usjevima, bez obzira da li je to zbog lične koristi ili koristi drugih ljudi i stvorenja na ovome svijetu.

Muhammed, mir neka je s njim, rekao je da će svaki čovjek koji učestvuje u sadnji neke biljke, kojom će se okoristiti bilo koje živo biće, biti nagrađen kao da je udijelio pomoć potrebnima. (Buhari, 2320)

Štaviše, plemeniti Poslanik pozvao je muslimane da i u najtežim situacijama kultiviraju zemlju i vode računa o prirodi, makar bili svjesni da oni neće dočekati rezultate svog truda. Rekao je Muhammed, mir neka je s njim: "Kad bi nastupio Sudnji dan, a u ruci nekog od vas sadnica, neka je zasadi ako mogne, jer će mu to biti sadaka." (Ahmed, 12981)

To znači da je kultiviranje zemlje bogougodno djelo koje treba činiti i u najtežim uvjetima, ako za to postoji mogućnost.

3. Pažnja prema prirodnim resursima

Islam insistira na očuvanju prirode, a zabranjuje njeno uništavanje i zagađivanje, i u tom domenu ljudima je postavio kompletan sistem po kojem će se vladati, a taj sistem počiva na principu da je "bolje spriječiti nego liječiti". U to se ubraja insistiranje islama na ličnoj higijeni, čuvanje prirodnih resursa i njihovo racionalno iskorištavanje, a zabranjivanje zagađivanja i uništavanja. Kao primjere navest ćemo:

- U domenu zabrane neracionalnog korištenja prirodnih resursa značajno je napomenuti da islam zabranjuje bezrazložno rasipanje vode, makar to bilo tokom obrednog pranja (abdest, gusul).

- Islam zabranjuje da bogataši i vlastodršci imaju monopol nad važnim prirodnim resursima poput vode (što možemo uzeti kao primjer zabrane monopola nad prirodnim resursima), vatre (kao primjer zabrane monopola nad energetske izvorima) i pašnjacima (primjer zabrane monopola nad prehrambenim izvorima). (Ebu Davud, 3477)

Briga o prirodi i učestvovanje u njenom čišćenju i zaštiti od zagađenja dio je suštinskog vjerovanja u islamu, kako je to kazao Poslanik islama.

- Islam zabranjuje sve što je štetno za prirodu. Kao primjer za to navesti ćemo da islam zabranjuje uriniranje u stajaće vode, jer se time ta voda zagađuje; islam zabranjuje obavljanje nužde po putevima i mjestima koja ljudi koriste za odmaranje.

Ovi jednostavni primjeri koje smo naveli ne treba da iznenađuju, kad znamo da Poslanik islama ne samo da je čišćenje i zaštitu okoliša smatrao dobrim djelom, nego i dijelom suštinskog vjerovanja (Muslim, 35).

Islam – vjera nauke

Prva riječ objavljena iz Kur'ana nije slučajno riječ uči, čitaj. U Kur'anu, kao i u brojnim izrekama Muhammeda, mir neka je s njim, nailazimo na podsticaj da se izučavaju sve nauke i stječu sva znanja korisna za čovječanstvo. Put znanja i spoznaje islam je muslimanima učinio putem koji ih vodi u Džennet (Raj). Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Ko krene putem stjecanja znanja, Bog će mu time olakšati put u Džennet." (Muslim, 2699)

Zadivljuje, također, poređenje znanja i neznanja u riječima Muhammeda, mir neka je s njim, u kojima objašnjava da je vrijednost učenjaka nad pobožnim neznalicom kao vrijednost plemenitog poslanika Muhammeda nad najmanje vrijednim čovjekom. (Tirmizi, 2685)

Zbog toga je islam među velikim svjetskim religijama prepoznatljiv kao vjera koja nije progonila naučnike niti obuzdavala njihove naučne napore niti se suprotstavljala njihovim naučnim rezultatima. Naprotiv, islam je bio pokretač razvoja nauke i obrazovanja, a džamije su bile prvi centri u kojima su se u islamskom svijetu izučavale razne nauke, ne samo vjerske.

Ne čudi, stoga, da je većina muslimanskih velikana u prirodnim naukama svoj naučni put započela učenjem Kur'ana i vjerskih nauka, da bi se potom posvetili proučavanju prirodnih nauka.

Bog je odlikovao učenoga koji druge podučava dobru uzdigavši ga na visoke stepene, čak je Muhammed, mir neka je s njim, kazao da sva stvorenja mole za njega. (Tirmizi, 2685)

Većina muslimanskih velikana u prirodnim naukama svoj naučni put započela je učenjem Kur'ana i vjerskih nauka, da bi se potom posvetili proučavanju prirodnih nauka.

Neki muslimanski naučnici svjetskog značaja

1. Havarizmi (Bagdad, 790.–850.).

Poznati je matematičar i astronom, začetnik algebre. Njegovi naučni radovi vrlo su brzo prevedeni na druge jezike, a uporedo s tim mnoge arapske riječi, poput algebra ili zero, ušle su u te jezike.

2. Ebu Ali Hasan ibn Hasan ibn El-Hejtem, latinizirano Alhazen i Alhacen (rođen u Basri oko 965., a umro u Kairu oko 1040.)

Poznati je astronom, fizičar i matematičar, a dao je nemjerljiv doprinos razvoju optike. Navodi se da je ovaj naučnik postavio osnovne principe na kojima je kasnije razvijena kamera. Zanimljivo je da mnogi stručnjaci smatraju kako je imenica kamera, općepoznata u gotovo svim jezicima svijeta, porijeklom od arapske imenice el-kumra, što je naziv optičke komore, koju je izumio Alhazen.

3. Ebu Rejhan Muhammed ibn Ahmed el-Biruni (973.–1048.)

Bio je veliki naučnik u oblasti astronomije. Prvi je ustvrdio da se Zemlja okreće oko svoje ose i ukazao je na postojanje gravitacije.

4. Ebu Kasim Halef ibn Abbas el-Zehravi (936.–1013.), na Zapadu poznat pod imenom Abulcasis, bio je ljekar koji je dao nemjerljiv doprinos razvoju hirurgije. Izumio je i u svojim djelima detaljno opisao stotine hirurških instrumenata. Njegova su djela stoljećima bila jedna od glavnih referenci u izučavanju hirurgije na Zapadu.

5. Ibn Sina ili Avicenna (980.–1037.) bio je ljekar i filozof. Prvi je otkrio i opisao mnoge medicinske fenomene i način njihovog tretmana. U svom radu naročit naglasak stavljao je na naučne eksperimente usljed čega je uspio doći do iznimno važnih rezultata koji su i danas važni. Njegovo djelo "Kanon medicine" sedam je vijekova bilo temeljna referenca u izučavanju medicine na Zapadu i izučavalo se na evropskim univerzitetima sve do polovine sedamnaestog vijeka.

Nakon što je postao veoma poznat ljekar, kao vid humanog gesta i zahvalnosti Bogu na blagodatima znanja koje je stekao, besplatno je liječio bolesnike.

6. Alauddin Ebu Hasan Ali b. Ebu Hazm el-Karši ed-Dimeški, poznat kao Ibn Nefis (1213.–1288., Damask), bio je islamski teolog i stručnjak za islamsku jurisprudenciju, ali istovremeno je bio i veliki stručnjak u medicini i farmaciji. Otkrio je plućnu cirkulaciju ili mali krvotok, i opisao je s nevjerovatnom preciznošću. Postavio je niz medicinskih teorija koje su i danas prihvaćene.

Islam obuhvata sve sfere života

Mnogi se ljudi iznenade kad čuju da islam nije utemeljen samo na obredoslovlju i moralnim kodeksima, kao što je slučaj sa drugim religijama koje poznaju.

Islam, dakle, ne obuhvata samo duhovni aspekt koji muslimani praktično iskazuju kroz molitve u džamijama, a

ne sadrži ni samo dogmatska mišljenja i filozofiju.

Islam, također, nije samo ekonomski ili ekološki sistem, nije vjera koja sadrži samo pravila i teorije o izgradnji društvenog sistema,

kao što nije vjera koja sadrži tek skup moralnih i etičkih normi u odnosu prema drugima.

Islam je sveobuhvatan sistem koji sadrži norme kojima se uređuju sve sfere ljudskog života. Islam, pored svega što smo spomenuli, uređuje i mnoga druga pitanja. Ali, islam time ne sputava ljude, nego im olakšava život i usmjerava ih da razvijaju svoju kreativnost na konstruktivan i koristan način, da izgrađuju ljudsku civilizaciju. Vjera islam sa svojim propisima i uputama najveća je blagodat koju je Bog darovao ljudima (Kur'an, 4:3).

Kada je neki nemusliman, ismijavajući se sa islamom, rekao jednom od drugova Muhammeda, mir neka je s njim, koji se zvao Selman el-Farisi, Allah je njime zadovoljan: "Vaš drug", misleći na Muhammeda, mir neka je s njim, "podučio vas je svemu, čak i kako da obavljate veliku i malu nuždu!", Selman mu je odgovorio: "Da, podučio nas je svemu." Potom mu je objasnio islamske propise vezane za to pitanje. (Vidjeti: Muslim, 262)

Islam je sveobuhvatan put koji sadrži norme kojima se uređuju sve sfere ljudskog života.

Ovaj i onaj svijet

Stari Egipćani su balzamirali svoje mrtve i ukopavali uz njih njihove vrijedne predmete vjerujući da će im trebati u zagrobnom životu.

Nasuprot ovome, stanovnici Tibeta sjekli su svoje umrle i ostavljali dijelove njihovih tijela u brdima kako bi bili hrana pticama i zvijerima. Hindusi još i danas spaljuju svoje mrtve, jer vjeruju da je to jedini način da duša postigne spas.

Ovo su samo jednostavni primjeri različitih obreda i različitog odnosa prema umrlima u različitim religijama kroz različita vremenska razdoblja u različitim krajevima svijeta, a shodno vjerovanjima tih ljudi. Primjere smo naveli kako bismo čitaoca potakli da razmisli o životu poslije smrti: da li postoji, kakva je njegova suština, šta nam je tamo potrebno.

Svi smo svjesni da je smrt istina koja će nam svima doći, svejedno vjerujemo li u život poslije nje ili ne vjerujemo, i svejedno jesmo li spremni za nju ili ignoriramo dolazak tog trenutka.

Međutim, jedno pitanje opire se ljudskim nastojanjima da zaborave i ignoriraju smrt. Svaki put kad čovjek počne razmišljati o svom postojanju, ne može a da se ne zapita postojimo li bez razloga i je li smrt konačni kraj.

To je pitanje koje se često vrzma u našim glavama, a Kur'an nam ga na različite načine konstantno predočava i obavještava nas o tome da će na Sudnjem danu mnogi žaliti i tugovati što nisu ozbiljnije potražili odgovor na ovo pitanje i što se nisu pripremili za taj život. Neki će ljudi tada govoriti: "Kamo sreće da sam se pripremao za ovaj život!" (Kur'an, 89:24); "Kamo sreće da ni stvoren nisam bio!" (Kur'an, 78:40).

Pripadnici svih nebeskih religija vjeruju u život poslije smrti, i u nagradu i kaznu u tom drugom životu jer su to propovijedali svi poslanici/proroci, i jer zdrav razum upućuje na to da život na ovome svijetu, vjera i moral, ne bi imali smisla ako ne postoji život poslije smrti u kojem će ljudi odgovarati za svoje postupke i biti nagrađeni za dobro, a kažnjeni za loše.

Mnogi ljudi, ipak, misle da nije moguće istovremeno pridržavati se vjere i stjecati imetak na ovome svijetu, uživati u lijepim stvarima i napredovati, jer misle da čovjek može raditi ili za ovaj ili za onaj svijet, nikako za oba.

Mnogi se čude i teško im je povjerovati da u islamu ne postoji barijera između prakticiranja vjerskih propisa i uživanja u lijepim stvarima, ili između prakticiranja vjerskih propisa i stjecanja imetka. Muhammed, mir neka je s njim, obavijestio nas je da će onaj ko postupa ispravno u svojim poslovima i ima dobre i plemenite namjere prilikom rada biti nagrađen na drugom svijetu, pa čak i za trn koji skloni s puta i za zalogaj koji stavi u usta svojoj supruzi. (Buhari, 56)

Smrt je istina koja će nam svima doći, svejedno vjerujemo li u život poslije nje ili ne vjerujemo, i svejedno jesmo li spremni za nju ili ignoriramo dolazak tog trenutka.

Obavještavajući svoje drugove da su vrata dobra u islamu neizmjerena, časni poslanik Muhammed, mir neka je s njim, naveo je primjer koji ih je začudio. Rekao je: "Kada neko od vas ima spolni odnos sa svojom suprugom, imat će nagradu." Njegovi drugovi začuđeno su upitali: "Zar ćemo i za upražnjavanje naših strasti biti nagrađeni?!" Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Šta mislite kada bi neko zadovoljio svoje strasti na zabranjeni način, da li bi mu to bilo grijeh?" Ashabi odgovoriše: "Da." "Zato će mu biti upisana nagrada kada to učini na dozvoljen način." (Muslim, 1006)

Stoga ne čudi da svako ko počinje da se upoznaje s islamom već na samom početku primijeti da u islamu postoji balans između čovjekovih duhovnih i materijalnih potreba, shodno kur'anskoj percepciji života na ovome svijetu. Tako Kur'an podstiče čovjeka da radi dobro pripremajući se za život na drugom svijetu, ali istovremeno ga podstiče i na stjecanje imetka i privređivanje (Kur'an, 62:9–10). I za to privređivanje također će biti nagrađen od Boga, sve dok to čini s ispravnom namjerom, jer muslimanu njegova vjera naređuje da obožava Boga i na taj način što će biti marljiv u svom poslu stječući opskrbu za svoju porodicu, vodeći brigu o svom zdravlju, čistoći prirode, civilizacijskom napretku, jednako kao što mu naređuje da Ga obožava molitvom, udjeljivanjem milostinje, postom.

Jedna od tajni duševne smirenosti i unutrašnjeg mira koji osjeća musliman jeste i to što u islamu postoji sklad između njegovih težnji za onim i ovim svijetom, između posvećenosti vjerskim propisima i uživanja u lijepom, što nema nesklada i dvostrukih aršina, nego islam predstavlja jedan kompletni sistem.

Odatle je sasvim razumljiva kur'anska maksima u kojoj je sažeta filozofija islama o ovom pitanju, kojoj poučava muslimane naređujući im da to jasno proglase među ljudima: "Sve što radim u svom životu posvećeno je Bogu. Ne samo obredi i molitve, nego svako stanje u kojem se nalazim, i kada umrem, On će presuditi o mojim djelima i adekvatno me nagraditi." (Kur'an, 6:162)

Islam – vjera komunikacije i saradnje

Opis Rusije, Danske i skandinavskih zemalja koji je sačinio muslimanski putopisac Ahmed ibn Fadlan smatra se prvim preciznim opisom života i stanja društvenih zajednica na tom području.

Ahmed ibn Fadlan se 921. godine zaputio na izuzetno uzbudljivo putovanje koje se smatra jednim od najvažnijih primjera približavanja različitih civilizacija u srednjem vijeku. Svoje putovanje počeo je iz Bagdada, onovremenog centra nauke i napretka ljudske civilizacije, da bi obišao brojne zemlje i narode bilježeći svoja zapažanja i događaje kojima je svjedočio. Na tim putovanjima načinio je obimnu putopisnu građu koja se 1923. godine prvi put pojavila u štampi na temelju manuskripta pronađenog u Rusiji.

Značaj Ibn Fadlanovog djela, kako kaže američki autor Michael Crichton, jest u tome što ono pokazuje da su Arapi Bagdada, kao veoma pobožni muslimani, bili itekako otvoreni za interakciju sa narodima koji su se od njih razlikovali po izgledu, ponašanju, vjeri, i da su Arapi od svih naroda tog vremena bili najmanje provincijalci, što ih je učinilo izuzetnim svjedocima različitih kultura. (Vidjeti: Michael Crichton, Eaters of the Dead)

Islam poziva sve ljude da grade zajedničku civilizaciju, da sarađuju u dobru, poziva na međusobnu komunikaciju u duhu najviših moralnih načela i etike, bez obzira na različito vjersko i kulturno naslijeđe. Islam jasno ukazuje na to da samoizolacija i izbjegavanje ljudi nije ispravan način ponašanja. Zato je Božiji poslanik Muhammed, mir neka je s njim, kazao da je onaj koji se druži i komunicira sa ljudima, makar trpio njihove uvrede i ružan odnos, bolji od onoga koji se izolirao od društva. (Ibn Madža, 4032)

**Stvoritelj je jedan i
samo On zaslužuje
da se obožava i da Mu
se upućuju molitve**

Islam

Islam ne prihvata samo deklarativno priznanje Božijeg postojanja, nego naznačava da je Onaj u koga vjerujemo jedini Gospodar i Stvoritelj, i jedino istinsko božanstvo.

Imenica Allah u arapskom jeziku ima tri značenja:

- Božanstvo kojem ljudi upućuju molitve i obrede.
- Onaj koji je veličanstven i nedokučiv ljudskim umovima u pogledu Svoga bića, atributa i moći.
- Onaj za kojim čeznu srca i duše, pa se smiruju spominjući Ga i uživaju obožavajući Ga.

Kur'an insistira na formiranju potpuno čiste percepcije o Allahu, lišene devijantnih vjerovanja koja umanjuju Njegovu veličinu.

Allah je, kako Kur'an objašnjava, Stvoritelj, Onaj koji je iz ničega stvorio i uredio ovaj svijet, i sve što se dešava, ma koliko bilo beznačajno, dešava se Njegovom voljom, odredbom i znanjem. Ne padne nijedna kapljica kiše, niti se desi i najmanja promjena tokom dana i noći u onome što vidimo i što ne vidimo, bilo gdje u ovom kosmosu, a da se to nije desilo s Allahovim znanjem, moći i milošću. (Kur'an, 6:59; 41:47)

Allah ima najpotpunije attribute. On je Silni, Onaj koji ne može biti pobijeđen, Milostivi, čija milost sve obuhvata, Veličanstveni, koji nema apsolutno nikakvog nedostatka.

S obzirom na to da neki vjeruju kako je Allah stvorio nebesa i Zemlju za šest dana, a sedmi dan se odmarao, Kur'an to jasno odbacuje: "Mi (Allah) smo nebesa i Zemlju i ono što je između njih stvorili za šest dana i nismo se umorili" (Kur'an, 50:38). Ta predodžba o Bogu koji se umara odraz je poređenja Boga sa stvorenjima i njihovim osobinama, ali On je Stvoritelj, a sve ostalo su Njegova stvorenja, pa kako se mogu porediti sa svojim Stvoriteljem: "Ništa nije kao On. On sve čuje i sve vidi." (Kur'an, 42:11)

Kur'an potvrđuje da se sve dešava po Allahovom znanju i Njegovoj moći, čak i padanje kapljica kiše i listova sa drveća.

Temelj islama je iskreno ispovijedanje vjere jednom i jedinom Bogu, bez upućivanja molitvi i molbi svecima i sl. Tome su pozivali svi poslanici.

On je pravedan sudac, koji nikome neće učiniti ni trun nepravde. Ono što tokom ovog našeg života vidimo ukazuje nam na Njegovu mudrost i dobrotu. Ali, kao što dijete ne razumije određene postupke i ponašanje svojih roditelja, jer postoji velika razlika u umnom razvoju između njih, tako čovjek usljed ograničenih umnih sposobnosti ponekad ne razumije Božije mudrosti.

Prema prethodno pojašnjenju percepciji Boga, islam ne prihvata samo deklarativno priznanje postojanja Boga, nego naznačava da je Onaj u koga vjerujemo jedini Gospodar i Stvoritelj, također, i jedini istinski Bog. Stoga nije ispravno upućivati molitve ili bilo kakve obrede nekome mimo Njega, odnosno, obavezni smo da samo Njega obožavamo, i to bez posrednika i zagovarača, jer naš Stvoritelj je dostojniji i milostiviji od toga da Mu se obraćamo posredno.

Vladari država na ovome svijetu ne mogu znati ko je sve od njihovih sugrađana ugrožen i treba mu pomoć, pa ugroženi i siromašni do njih stižu posredstvom njihovih saradnika i bliskih ljudi, Ali, Allahu ništa nije skriveno, i On je Silni, Vladar, Onaj koji sve može, Onaj u čijoj je vlasti sav kosmos, koji za nešto samo kaže "budi" i ono bude... Zašto Mu se, onda, ne obraćati direktno?

Kur'an naglašava da se smirenost srca i unutrašnje zadovoljstvo postiže tako što će se musliman obratiti svome Gospodaru i iznijeti Mu svoje potrebe, jer je On veličanstven i sve može, voli Svoje robove i dobar je prema njima, i raduje se njihovim molitvama, odaziva im se i nagrađuje ih, shodno tome koliko su Mu posvećeni u svojim molitvama.

Stoga je temelj islama iskreno ispovijedanje vjere jednom i jedinom Bogu, bez upućivanja molitvi i molbi svecima i sl. (Kur'an, 16:36), i svi poslanici pozivali su tome. Dakle, nijednom poslaniku, ni vladaru, ni pobožnom čovjeku, ma kolika bila njegova pobožnost i dobrotu, ne smije se upućivati nikakav vid molitve ili molbe, čak ni pod izgovorom da je to radi toga da nam budu zagovornici kod Boga, jer svi smo Njegova stvorenja i Njegovi robovi, a On čuje sve Svoje robove i odaziva se na njihove molitve.

I kako onda da slast sreće ne osjeti onaj koji se samo Allahu obraća, onaj koji nije rastrgan između molitvi i obraćanja različitim svecima, pored Njega? Za muslimana je Stvoritelj jedan, Vladar je jedan, Onaj kojem se moli i kojeg obožava je jedan i samo Njemu se obraća i od Njega traži.

Ovo je srž značenja jedne vrlo koncizne, ali po sadržaju jedne od najveličanstvenijih sura u Kur'anu,

Sura El-Ihlas

koju je Allah objavio Muhammedu, mir neka je s njim, da bi je on dostavio cijelom čovječanstvu kao odgovor na pitanje *ko je Allah?*

- Allah je jedan i nije dozvoljeno obožavati nikoga mimo Njega.
- Allah je onaj kojem se obraćaju sva stvorenja, jer jedino On može ispuniti njihove potrebe.
- Allah je savršen, tako da On nema djeteta niti je On rođen. On je Prvi i ništa nije bilo prije Njega.
- Ništa nije kao On, niti u biću niti u atributima, jer On je Stvoritelj, a sve ostalo su Njegova stvorenja.

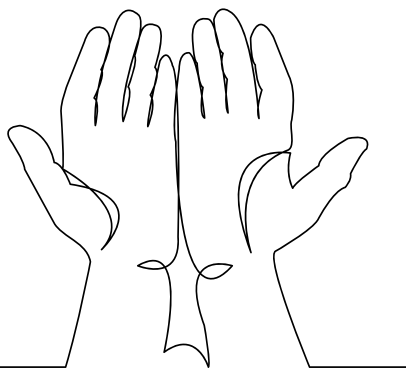

Između prirodnih i šerijatskih zakona

Allah je stvorio kosmos u kojem živimo – od najmanje ćelije u našim tijelima do najvećih galaksija. Sve to stvorio je precizno i harmonično, sa sistemom bez kojeg život ne bi mogao funkcionirati, jer svaki poremećaj u tom sistemu uzrokovao bi destrukciju.

Muslimani vjeruju da Onaj koji je tako precizno uredio taj sistem najbolje zna šta je najbolje za Njegova stvorenja u pogledu zakonodavstva, vjerskih propisa, sistema života. Vjera koju je On objavio jest jedini sistem koji potpuno odgovara ljudima i spašava ih od propasti na onome svijetu. Uzvišeni Allah rekao je u Kur'anu: "A kako i ne bi znao Onaj koji stvara, Onaj koji sve potanko zna, koji je o svemu obaviješten?" (Kur'an, 67:14)

U islamu ne postoji stalež klera

U nekim religijama određeni pojedinci imaju poseban vjerski status, pa pripadnicima tih religija obredi nisu ispravni ako ih ne predvode ovi pojedinci, koje smatraju posrednicima između ljudi i Boga, i osobama koje imaju ingerencije da u Božije ime opraštaju grijehе drugim ljudima.

U islamu ne postoji stalež klera. Čovjek je odlikovan i ukazana mu je velika čast time što je oslobođen od toga da ima bilo kakvog duhovnog vodiča i posrednika između sebe i Boga. Ljudska sreća, pokajanje i obredi ne zavise od posredovanja bilo koje osobe, ma koliko značajan status imala kod Boga.

Islam odbacuje teoriju o tome da jedna kategorija ljudi ima monopol nad vjerskim znanjem, i svakom muslimanu daje pravo da proučava Kur'an i stječe vjersko znanje. Štaviše, to je obaveza svih muslimana, jer Allah im naređuje da uče Kur'an, razmišljaju o njegovim porukama i značenju, da ga nastoje shvatiti i primijeniti u praktičnom životu. (Kur'an, 38:29)

Dakle, molitve i obredi su direktna veza između čovjeka i njegovog Gospodara. Nema potrebe za posrednicima, jer Allah je blizu, čuje Svoje robove koji Ga mole, daje im nagradu za njihove molitve i odaziva se njihovim molbama. I niko od ljudi nema pravo da u Njegovo ime prašta grijehе drugim ljudima, nego Bog oprašta onome ko Mu se iskreno pokaje, On je blizu i odaziva se molbi molitelja:

Čovjek je u islamu odlikovan i ukazane su mu brojne počasti, i oslobođen je od toga da ima bilo kakvog duhovnog vodiča i posrednika između sebe i Boga. Ljudska sreća, pokajanje i obredi ne zavise od posredovanja bilo koje osobe, ma koliko značajan status imala kod Boga.

“A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.” (Kur'an, 2:186)

Kur'an potvrđuje da Bog oprašta onome koji Mu se iskreno pokaje, jer On je blizu i odaziva se molbi molitelja.

Postoje li posebni obredi inicijacije prilikom ulaska u vjeru islam?

Ne postoje posebni obredi kojima se osoba uvodi u islam i nije obavezno da to bude na nekom određenom mjestu ili uz prisustvo određenih osoba. Onome ko želi da postane musliman dovoljno je da kaže da čvrsto vjeruje u temeljni i prvi postulat islamske vjere, tj. da izgovori kelime-i-šehadet:

Ešhedu en la ilahe illallah! – Svjedočim i čvrsto vjerujem da nema drugog istinskog boga, onoga koji zaslužuje da bude obožavan, osim Allaha, koji nema sudruga!

Ve ešhedu enne Muhammeden resulullah! – I svjedočim da je Muhammed Allahov poslanik, poslan svim ljudima, pristajući da se pridržavam njegovih naredbi i klonim onoga što je zabranio, i da obožavam Allaha onako kako je propisao.

Ko su poslanici

Bog

Bog je stvorio ljude da bi Ga obožavali. On im je poslao poslanike da bi ih podučavali Božijem zakonu, podsticali na pridržavanje vjere, radili na popravljaju stanja ljudi kako u pogledu vjere tako i u pogledu ukupnog života. Oni su svojim narodima bili najbolji uzor: suprotstavljali su se devijacijama, pozivali ljude na pravi put, tako da niko nema opravdanja što nije slijedio pravu vjeru. Ko su, dakle, ti poslanici?

Poslanici su ljudska bića

Kur'an u brojnim ajetima potvrđuje da su poslanici bili samo ljudi, poput drugih ljudi, ali ih je Bog odabrao da dostave Njegove objave i poslanice. Međutim, uprkos tome što su oni bili ljudi poput nas, oni su se odlikovali posebnom čistotom i vrlinama, jer ih je Bog odabrao da dostave drugim ljudima Njegovu vjeru. "Reci: 'Ja sam čovjek kao i vi, meni se objavljuje da je vaš Bog – jedan Bog.'" (Kur'an, 18:110)

Dakle, svi poslanici bili su ljudska bića: razbolijevali su se poput ostalih ljudi, umirali, anatomija njihovog tijela bila je ista, njihove potrebe bile su jednake potrebama drugih ljudi.

Oni nisu imali nikakvih božanskih osobina, jer božanske osobine ima samo Bog, a Bog je jedan. Oni nisu bili bogovi, nego ljudi kojima je Bog objavljivao, tj. Bog im je dostavljao Svoje naredbe.

I drevni narodi čudili su se tome da Bog šalje objave ljudima, pa je u Kur'anu objašnjeno da njihovo iščudavanje nije opravdano i da je to način na koji Bog dostavlja ljudima Svoje zakone i uputu (Kur'an, 10:2).

Ispravan odnos prema poslanicima

Bog je odabrao najbolje ljude da im objavi Svoje poslanice. Oni su ljudska bića, ali se odlikuju veoma visokim moralom i karakterom. Kur'an sve poslanike opisuje kao upućene, dobročinitelje, čestite, odabrane, odlikovane (Kur'an, 6:84–87).

Ako bi neki poslanik pogriješio, Bog bi ga upozorio i ukazao mu na to, pa bi se on pokajao. Međutim, poslanici nisu mogli pogriješiti u krupnim pitanjima, i nisu griješili namjerno.

Kur'an u brojnim ajetima potvrđuje da su poslanici samo ljudi, poput drugih ljudi, ali ih je Bog odabrao da dostave Njegove objave i poslanice.

Na ovako precizan način Kur'an opisuje poslanike bez preuveličavanja i bez omalovažavanja. Oni su bili bezgriješni u smislu sačuvanosti od velikih grijeha i kontinuiranog činjenja malih grijeha, ali su ipak bili ljudi, a ne božanstva ili Božija djeca. Oni nisu imali nikakvih božanskih atributa.

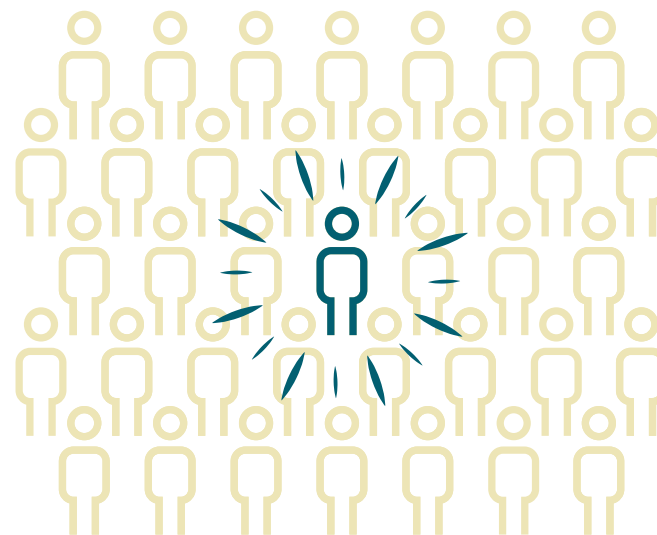
Jedan od primjera koji nam jasno ukazuje na to jeste kur'anska obavijest o razgovoru koji će se desiti između Boga i Isusa (Isa), mir neka je s njim, na Sudnjem danu, a čiji je cilj da se ukaže na to kako Isus, mir neka je s njim, nije pozivao ljude da obožavaju njega ili njegovu majku. "A kada Allah rekne: 'O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!', on će reći: 'Hvaljen neka si Ti! Meni nije priličilo da govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja to govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta ja znam, a ja ne znam šta Ti znaš; samo Ti jedini sve što je skriveno znaš. Ja sam im govorio samo ono što si mi Ti naredio: 'Klanjajte se Allahu, i mome i svome Gospodaru!' I ja sam nad njima bdio dok sam među njima bio, a kad si mi Ti dušu uzeo, Ti si ih jedini nadzirao; Ti nad svim bdiš.'" (Kur'an, 5:116–117)

Svako ko pročita Kur'an uvjerit će se da nekoliko sura – poglavlja nosi naziv po poslanicima. Tako postoje sure Ibrahim i Jusuf, a jedna sura nazvana je po Merjemi, majci Isaa, mir neka je na njih dvoje.

Status poslanika u islamu

Neki misle da se u Kur'anu nalaze samo kazivanja o poslaniku Muhammedu, mir neka je s njim, pa se začude kada saznaju da Kur'an s velikim poštovanjem spominje kazivanje o Isau, mir neka je s njim, i čak na dvadeset mjesta negira potvore iznesene na njega, da se ime Musaa (Mojsija), mir neka je s njim, spominje stotinu trideset šest puta, dok se ime Muhammeda, mir neka je s njim, spominje samo pet puta.

Većina današnjih vjera priznaje samo poslanike koji su dolazili njima. Neki čak mrze druge poslanike. Dogle, svako ko pročita Kur'an uvjerit će se u to da čovjek ne može biti musliman ako ne vjeruje u sve poslanike, i da bi prestao biti musliman ako bi porekao samo jednog poslanika, ili posumnjao u njegovo poslanstvo, ili ga potvorio za nešto. Kur'an potvrđuje da Muhammed, mir neka je s njim, i svi vjernici vjeruju u ono što je Bog objavio, te stoga vjeruju u jedinog Boga, Njegove anđele i u sve poslanike, a ne u samo neke (Kur'an, 2:285).

Stav islama o Isusu – Isau, mir neka je s njim

Isa

Isa, mir neka je s njim, smatra se jednom od najznačajnijih ličnosti u cjelokupnoj historiji čovječanstva, koji je ljudima donio ogromno dobro. Međutim, ljudi imaju različita mišljenja o njemu: neki ga smatraju Bogom, odnosno Božijim sinom, neki ga omalovažavaju. No, kakav je stav islama o njemu?

Isa, mir neka je s njim, smatra se jednom od najznačajnijih ličnosti u cjelokupnoj historiji čovječanstva, koji je ljudima donio ogromno dobro. Međutim, ljudi imaju različita mišljenja o njemu: neki ga smatraju Bogom, odnosno Božijim sinom, neki ga omalovažavaju. No, kakav je stav islama o njemu?

1 Isa, mir neka je s njim, jedan je od najznačajnijih poslanika u islamu

Kur'an potvrđuje da je Isa, mir neka je s njim, jedan od najvećih i najznačajnijih poslanika, te da je njegova majka bila čedna, čestita i pobožna vjernica, pokorna svome Gospodaru, djevica koja je rodila svoga sina Božijim čudom, bez oca, kao što je stvorio Adema, mir neka je s njim, i bez oca i bez majke. Stvaranje Isaa, mir neka je s njim, vječno je čudo Božije, slično čudu stvaranja Adema, mir neka je s njim, kojeg je Bog stvorio bez oca i majke, dok je Isaa, mir neka je s njim, stvorio samo bez oca: "Isaov slučaj je u Allaha isti kao i slučaj Ademov: od zemlje ga je stvorio, a zatim rekao: 'Budi!' – i on bi." (Kur'an, 3:59)

2 Muslimani vjeruju u čuda koja je Isa učinio

Muslimani vjeruju u čuda koja je Bog dao da se ostvare preko Isaa, mir neka je s njim, poput izlječenja gubavog i slijepog, oživljavanja mrtvog, obavještanja ljudi o tome šta kriju u svojim kućama. Sve to desilo se Božijom dozvolom da bi bilo dokaz istinitosti Isaovog poslanstva i onoga čemu poziva.

3 Muslimani vjeruju da je Isau, mir neka je s njim, objavljen Indžil (Evandjelje/Jevandjelje)

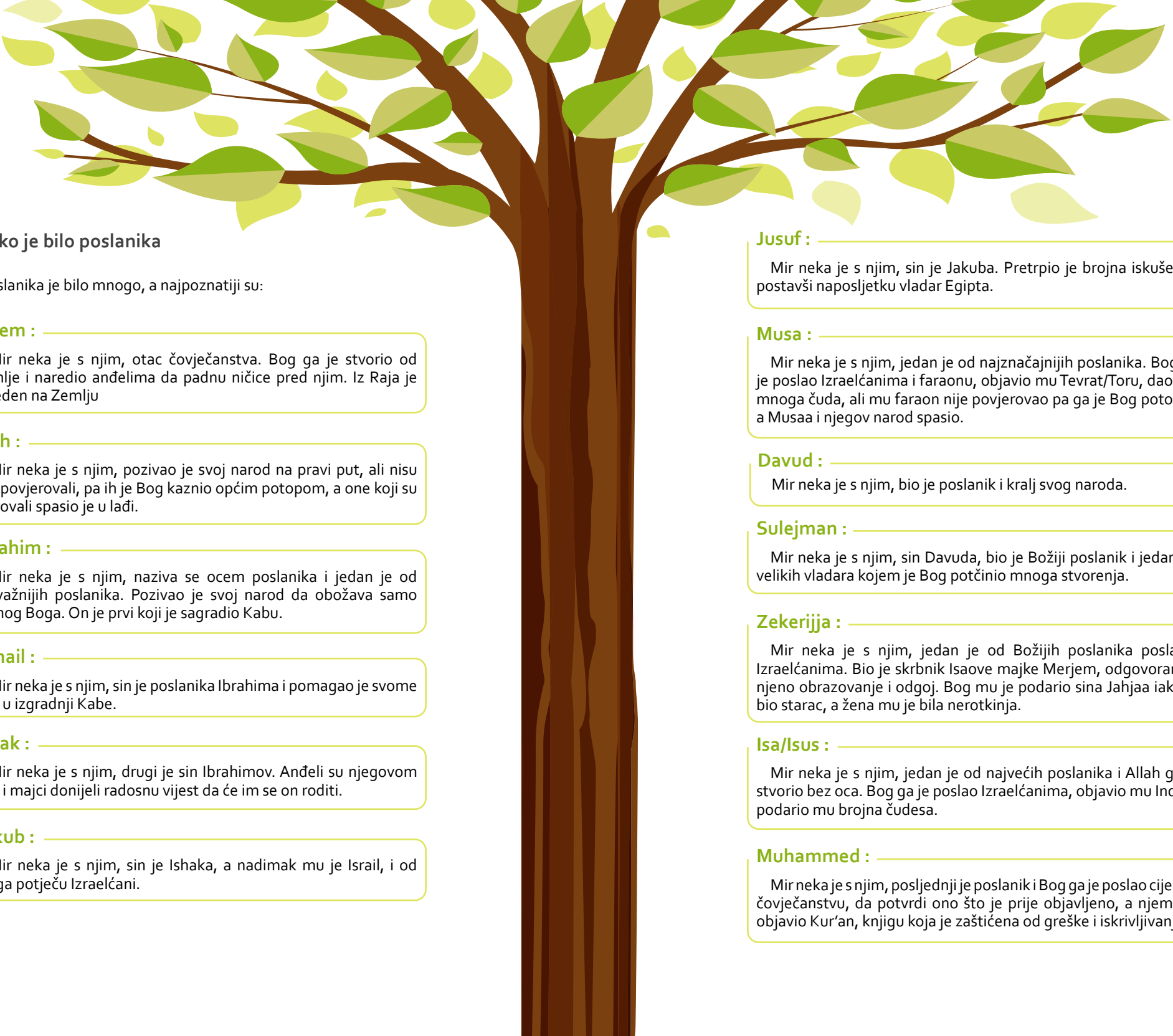
Kur'an potvrđuje da je Bog objavio Isau, mir neka je s njim, knjigu Indžil kao uputu ljudima, Božije svjetlo i milost, ali da je sadržaj te knjige tokom vijekova pretrpio velike izmjene i iskrivljenja.

4 Isaa, mir neka je s njim, samo je čovjek, bez božanske prirode

Islam potvrđuje da je Isa, mir neka je s njim, čovjek. Bog ga je odlikovao i poslao Izraelćanima, dao mu je čudesa, ali on nema nikakvih atributa božanstva. On je bio dobar čovjek, Božiji rob, kojem je On dao čudesa kao dokaz istinitosti njegovog poslanstva: "On je bio samo rob koga smo Mi poslanstvom nagradili i primjerom za pouku sinovima Israilovim učinili." (Kur'an, 43:59)

5 Isa nije razapet, nego ga je Bog uzdigao na nebo

Prema islamskom učenju, Isa, mir neka je s njim, nije razapet, nego ga je Bog spasio i živog uzdigao na nebo. Kada su njegovi neprijatelji htjeli da ga ubiju, Bog je odredio da jedan drugi čovjek preuzme njegov lik, pa su uhvatili i razapeli njega, misleći da su razapeli Isaa, mir neka je s njim. (Kur'an, 4:157–158)

Koliko je bilo poslanika

Poslanika je bilo mnogo, a najpoznatiji su:

Adem :

Mir neka je s njim, otac čovječanstva. Bog ga je stvorio od zemlje i naredio anđelima da padnu ničice pred njim. Iz Raja je izveden na Zemlju

Nuh :

Mir neka je s njim, pozivao je svoj narod na pravi put, ali nisu mu povjerovali, pa ih je Bog kaznio općim potopom, a one koji su vjerovali spasio je u lađi.

Ibrahim :

Mir neka je s njim, naziva se ocem poslanika i jedan je od najvažnijih poslanika. Pozivao je svoj narod da obožava samo jednog Boga. On je prvi koji je sagradio Kabu.

Ismail :

Mir neka je s njim, sin je poslanika Ibrahima i pomagao je svome ocu u izgradnji Kabe.

Ishak :

Mir neka je s njim, drugi je sin Ibrahimov. Anđeli su njegovom ocu i majci donijeli radosnu vijest da će im se on roditi.

Jakub :

Mir neka je s njim, sin je Ishaka, a nadimak mu je Israil, i od njega potječu Izraelčani.

Jusuf :

Mir neka je s njim, sin je Jakuba. Pretrpio je brojna iskušenja, postavši naposljetku vladar Egipta.

Musa :

Mir neka je s njim, jedan je od najznačajnijih poslanika. Bog ga je poslao Izraelćanima i faraonu, objavio mu Tevrat/Toru, dao mu mnoga čuda, ali mu faraon nije povjerovao pa ga je Bog potopio, a Musaa i njegov narod spasio.

Davud :

Mir neka je s njim, bio je poslanik i kralj svog naroda.

Sulejman :

Mir neka je s njim, sin Davuda, bio je Božiji poslanik i jedan od velikih vladara kojem je Bog potčinio mnoga stvorenja.

Zekerijja :

Mir neka je s njim, jedan je od Božijih poslanika poslanih Izraelćanima. Bio je skrbnik Isaove majke Merjem, odgovoran za njeno obrazovanje i odgoj. Bog mu je podario sina Jahjaa iako je bio starac, a žena mu je bila nerotkinja.

Isa/Isus :

Mir neka je s njim, jedan je od najvećih poslanika i Allah ga je stvorio bez oca. Bog ga je poslao Izraelćanima, objavio mu Indžil i podario mu brojna čudesa.

Muhammed :

Mir neka je s njim, posljednji je poslanik i Bog ga je poslao cijelom čovječanstvu, da potvrdi ono što je prije objavljeno, a njemu je objavio Kur'an, knjigu koja je zaštićena od greške i iskrivljivanja.

**Ko je
poslanik
islama**

Muhammed

Muhammed, ime Poslanika islama

Dansa je ime Muhamed najpoznatije ime na svijetu. Ime Muhamed znači onaj kojeg ljudi hvale, o kojem ljudi lijepo pričaju zbog lijepog ponašanja i postupaka.

Ko je onda Muhamed?

Ime poslanika islama:

Muhammed, sin Abdullaha, sina Abdulmuttalibova, sina Hišamova, iz plemena Kurejš.

Rođen je 570. godine, a umro 632. godine, i svi muslimani vjeruju da je on:

Božiji poslanik svim ljudima

Bog je Muhammeda, mir neka je s njim, poslao svim ljudima bez obzira na etničku i rasnu pripadnost, i svi ljudi dužni su da ga slijede. U Kur'anu je objavljeno: "Reci: 'O ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik.'" (Kur'an, 7:158)

Bog mu je objavio Kur'an

Bog je Muhammedu, mir neka je s njim, objavio Svoju posljednju i najvažniju knjigu – Kur'an, zaštićenu od neistine i iskrivljivanja.

On je pečat poslanika i vjerovjesnika

Muhammed, mir neka je s njim, pečat je vjerovjesnika i poslanika, tako da poslije njega nema više nijednog poslanika niti vjerovjesnika. U Kur'anu je objavljeno: "Muhammed nije roditelj nijednom od vaših ljudi, nego je Allahov poslanik i posljednji vjerovjesnik – a Allah sve dobro zna." (Kur'an, 33:40)

Kratka biografija poslanika islama Muhammeda, mir neka je s njim

1. Muhammedovo rođenje

Rođen je u Meki, zapadnom dijelu Arabijskog poluotoka, 570. godine po gregorijanskom kalendaru. Otac mu je umro prije njegovog rođenja, pa se rodio kao siroče. U ranom djetinjstvu ostao je i bez majke, pa se o njemu brinuo njegov djed Abdulmuttalib, a nakon djedove smrti stric Ebu Talib kod kojeg je i odrastao.

2. Život i odrastanje

Živio je u svom plemenu Kurejš četrdeset godina prema lunarnom računanju (odnosno od 570. do 609.) i bio je uzornog morala i primjer čestitosti. Bio je poznat po nadimcima Iskreni i Povjerljivi. Kao veoma mlad bio je pastir, a potom se počeo baviti trgovinom.

Prije nego što mu je objavljen islam, Muhammed, mir neka je s njim, bio je monoteist i obožavao je samo Allaha slijedeći put Ibrahima, mir neka je s njim. Odbijao je da obožava kipove i izvršava paganske obrede. Nije znao ni čitati ni pisati.

3. Njegovo poslanstvo

Nakon što je napunio 40 godina, Muhammed, mir neka je s njim, posvetio se kontemplaciji i obožavanju Boga, često se osamljujući u pećini Hira na brdu Nur, blizu Meke. U jednom trenutku došla mu je kur'anska objava. Prvo što mu je objavljeno jesu riječi: "Uči (čitaj) u ime Gospodara svoga, koji stvara!" (Kur'an, 96:1), čime je od samog početka najavljeno da s ovom objavom dolazi novo vrijeme na polju znanja i učenja, svjetla i upute. Nakon toga objava mu je dolazila postepeno tokom dvadeset tri godine.

4. Početak pozivanja ljudi u vjeru

Božiji poslanik Muhammed, mir neka je s njim, tajno je pozivao u vjeru tri godine, a onda je počeo pozivati javno i otvoreno usred Meke, što je nastavio činiti sljedećih deset godina. Većina njegovih sljedbenika bili su siromašni i potlačeni, kao što je slučaj sa sljedbenicima svih prijašnjih poslanika. Poslanik i vjernici tih su godina bili izloženi teškim iskušenjima i nepravdi od plemena Kurejš. Tokom sezone hadža poslanik Muhammed, mir neka je s njim, prilazio je hodočasniciima iz drugih plemena, pa je i njih upoznao sa islamskim učenjima. Ljudi iz Medine većinom su prihvatili islam, pa su se muslimani iz Meke postepeno počeli preseljavati u Medinu.

5. Muhammedova hidžra – preseljenje u Medinu

Muhammed, mir neka je s njim, preselio je iz Meke u Medinu, koja se tada zvala Jesrib, 622. godine, u jeku zavjere njegovog plemena protiv njega s ciljem da ga ubiju. Imao je tada pedeset tri godine i živio je u Medini još deset godina propovijedajući islam, pozivajući ljude da obavljaju namaz, udjeljuju zekat, pridržavaju se moralnih vrijednosti i najuzvišenijih etičkih kodeksa, podučavajući svim ostalim propisima islama.

6. Kako je Muhammed, mir neka je s njim, širio islam

Muhammed, mir neka je s njim, posijao je klicu islamske civilizacije u Medini nakon svoje hidžre, tokom jedne dekade (od 622. do 632. godine), postavio je temelje muslimanskog društva, ukinuo plemenske pristranosti, širio znanje, usadio temelje pravde, bratstva, međusobnog pomaganja, utemeljio cjelokupan društveni sistem. Neka plemena pokušala su uništiti islam, pa se desilo nekoliko bitki između muslimana i tih plemena, i naposljetku je Bog dao pobjedu Svome Poslaniku, vjeri i vjernicima. Potom su ljudi počeli primati islam u velikom broju, tako da su Mekelije i stanovnici većine naseljenih mjesta na Arabijskom poluotoku primili islam, dobrovoljno i s ubjeđenjem u ispravnost ove veličanstvene vjere.

7. Smrt poslanika Muhammeda, mir neka je s njim

U mjesecu saferu jedanaeste godine po Hidžri, nakon što je dostavio Božiju poslanicu, čime je Bog upotpunio blagodat ljudima i usavršio univerzalnu vjeru, Muhammed, mir neka je s njim, dobio je groznicu i umro. Kada je umro, bio je ponedjeljak u mjesecu rebiul-evvelu 11. h. g., odnosno 6. 8. 632. godine. Ukopan je u sobi svoje supruge Aiše, pored svoje džamije.

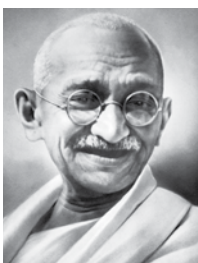

**Muhammed,
mir neka je s
njim, u očima
nepristranih**

Svaki

Svaki pravedan čovjek koji prouči život Muhammeda, mir neka je s njim, ostat će zadivljen svim detaljima njegovog života. Filozofi, naučnici, književnici, intelektualci sa Istoka i Zapada svjedoče o tome i to nalazimo zapisano u njihovim knjigama. Neke od tih primjera navodimo u nastavku.

U novinama Young India, Gandhi je 1924. godine kazao: (Young India, 1924.):

“Želio sam saznati koje su bile osobine čovjeka koji, nesumnjivo, gospodari srcima miliona ljudi... i u potpunosti sam se uvjerio da mač nije bio sredstvo kojim je islam dospio na mjesto na kojem se nalazi, nego jednostavnost tog poslanika, njegova preciznost, iskrenost u obećanjima, poštovanost, ođanost prijateljima i sljedbenicima, hrabrost, uz apsolutno povjerenje prema Gospodaru i Njegovoj poslanici. Te su osobine, a ne mač, koje su utrle put i pomogle u savladavanju prepreka. Nakon što sam pročitao drugi dio knjige o životu ovog poslanika, bio sam žalostan što nema još, jer sam želio saznati još više o životu tog plemenitog čovjeka.” (Collected Works, 25/127)

Intervju sa Mahatmom Gandhijem objavljen 11. 9. 1924. u listu Young India

“Želio sam saznati koje su bile osobine čovjeka koji, nesumnjivo, gospodari srcima miliona ljudi... i u potpunosti sam se uvjerio da mač nije bio sredstvo kojim je islam dospio na mjesto na kojem se nalazi.”

U svojoj čuvenoj knjizi The 100: A Ranking of the Most Influential Persons in History, **Michael H. Hart** na svoju je listu stotinu najutjecajnijih ličnosti u cjelokupnoj historiji čovječanstva na prvo je mjesto stavio Muhammeda, mir neka je s njim. Objašnjavajući svoje razloge Hart je kazao: “Moj izbor da Muhammed bude na čelu liste koja sadrži imena najutjecajnijih ličnosti možda će iznenaditi mnoge čitaoce i navesti druge osobe na propitivanje, ali on je jedini čovjek u historiji koji je postigao potpuni uspjeh i na vjerskoj i na sekularnoj razini.” (The 100: A Ranking of the Most Influential Persons in History. 1st ed. Carol Publishing Group, str. 3)

Alphonse de Lamartine: “Uzvišen cilj, male mogućnosti i veliki rezultati tri su glavne karakteristike genijalca, a ko se usuđuje uporediti Muhammeda s bilo kojim velikanom u historiji?” (Histoire de la Turquie, 1/111)

Indijski filozof prof. dr. Koneru **Ramakrishna** Roa kaže: “Mijenjale su se okolnosti, ali se Muhammed nije mijenjao, svejedno u pobjedi ili porazu, na vlasti ili u teškoćama, bogatstvu ili oskudici. On je ostajao isti čovjek s istim osobinama. Poput Božijih zakona, ni Božiji poslanici nikad se ne mijenjaju.” (Muhammad, The Prophet of Islam, str. 24.)

Johann Wolfgang von **Goethe**, jedan od najvećih njemačkih pjesnika, u pismu Charlotti von Stein piše kako, iako je već u sedamdesetoj godini, njegova zadivljenost islamom ne jenjava, nego jača i postaje dublja. (Katharina Mommsen, Goethe und die arabische Welt, str. 177)

James William Hampson **Stobart** napisao je: “U cijeloj ljudskoj historiji ne postoji ni jedan jedini primjer sličan Muhammedu... Imao je tako malo materijalnih sredstava, a učinio je tako velika herojska djela. Nijedno ime u ljudskoj historiji ne sija takvim sjajem kao ime tog arapskog proroka.” (Islam and Its Founder, str. 227–228)

Simon Okley u svom djelu *History of the Saracen Empire* kaže: "Nije širenje, nego kontinuitet islamskog poziva ono što zaslužuje naše divljenje. Istu čistu i savršenu impresiju, uklesanu u Meki i Medini, s jednakim žarom danas njeguju Indijci, Afrikanci, Turci." (*History of the Saracen Empire*, str. 45)

Simon Okley: "Ista čista i savršena impresija koja je uklesana u Meki i Medini, sačuvana je nakon revolucija dvanaestog vijeka među Indijcima, Afrikancima i Turcima."

Will Durant je rekao: "Ako o veličini ljudi sudimo po utjecaju na druge, on je bio jedan od velikana historije. On je na sebe preuzeo zadatak da podigne duhovni i moralni nivo naroda kojeg su vrelina i neplodnost i surovost pustinje odveli u tmine barbarstva. Uspio je ostvariti taj cilj u tolikoj mjeri da se nijedan reformator ne može mjeriti s njim. Rijetko je ko tako potpuno ostvario svoj san... U početku misije područje na kojem su živjeli Arapi bilo je neplodno, a naseljavala su ga malobrojna plemena koja su obožavala kipove, plemena koja su bila razjedinjena, a kada je Poslanik umro, oni su bili ujedinjeni i međusobno čvrsto povezani. Obuzdao je njihovu netrpeljivost i sklonost izmišljotinama i mitovima i umjesto judaizma, kršćanstva i idolopoklonstva uspostavio je novu jednostavnu, lahku i snažnu vjeru, uspostavio je moralnu građevinu čija je čvrstina u odvažnosti, ponosu i nacionalnoj pripadnosti, vjeru koja je generacije sljedbenika vodila ka ostvarenju na stotine pobjeda, koja je u jednom stoljeću uspjela uspostaviti moćnu imperiju koja je i do danas ostala sila i ozbiljan faktor u pola svijeta." (*The Story of Civilization: The Age of Faith*, str. 174)

Will Durant: "Ako o veličini ljudi sudimo po utjecaju, Muhammed je bio jedan od najutjecajnijih ljudi u historiji."

Jedan od najvećih neprijatelja Muhammeda, mir neka je s njim, nakon što je primio islam ispričao nam je fascinantna doživljaja. Naime, kada je bizantijski car Heraklije I 628. godine dobio pismo u kojem ga Muhammed, mir neka je s njim, poziva u islam, zatražio je da mu dovedu neke trgovce iz Arabije kako bi ih ispitao o Muhammedu i njegovoj misiji. Ebu Sufjan, jedan od kurejšijskih poglavara i velikih mekanskih trgovaca, u to se vrijeme sa svojom trgovačkom karavanom nalazio u oblasti Levana, pa je pozvan sa još nekoliko Arapa u carev dvorac. Heraklije mu je, posredstvom prevodioca, postavio nekoliko vrlo inteligentnih i mudrih pitanja na osnovu kojih je mogao saznati da li je Muhammed, mir neka je s njim, istinski poslanik ili lažac. Nakon što je dobio odgovore, Heraklije je Ebu Sufjanu kazao:

"Pitao sam te o njegovoj lozi, pa si odgovorio da je iz ugledne loze – a svi poslanici su iz uglednih porodica; pitao sam je li prije njega iko kod vas zagovarao nešto slično, pa si odgovorio da nije, a ja sam tada pomislio: 'Da si kazao da jest, mislio bih da ovaj samo oponaša onoga koji ga je pretekao.'

Pitao sam jeste li ga prije ovoga smatrali lašcem i odgovorio si odrično, pa sam shvatio da nije moguće da se čovjek suzdržava od laganja na ljude, a da laže na Boga.

Pitao sam slijede li ga velikodostojnici ili potlačeni, odgovorio si da ga slijede potlačeni, a takvi su sljedbenici poslanika, i pitao sam da li se njihov broj povećava ili smanjuje, pa si odgovorio da se povećava, a tako je sa pravom vjerom.

Pitao sam da li neko napušta njegovu vjeru iz mržnje prema toj vjeri nakon što je bio u njoj i odgovorio si odrično, a tako je kada vjera uđe u srce.

Pitao sam da li iznevjeri sklopljene ugovore, pa si odgovorio odrično, a tako je s poslanicima – oni nikad ne iznevjeru.

Pitao sam te čemu poziva, pa si kazao da poziva da se samo Bog obožava i da se Njemu niko i ništa ravnim ne smatra, da vam zabranjuje obožavanje idola, da vam naređuje molitvu, udjeljivanje milostinje i čednost.

Ako je to što si kazao tačno, taj čovjek će zavladata ovim tлом pod mojim nogama. Znao sam da će se pojaviti, ali nisam znao da će biti od vas. Kad bih znao da ću stići do njega, uložio bih trud da se susretnem s njim."

Poslanik Muhammed i njegov moral

Muhammed

Muhammed, mir neka je s njim, bio je primjer najuzvišenijeg morala, o čemu svjedoče objektivni poznavaoči sa Istoka i sa Zapada, čak i njegovi neprijatelji. Kur'an ga je opisao kao čovjeka najljepše čudi.

Kada je Aiša, Muhammedova supruga, bila upitana o njegovom moralu, nije našla precizniji opis nego da kaže: "Njegov moral bio je Kur'an", tj. bio je živi primjer provođenja kur'anskih učenja i moralnih normi u praksi.

U nastavku možete pročitati nekoliko kratkih primjera o Muhammedovom, mir neka je s njim, moralu.

Skromnost

Poslanik Muhammed, mir neka je s njim, nije volio da bilo ko ustaje pred njim veličajući tako njegovu ličnost, i zabranjivao je svojim drugovima da to rade, tako da oni, iako su ga izuzetno voljeli, nisu ustajali pred njim, jer su naučili da on to ne voli. (Ahmed, 12345)

Adijj ibn Hatim, jedan od tadašnjih arapskih velikana, došao je kod Muhammeda, mir neka je s njim, prije nego što je primio islam, želeći da sazna istinu o islamu. Adijj je kasnije pričao: "Došao sam kod njega pa sam vidio da se uz njega nalaze žena i djeca ili dijete, pa sam, vidjevši koliko su bliski Vjerovjesniku, pomislio: 'Ovo ne može biti kralj ili car'" (Ahmed, 19381). Skromnost i poniznost bile su moralne karakteristika svih poslanika.

Sjedio je sa svojim drugovima kao da je jedan od njih i nije sjedio na nekom prepoznatljivom mjestu, tako da onaj koji ga nije poznao, ne bi ga mogao prepoznati kad bi došao među njih i morao bi pitati: "Ko je od vas Muhammed?" (Buhari, 63)

I pored toga što bi bio zauzet nekim poslom, odlazio bi da ispuni potrebe ljudi kada bi nešto zatražili, ma koliko to bilo neznačajno. Jedanput je neka služkinja došla i uzela ga za ruku i povelala kroz medinske ulice želeći da joj pomogne u nečemu. (Buhari, 5724)

Omer ibn Hattab pripovijeda da je ušao kod Muhammeda, mir neka je s njim, i vidio kako se na njegovom tijelu ocrtavaju tragovi grube prostirke od palminog lišća, pa je zaplakao. Muhammed, mir neka je s njim, upitao ga je: "Zašto plačeš?" "Božiji Poslaniče, perzijski i bizantijski vladari žive u raskoši, a ti si Božiji poslanik", odgovorio je. Muhammed, mir neka je s njim, kazao je: "Zar ti ne bi bilo drago da njima pripadne ovaj svijet, a nama onaj?" (Buhari, 3503)

Poslanik islama sam je popravljao svoje lične stvari, pomagao porodici i učestvovao u kućnim poslovima.

Popravljao je svoje lične stvari, služio svoju porodicu i pomagao u kućnim poslovima. Kada je njegova supruga Aiša upitana o tome kako se ponašao u kući, kazala je: "Bio je na usluzi porodici" (Buhari, 644); "Kao što radi neko od vas: sam je popravljao svoju obuću i krpio svoju odjeću." (Ahmed, 24749)

Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "U Raj neće ući onaj u čijem srcu ima koliko trun oholosti." (Muslim, 91)

Milost

Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Onima koji su milostivi, smilovat će se Milostivi (Bog). Budite milostivi prema onima koji su na Zemlji, prema vama će biti milostiv Onaj koji je iznad nebesa." (Ebu Davud, 4941)

Milost Muhammeda, mir neka je s njim, očita je u njegovom odnosu prema različitim kategorijama ljudi, a u narednim redovima navest ćemo neke primjere.

Muhammedova, mir neka je s njim, milost prema djeci

- Namaz je stub islama i to je molitva u kojoj se ne smije pričati i praviti mnogo pokreta koji nisu dio molitve, pa, ipak, zabilježeno je da je Muhammed, mir neka je s njim, dok je jedanput obavljao namaz, u naručju držao svoju malenu unuku Umamu bint Zejneb: kada bi padao niče, spustio bi je pored sebe, a kada bi ustajao, ponovo bi je uzeo u naručje. (Buhari, 494)
- Ako bi, dok predvodi muslimane u obavljanju namaza u džamiji, začuo plač djeteta, ubrzao bi malo s molitvom, o čemu je kazao: "Zaista stupim u namaz i poželim da ga oduljim, pa čujem plač djeteta i skratim namaz, kako ne bih otežao njegovoj majci." (Buhari, 675)

Muhammedova, mir neka je s njim, milost prema ženama

- Muhammed, mir neka je s njim, podsticao je na posebnu pažnju prema ženskoj djeci. Jedanput je kazao: "Ko bude imao jednu ili više kćeri, pa joj pruži lijep odgoj i lijepo se ophodi prema njoj, bit će mu štiti od Vatre." (Buhari, 5649)
- Muhammed, mir neka je s njim, oporučio je, također, da se suprugama posveti velika pažnja i da se vodi računa o njima, naređivši muslimanima da među sobom prenose ovu oporuku. Rekao je: "Lijepo se ophodite prema ženama." (Buhari, 4890)

- Sam Muhammed, mir neka je s njim, pružio nam je najdivnije primjere lijepog odnosa prema porodici. Zabilježeno je kako je svojoj supruzi Safiji pomogao da se popne na devu tako što je savio svoje koljeno da bi ona mogla stati na njega nogom, a zatim je uzjahala devu. (Buhari, 2120)
- Kada bi ga posjetila njegova kćerka Fatima, ustajao bi pred nju da je dočeka, poljubio bi je u ruke i posjeo na svoje mjesto. (Ebu Davud, 5217)

Muhammedova, mir neka je s njim, milost prema slabima

- Muhammed, mir neka je s njim, podsticao je na skrbljenje o siročadi i u tom smislu rekao je: "Ja i skrbnik siročeta bit ćemo ovako bliski u Džennetu", pa je pokazao kažiprst i srednjak samo malo razmaknute. (Buhari, 4998)
- Čovjeka koji skrbi o udovici i siromahu Muhammed, mir neka je s njim, smatrao je jednakim borcu na Božijem putu i postaču koji svaki dan posti i svaku noć provodi u molitvi. (Buhari, 5661)
- Također je ukazao na to da se do stjecanja obilne opskrbe i pobjede nad neprijateljima dolazi pažnjom prema slabima i čuvanjem njihovih prava: "Pomažite slabe, jer zbog slabih bivate pomognuti i opskrbljeni." (Ebu Davud, 2594)

Pravednost

- Muhammed, mir neka je s njim, bio je pravedan i Božije propise provodio je i nad svojim najbližima, povodeći se za Božijom naredbom: "O vjernici, budite uvijek pravedni, svjedočite Allaha radi, pa i na svoju štetu ili na štetu roditelja i rođaka, bio on bogat ili siromašan, ta Allahovo je da se brine o njima! Zato ne slijedite strasti – kako ne biste bili nepravedni. A ako budete krivo svjedočili ili svjedočenje izbjegavali – pa, Allah zaista zna ono što radite." (Kur'an, 4:135)

Muhammed, poslanik islama, rekao je da se uzroci pobjede i opskrbe nalaze u bliskosti sa slabima i činjenju dobročinstva prema njima.

- Kada je neki čovjek došao da moli Muhammeda, mir neka je s njim, da se nad jednom uglednom ženom ne izvrši propisana kazna jer je nešto ukrala, Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, kada bi moja kćerka Fatima ukrala, kaznio bih je kako je propisano." (Buhari, 4053)
- Kada je zabranjena kamata, Muhammed, mir neka je s njim, počeo je s primjenjivanjem tog propisa od najbližih ljudi zabranivši svome stricu Abbasu da dalje uzima kamatu, rekavši: "Prva kamata koja će biti odbačena jeste naša kamata: kamata Abbasa ibn Abdulmuttaliba – ona je sva odbačena." (Muslim, 1218).
- Muhammed, mir neka je s njim, ukazao je na to da je pomaganje nemoćnima da dođu do svojih prava u sporu sa moćnima, mjerilo civilizacije i ključ napretka. Rekao je: "Propao je narod u kojem nemoćni s teškom mukom dolaze do svojih prava." (Ibn Madža, 2426)

Dobročinstvo i plemenitost

- Neki je čovjek došao kod Muhammeda, mir neka je s njim, i zatražio novac. Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Kupi šta želiš, a ja ću otplatiti to što budeš dužan." Jedan od Muhammedovih, mir neka je s njim, drugova, reče: "Božiji Poslaniče, Bog te ne tereti onim što nisi u stanju." Muhammedu, mir neka je s njim, nije bilo drago što to čuje. Onaj čovjek reče: "Udijeli i ne boj se da će te Bog osiromašiti." Muhammed, mir neka je s njim, osmjehnuo se i na njegovom se licu vidjela radost. (El-Ehadisul-Muhtara, 88)
- Muhammedu, mir neka je s njim, doneseno je 80.000 dirhema (srebrenjaka), pa ih je stavio na prostirku i dijelio sve dok nije sve podijelio. (Hakim, 5423)

Strpljivost i blagost

- Kada se Muhammed, mir neka je s njim, zabrinut vraćao iz grada Taif, koji je od Meke udaljen oko 90 km, gdje je otišao da poziva ljude u islam, a oni ga dočekali na najgrublji način i protjerali iz svog grada, Bog mu je poslao anđela koji mu je rekao: "Reci, ako želiš da uništim Taif i njegove stanovnike." No, Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Nadam se da će njihovi potomci obožavati samo jednog Boga, nikoga Mu ne smatrajući ravnim." (Buhari, 3059)
- Još je divniji njegov odnos prema stanovnicima Meke koji su ga protjerali iz njegovog rodnog grada, koji su ga, dok je živio u Meki, uznemiravali verbalno i fizički, koji su se na sve načine borili protiv njega i njegovih sljedbenika. Kada mu je Bog podario da ih pobijedi i osvoji Meku, stao je ispred njih i upitao: "Šta mislite šta ću uraditi s vama?" Odgovorili su: "Učinit ćeš dobro. Ti si plemeniti brat, sin plemenitog brata." On im reče: "Kažem vam kao što je Jusuf" – poslanik Jusuf sin Jakubov, kada je oprostio svojoj braći što su ga bacila u bunar – "rekao svojoj braći: 'Danas nećete biti kažnjeni. Neka vam Bog oprosti, On je najmilostiviji među milostivima.'" Potom je citirao kur'anski ajet: 'Ja vas sada neću koriti. Allah će vam oprostiti, od milostivih, On je najmilostiviji!' (Kur'an, 12:92), i rekao im je: 'Idite! Slobodni ste!'" (Bejheki, 18275)

Skromnost prema ovosvjetskim dobrima

- Muhammed, mir neka je s njim, ponašao se u skladu sa kur'anskim ajetom: "I nikako ne gledaj dugo ljepote ovoga svijeta koje Mi kao užitak raznim sortama nevjernika pružamo, da ih time na kušnju stavimo, ta nagrada Gospodara tvoga bolja je i vječna." (Kur'an, 20:131)
- Jedanput je kod njega došao njegov drug Omer ibn Hattab i zatekao ga kako leži na prostirci ispletenoj od palminog lišća, bez ikakve posteljine, a na njegovom tijelu ucrtali su se tragovi neudobne prostirke. Omer kazuje: "Pogledao sam po njegovoj kući i nisam vidio da posjeduje išta vrijedno. Okrenuo sam se i rekao mu: 'Zamoli Boga da podari tvom ummetu ovosvjetska dobra, jer Bizantinci i Perzijanci žive u izobilju, a ne obožavaju Allaha.'" Muhammed, mir neka je s njim, kazao je: "Zar sumnjaš, sine Hattabov? Ovima su njihova dobra data na ovom svijetu." (Buhari, 2336)
- Također, Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Šta će mi ovaj svijet!? Ja sam na ovome svijetu poput putnika koji se zaustavi u hladu drveta da se odmori, potom nastavi put." (Tirmizi, 2377)
- Znalo se desiti da se po mjesec ili dva ili tri u njegovoj kući ne naloži vatra za spravljanje hrane, i cijelo to vrijeme živio bi na datulama i vodi (Buhari, 2428). Ponekad ni datula nije imao dovoljno da bi se najeo (Muslim, 2977). Nikada tri dana uzastopno nije imao pšenični kruh sve do smrti, većinom je jeo ječmeni kruh. (Muslim, 2976)

Poslanik islama život na ovom svijetu uporedio je sa hladom u koji putnik sjedne da se malo odmori, zatim produži svoje putovanje ostavljajući hlad iza sebe.

Odanost

- Muhammed, mir neka je s njim, bio je odan i ispunjavao je data obećanja i ugovore. To je bila karakterna crta po kojoj je bio prepoznatljiv. Na svako dobro uzvraćao je još ljepše i bolje, čak i kada ga na to nisu obavezivali ugovori.
- Kada je Heraklije, bizantijski car, upitao kurejšijske nevjernike, da li je od onih koji iznevjere obećanje i prekrše ugovor, odgovorili su odrično, pa im je kazao: "Tako postupaju poslanici." (Buhari, 7)
- Pokazao je najuzvišeniji primjer odanosti svojoj supruzi Hatidži nakon njene smrti, čuvajući njen ugled i ističući da je veoma cijeni zbog svega što je učinila, i pomagao je njene rođakinje i prijateljice.
- Njegova supruga Aiša pripovijedala je o odanosti Muhammeda, mir neka je s njim, prema njegovoj supruzi Hatidži, koja je umrla u prvoj polovini njegove poslaničke misije i Aiša je nije poznavala. Aiša kazuje: "Vjerovjesnik, mir neka je s njim, mnogo je spominjao Hatidžu i znao je, kad zakolje ovcu, poslati nešto mesa njenim prijateljicama. A kada bih mu kazala: 'Kao da na ovome svijetu nema žene osim Hatidže', on bi počeo govoriti o njenim vrlinama." (Buhari, 3607)

- Kralj Etiopije Nedžaši (Negus), koji je primio i zaštitio jednu grupu muslimana od kurejšijskog zlostavljanja, jedanput mu je poslao delegaciju, pa ih je Muhammed, mir neka je s njim, odlučio lično služiti. Njegovi su drugovi rekli: "Mi ćemo se brinuti o njima i služiti ih umjesto tebe", a Muhammed, mir neka je s njim, kazao im je: "Oni su lijepo primili moje drugove i želim da im se odužim." (Šuabul-iman, 8704)

Muhammed, mir neka je s njim, bio je primjer najuzvišenijeg morala u svim segmentima života, slijedeći Božije upute i povodeći se za prijašnjim poslanicima.

Džamija poslanika Muhammeda koju je sagradio u Medini, kako je nazivaju muslimani. Medina je sveti grad, drugi po značaju, dok je prvi grad po značaju Meka. Poslanik Muhammed preselio se u Medinu, sagradio u njoj svoju džamiju, umro je i ukopan u tom gradu. Godišnje milioni muslimana posjete Poslanikovu džamiju.

Iz riznice Muhammedove mudrosti

Muhammedovi

Muhammedovi, mir neka je s njim, drugovi prenosili su njegove riječi i izreke, a muslimanski učenjaci iz kasnijih generacija natjecali su se u njihovom pamćenju, valoriziranju i tumačenju. Na taj način predstavili su čovječanstvu jedinstvenu naučnu metodiku utvrđivanja pouzdanosti predaja i tumačenja sadržaja.

U nastavku donosimo primjere hadisa (izreka) Muhammeda, mir neka je s njim:

- "Djela se vrednuju prema namjeri i svakom čovjeku pripada ono što je naumio." (Buhari, 1)
- "Istinsko dobročinstvo je imati lijep moral, a grijeh je ono što tišti tvoje grudi i ne želiš da to ljudi saznaju." (Muslim, 2553)
- "Boj se Boga gdje god bio; nakon lošeg djela učini dobro da bi ga (tj. loše djelo) izbrisao, i prema ljudima se lijepo ophodi." (Tirmizi, 1987)
- "Budi skroman prema ovome svijetu, Bog će te voljeti, i ne traži od ljudi, ljudi će te voljeti." (Ibn Madža, 4102)
- "Primjer mene i poslanika koji su bili prije mene jeste kao primjer čovjeka koji je sagradio lijepu i ukrašenu kuću, osim što joj nedostaje jedna cigla, pa ljudi počnu obilaziti oko kuće i začuđeno govoriti: 'Zašto ovdje nije stavio ciglu?' – Ja sam ta cigla. Ja sam pečat poslanika." (Buhari, 3342)
- "Ko otkloni od vjernika jednu nedaću na ovome svijetu, Bog će od njega otkloniti jednu nedaću na Sudnjem danu; ko olakša onome ko je u teškoći, Bog će mu olakšati i na ovome i na budućem svijetu; ko sačuva tajnu nekog muslimana, Bog će ga sačuvati na ovome i na onome svijetu; i Bog će pomagati čovjeku sve dok on pomaže svome bratu; a ko krene putem traženja znanja, Bog će mu time olakšati put u Raj, a koga (od Raja) udalji njegovo djelo, neće ga približiti njegovo porijeklo." (Muslim, 2699)

"Nije od nas onaj koji nije milostiv prema našoj djeci i ko ne poštuje naše stare." (Tirmizi, 1920)

"Nećete ući u Raj sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete voljeli, a hoćete li da vam ukažem na nešto zbog čega ćete se zavoljeti, ako to budete radili: širite selam među sobom." (Muslim, 54)

- "Nije pravi vjernik onaj ko ne želi svome bratu ono što želi sebi." (Buhari, 13)
- "Pravi musliman je onaj od čije su ruke i jezika sigurni drugi muslimani, a pravi muhadžir je onaj ko napusti ono što je Bog zabranio." (Buhari, 10)
- "Onaj ko učini nepravdu nemuslimanu, ili ga optereti onim što ne može podnijeti, ili nasilno uzme od njega nešto, ja ću se na Sudnjem danu parničiti protiv njega." (Ebu Davud, 3052)
- "Onima koji su milostivi, smilovat će se Milostivi (Bog). Budite milostivi prema onima koji su na Zemlji, bit će prema vama milostiv Onaj koji je iznad nebesa." (Ebu Davud, 4941)
- "Ko vara, nije od nas." (Tirmizi, 1315)
- "Primjer vjernika u međusobnoj ljubavi, samilosti i saosjećanju jeste kao primjer tijela – kada jedan organ boluje, ostali osjećaju groznicu." (Muslim, 2586)
- "Svi ste vi čuvari i svi ste odgovorni za ono što vam je povereno na čuvanje. Vladar je čuvar svog naroda i odgovoran je za svoje potčinjene. Muž je čuvar svoje porodice i odgovoran je za nju. Supruga je čuvar u kući svoga muža i odgovorna je za to. Svi ste vi čuvari i svi ste odgovorni za ono što vam je povereno na čuvanje!" (Buhari, 4892)
- "Najpotpunijeg su vjerovanja oni vjernici koji su najljepšeg morala i koji su najbolji prema svojim ženama." (Tirmizi, 1162)
- "Najbolji od vas jesu oni koji su najbolji prema svojim porodicama, a ja sam prema svojoj porodici najbolji." (Tirmizi, 3895)

- "Primjer vjernika u međusobnoj ljubavi, samilosti i saosjećanju jeste kao primjer tijela – kada jedan organ boluje, ostali osjećaju groznicu." (Muslim, 2586)
- "Tri su znaka licemjera: kad priča – laže, kad obeća – iznevjeri, kad mu se nešto povjeri – pronevjeri." (Buhari, 33)
- "Ljepota čovjekove vjere – islama ogleda se i u tome da se ne bavi onim što ga se ne tiče." (Tirmizi, 2317)
- "Neki je čovjek išao putem. Bio je jako žedan, pa kad je naišao na bunar, sišao je u njega i napio se vode, potom je izašao i ugledao psa kako od žeđi liže vlažnu prašinu. Tada čovjek reče: 'Ovaj je pas veoma žedan, kao što sam i ja maločas bio.' Potom je sišao i nalio vode u svoju cipelu i napojio psa, pa ga je Bog nagradio." Drugovi Muhammeda, mir neka je s njim, upitaše: "Božiji Poslaniče, zar ćemo biti nagrađeni i za dobročinstvo prema životinjama?", a on im odgovori: "Za sve što ima živu jetru, bit ćete nagrađeni." (Buhari, 2466)

Kako Kur'an opisuje Božijeg poslanika Muhammeda, mir neka je s njim

Kur'an nas upoznaje sa različitim stranama Muhammedove, mir neka je s njim, ličnosti, s njegovim reakcijama na dešavanja oko njega, a sve to ukazuje na visok moral i karakter kojim se odlikovao.

- On je milost svim svjetovima, ne samo muslimanima. (Kur'an, 21:107)
- On je najljepše čudi. (Kur'an, 68: 4)
- Žarko je želio da svi ljudi slijede pravi put i bilo mu je žao onih koji su odbijali, stoga ga na više mjesta u Kur'anu Bog napominje da je njegova dužnost samo da dostavi i objasni, a Bog upućuje koga hoće. (Kur'an, 11:12; 6:107; 18:110)
- Praštao je greške ljudima i nalazio im opravdanja. (Kur'an, 9:43)
- Molio je Boga da oprostí grijehe njegovim neprijateljima, sve dok mu to Bog nije zabranio. (Kur'an, 9:80)
- Žalostio se kada bi vidio vjernike u teškom stanju i bio milostiv i blag prema vjernicima. (Kur'an, 9:128)
- Neki ljudi su mu smetali svojim dugim sijeljenjem kod njega, ali se stidio da im to kaže i upozori ih da trebaju otići. (Kur'an, 33:53)
- Bio je jednostavan, mekog srca, praštao je i blago se ophodio prema svojim drugovima, savjetovao se sa njima i prihvatao njihova mišljenja, čak i u najtežim situacijama, kada je donosio izuzetno važne odluke. (Kur'an, 3:159)

Časni Kur'an – vječno čudo islama

Šta

Šta je Kur'an, knjiga koju često proglašavaju najprodavanijom knjigom godine u svijetu, i u koju vjeruje preko milijardu i po ljudi?

Kur'an, muslimanska sveta knjiga, je:

- Božiji govor objavljen Muhammedu, mir neka je s njim, kao svjetlo i uputa,
- posljednja nebeska objava,
- sačuvan je od iskrivljenja i izmjena,
- njegovo učenje (čitanje) i učenje napamet bogougodno je djelo, kao i primjena njegovih uputa i zakona.

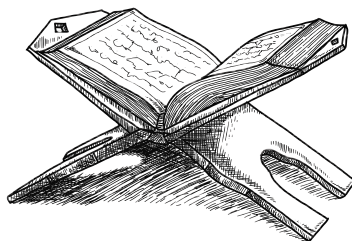
Objava Kur'ana počela je posredstvom anđela Džibrila/Gabrijela, nakon što je Muhammed, mir neka je s njim, napunio četrdeset godina. Prvo što je objavljeno jesu Božije riječi "Uči/čitaj u ime Gospodara svoga, koji stvara", potom je nastavljeno postepeno objavljivanje Kur'ana tokom dvadeset tri godine, često je neki događaj bio povod za objavu određenih ajeta.

Kur'an je podijeljen na 114 poglavlja koja se na arapskom nazivaju sure. Teme i stil razlikuju se u različitim surama, ali sve se sure odlikuju najvišim stilom izražavanja, elokventnosti i retorike u arapskom jeziku, a cilj sadržaja jeste podsticanje ljudi da obožavaju samo jednog Boga.

U najvažnije teme o kojima govori Kur'an ubrajaju se:

1. potvrđivanje čistog monoteizma i pobijanje svih oblika politeizma;
2. kazivanja o drevnim narodima i njihovim poslanicima;
3. pozivanje ljudi da razmišljaju o kosmosu i stvorenjima oko nas, i o brojnosti blagodati koje nam je Bog dao;
4. pojašnjenje vjerskih propisa, poput naredbi i zabrana;
5. pojašnjenje osobina vjernika i upozoravanje na negativne osobine;
6. eshatološke teme: o Sudnjem danu, nagradi i kazni na onome svijetu;
7. odgajanje vjernika kroz objavljivanje ajeta povodom događaja vezanih za Muhammeda, mir neka je s njim, i njegove drugove.

Ovo su neki primjeri karakteristika i odlika Kur'ana:

Prvi ajet Kur'ana koji je objavljen glasi: "Uči u ime Gospodara svoga, koji stvara", potom je Kur'an postepeno objavljivao tokom dvadeset tri godine, prema zbivanjima.

Nadnaravnost u pogledu zaštićenosti i sačuvanosti Kur'ana od izmjena

Bog je Svoju posljednju objavu nazvao Kur'anom, što u arapskom znači "ono što se čita i pamti", da bi naznačio kako će ta objava biti sačuvana čitanjem i memoriranjem sadržaja. A u mnogim ajetima Kur'an je nazvao Kitabom, što u arapskom jeziku znači "ono što je zapisano", da bi naznačio kako će ova objava biti sačuvana i pisanim putem. I zaista je kur'anski sadržaj sačuvan na oba ova načina. Čim je nešto bilo objavljeno Muhammedu, mir neka je s njim, naređivao je da se to zapiše i zapamti, tako da se ne prihvata ono što je zapamćeno bez onog što je zapisano, i obrnuto, i oboje moraju biti identični.

S druge strane, kršćanski teolozi jasno poručuju kako su kontradiktornosti u Bibliji sasvim normalna pojava, jer su izvori njenog sadržaja različiti. Evanđelja su pisana u različitim vremenskim periodima, tako da biblijski sadržaj nije tačno onakav kao što je Bog kazao, nego je to interpretacija, ali smatraju da je to što sadrži dovoljno da bude uputa.

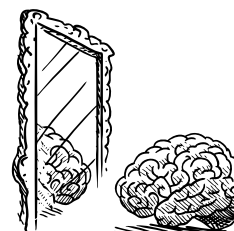
Činjenica, pak, koju niko objektivan neće poreći jeste da Kur'an ne sadrži nikakve kontradiktornosti. To je zato što je Kur'an i tekstom i značenjem od Boga, sačuvan je memoriziranjem i zapisivanjem od vremena Muhammeda, mir neka je s njim, i od tada ništa nije dodano niti oduzeto od njegovog sadržaja, a muslimani,

bez obzira na pripadnost različitim islamskim skupinama i sektama, koriste isti Kur'an, identičnog sadržaja.

Kur'an je tako iz generacije u generaciju čuvan najvećim mogućim stepenom preciznosti u pisanju i izgovoru, i nijedno slovo nije oduzeto ni dodano. Možete kupiti Kur'an bilo gdje u svijetu i uporediti ga s manuskriptima starim preko hiljadu godina koje čuvaju muzeji, i otkrit ćete zapanjujuću istinu – sadržaj će biti identičan; nema promjene i razlika uprkos vremenu koje je prošlo i uprkos tome što različiti narodi koji su ga koristili govore različitim jezicima. Možete poslušati dijete kako uči napamet neku suru iz Kur'ana i vidjet ćete da je to identično onome što su prije više od 1.000 godina učili muslimani u Meki. U Kur'anu je rečeno:

"A zašto oni ne razmisle o Kur'anu? Da je on od nekog drugog, a ne od Allaha, sigurno bi u njemu našli mnoge proturječnosti." (Kur'an, 4:82)

"Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!" (Kur'an, 15:9)

Nadnaravnost kur'anskog stila

Onaj ko čita Kur'an može se uvjeriti kako ova Božija knjiga ostavlja dojam kao da su njene riječi upućene direktno čitaocu i da se ne zadržava samo kod toga da objasni i iznese dokaz, i, što je još čudnije, imate osjećaj da poznaje vaše misli i usmjerava ih.

Umjetnici su u stanju da naslikaju oko koje odaje dojam da vas prati i gleda gdje god se nalazite, ali kako jedna knjiga može prozreti u misli svoga čitaoca i pretpostaviti njegova pitanja, pa davati na njih odgovore prije nego što su postavljena, što je osjećaj koji se katkad javlja kod onih koji čitaju Kur'an, uprkos razlici u njihovoj kulturi, socijalnim okolnostima i drugim razlikama.

Kur'an se odlikuje tim zadivljujućim stilom da detektira ljudske sklonosti, prodre u njegove tajne, da ukaže na njegove slabosti. Na prvi pogled može se činiti da je to oštro, ali to je zbog toga da probudi, da razbudi srce i upregne um, kako bi dobili prave odgovore na temeljna pitanja.

Dok čitamo Kur'an i nailazimo na kur'anska kazivanja o različitim kategorijama ljudi i upoznajemo njihova psihička stanja i kur'anska otkrivanja njihovih razmišljanja, zablude jednih, izbavljenje i spašavanje drugih, ne možemo a da se ne zaustavimo i ne razmislimo o samima sebi i svom stanju.

Kako se kur'anski ajeti i prizori smjenjuju, tako se neprimjetno približavaju našem srcu dok Kur'an ne postane ogledalo naših duša, ogledalo u kojem vidimo istinu o nama samima, naše nedostatke, šanse i mogućnosti. Naposljetku, ako zaronimo u dubinu naših duša, shvatamo da nema drugog boga osim Allaha.

Kada nas obuzmu razočarenje i očaj, čitamo u Kur'anu: "Reci: 'O robovi Moji koji ste se prema sebi ogriježili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv.'" (Kur'an, 39:53)

Kada osjetimo zbunjenost i unutrašnji sukob, nalazimo smiraj u riječima Uzvišenog Boga: "A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu." (Kur'an, 2:186)

Kada osjetimo da nam je život izmakao kontroli, da više ne možemo kontrolirati što nam se dešava, nalazimo djelotvoran lijek i podršku u riječima Uzvišenog Boga: "Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih: u njegovu je korist dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavlja nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehе naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomozí protiv naroda koji ne vjeruje!" (Kur'an, 2:286)

Will Durant, jedan od najznačajnijih savremenih historičara, priznaje da na svakog objektivnog Kur'an ostavlja jak dojam (Kissatul-hadara, 13/68–69):

“U Kur'an su povjerovali mnogi naučnici i mislioci kroz minule vijekove, i u ovom vijeku u kojem živimo, kao što u njega vjeruje nebrojeno mnogo ljudi različitih umnih i intelektualnih sposobnosti. To je zato što se u Kur'anu ukazuje na ispravno vjerovanje koje je prihvatljivo svima..., najjednostavnije vjerovanje, s najmanje misterije, s vjerom najmanje opterećenom obrednim ceremonijama, najdosljednije očišćenom od paganizma i klerikalizma... Islam je naučio ljude da se hrabro suočavaju s teškoćama života, da trpe ograničenja, bez očajavanja... Vjera je tako precizno definirana da nijedan pravi kršćanin ili pravi židov nema šta prigovoriti na ovo: 'Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike, i koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima, i prosjacima, i za otkup iz ropstva, i koji molitvu obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, naročito oni koji su izdržljivi u neimaštini, i u bolesti, i u boju ljutom. Oni su iskreni vjernici, i oni se Allaha boje i ružnih postupaka klone' (Kur'an, 2:177).“

“

Will Durant: “U Kur'an su povjerovali mnogi naučnici i mislioci kroz minule vijekove, i u ovom vijeku u kojem živimo, kao što u njega vjeruje nebrojeno mnogo ljudi različitih umnih i intelektualnih sposobnosti. To je zato što je došao sa jasnim vjerovanjem koje je prihvatljivo svima, najjednostavnije vjerovanje, s najmanje misterije...”

Odakle je došao Kur'an?

Logično

Logično pitanje koje nam se nameće kada govorimo o muslimanskoj svetoj knjizi Kur'anu i Muhammedu, mir neka je s njim, jest: zašto bismo prihvatili muslimansko tumačenje ovih pitanja i zar mi nemamo pravo da postavljamo pitanja o tome?

Historičari su saglasni u tome da je Kur'an svijetu predstavio čovjek, Arap, koji nije znao ni da čita ni da piše, koji je rođen u Meki, u šestom vijeku nove ere, a zvao se Muhammed ibn Abdullah, a konsenzus historičara najbolje je svjedočenje o tome. U samom Kur'anu čitamo jasne poruke da to nisu riječi Muhammeda, mir neka je s njim, nego riječi Svevišnjeg Boga, koje su njemu objavljene, a njegova je dužnost samo da ljudima dostavi i objasni bez dodavanja i oduzimanja sadržaja.

Pa, da li je moguće da je to Muhammed, mir neka je s njim, izmislio, ili naučio od nekog drugog čovjeka i nakon toga predstavio ljudima na svoj način?

Ako je Poslanik islama želio da prevari ljude predstavljajući Kur'an kao Božije djelo, zašto onda sav svoj govor nije pripisao Bogu?

To su legitimna pitanja koja se pojavljuju u mislima svakoga ko nije upućen u sadržaj Kur'ana, ko ga nije izučavao, i svakoga ko nije izučavao životopis Muhammeda, mir neka je s njim.

Historija nas uči da su mnogi književnici i mislioci krali tuđa intelektualna djela i postignuća i pripisivali ih sebi, pa se ovdje postavlja pitanje zašto bi neko plodove svog uma i intelektualnog rada pripisivao nekom drugom?

Također, ako je želio da prevari ljude da je to Božije djelo, zašto onda sav svoj govor nije pripisao Bogu?

Da li je logično da je Muhammed, mir neka je s njim, izmislio Kur'an i pripisao ga Bogu da bi uzdigao sebe i svoj ugled, pa onda u njemu napisao kritike samom sebi, jer u Kur'anu na nekoliko mjesta nalazimo da je Muhammed, mir neka je s njim, prekoren za određene slučajeve i upućen na to kako treba postupiti da bi ispravio grešku?

Kur'an, kao što je poznato onima koji su ga pročitali, daje Muhammedu, mir neka je s njim, savjete o njegovom privatnom porodičnom životu, kao što ispravlja neke njegove odluke, pa i pristup pozivanju ljudi u islam.

Primjer za to jeste jedan slijepi drug Muhammeda, mir neka je s njim, koji je došao kod Muhammeda, mir neka je s njim, dok je bio zauzet objašnjavanjem islama jednom uglednom nemuslimanu iz plemenskog vođstva Kurejšija. Slijepac, naravno, nije znao da je Muhammed, mir neka je s njim, zauzet, pa ga je dozivao da ga poduči nečemu od islama. Pošto je to uporno ponavljao, Muhammed, mir neka je s njim, namršti se, jer je želio da slijepac sačeka, potom se okrenuo od njega i nije mu odgovorio. Kur'an je tih nekoliko trenutaka uvijekvečio precizno opisujući taj prizor i objašnjavajući kako se Muhammed, mir neka je s njim, namršti na svog slijepog druga i kako ga je ostavio bez odgovora. I to nije sve! Kur'an je nakon iznošenja ovog slučaja prekorio Muhammeda, mir neka je s njim, zbog tog postupka i usmjerio ga na ispravan postupak. Čitava ta sura nazvana je Abese – Namršti se. Kasnije, kada god bi Muhammed, mir neka je s njim, sreo tog slijepca, dočekivao bi ga

riječima: "Dobro došao, ti zbog kojeg me moj Gospodar ukorio", te bi mu prostro svoj ogrtač da sjedne na njega.

U Kur'anu se nalaze i drugi primjeri prekoravanja ili usmjeravanja Muhammeda, mir neka je s njim, na način koji mi ne bismo prihvatili da nam to neko kaže pred ljudima. Zar bi neko na ovakav način iznosio svoje greške i bilježio ih za historiju da je želio da se uzdigne i postigne slavu i ugled?

Osim toga, historija bilježi da je Muhammed, mir neka je s njim, prolazio periode u kojem je objava izostala, kada je živio u neizvjesnosti i iščekivanju, žudeći da mu se objavi nešto kako bi se potvrdilo da govori istinu, ali je morao čekati.

Primjer za to jeste slučaj kada su njegovi saplemenici iz Kurejša tražili od nekih učenih svećenika da im pomognu u borbi protiv Muhammeda, mir neka je s njim,

pa su im neki od tih svećenika kazali da mu postave tri pitanja i da je, ako odgovori na njih, istinski poslanik,

a ako ne odgovori, nije. Kada su mu postavili ta pitanja, Muhammed, mir neka je s njim, htio je da im uputi izazov te im je rekao: "Sutra ću vam odgovoriti."

Međutim, objava mu nije došla ni sutradan ni sljedećih nekoliko dana, pa su njegovi neprijatelji počeli likovati što danima nije dao odgovor, a Muhammed, mir neka je s njim, bio je veoma zabrinut zbog toga. I tek nakon petnaest dana Bog mu je poslao objavu u kojoj se nalazio odgovor na ta pitanja, uz lekciju Muhammedu, mir neka je s njim, da ni o čemu ne govori samouvjereno da će to uraditi ili napraviti, nego da uvijek napomene da će to biti "ako Bog da", dajući mu na znanje da mu je objava odgođena upravo zbog toga. (Kur'an, 18:23-24)

U Kur'anu se nalaze brojni primjeri prekoravanja ili usmjeravanja Muhammeda, mir neka je s njim, na način koji mnogi od nas ne bi prihvatili kada bi nam to neko kazao pred ljudima.

Vječiti prigovori i optužbe

Naročito je zanimljivo što kompletan život Muhammeda, mir neka je s njim, jest dokaz njegove iskrenosti.

Jer, kako čovjek koji ne zna čitati i pisati, koji živi u narodu u kojem rijetki znaju čitati i pisati, koji se druži i sarađuje s njima u svemu, osim u onome što je grijeh, koji je zauzet stjecanjem opskrbe za sebe i porodicu, koji je u ranoj mladosti bio pastir, a kada je stasao, unajmljeni trgovac, koji nije kontaktirao sa naučnicima, koji je tako živio četrdeset godina – kako da odjedanput počne svome narodu govoriti ono na što nisu navikli, što nije bilo poznato ni njihovim precima, i da ih obavještava o prijašnjim narodima, o postanku svijeta, o prijašnjim poslanicima, da im donosi precizne propise koji se tiču svih sfera života?

Te činjenice su Muhammedove, mir neka je s njim, neprijatelje iz njegovog naroda veoma šokirale tako da nisu znali kako da opišu njegov slučaj i ono što propovijeda, odnosno, nisu znali koja bi potvora najbolje djelovala i najefikasnije udaljila ljude od toga da ga slušaju.

Bilo je teško kazati ljudima da je Muhammed, mir neka je s njim, izmislio Kur'an, jer niko ko bi pročitao Kur'an i razmislio o njegovom sadržaju ne bi im povjerovao. Isto tako, nisu mogli reći da je to naučio od nekog filozofa i učitelja, jer je Muhammed, mir neka je s njim, živio među njima i znali su detalje njegovog života. Zato nalazimo veliku konfuziju u kurejšijskim optužbama na račun Muhammeda, mir neka je s njim: jedanput ga optužuju da je izmislio Kur'an, drugi put da ga je naučio od nekog učitelja, treći put, pak, da on to priča svoje snove. No, kada bi bili

Takav je bio slučaj sa svim prijašnjim poslanicima: kada njihovi neprijatelji nisu pronašli ništa na čemu bi im mogli prigovoriti, optužili bi ih da su čarobnjaci ili ludaci.

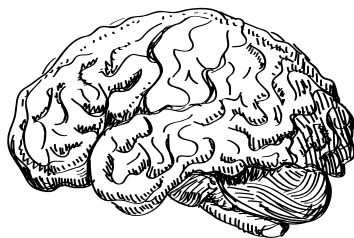
izazvani da to dokažu, prelazili bi na optužbe da je Muhammed, mir neka je s njim, pjesnik ili ludak ili možda vrač.

Iste te optužbe upućivane su i drugim poslanicima. Zar nisu Musau, mir neka je s njim, kazali da je čarobnjak? Zar nisu Isau, mir neka je s njim, kazali da je ludak?

Tako je bilo sa svim prijašnjim poslanicima. Kada njihovi neprijatelji ne bi našli dokaz protiv njih, optuživali bi ih da su ludaci ili čarobnjaci i tome slično. To ponašanje svojstveno je lažnom svjedoku, koji čim osjeti da njegova laž nije uvjerljiva, mijenja priču i napada oponenta.

Ali, zašto to ne bismo prihvatili tek kao genijalnost čovjeka?

Svi se slažemo da čovjek posjeduje intelektualne sposobnosti koje mu omogućavaju da postigne neslućene uspjehe. Ali, zar nije prirodno i da naš um ima granicu? Razum nas upućuje na to da je nužno postojanje Boga, Stvoritelja, da Božija pravda iziskuje

postojanje života poslije smrti kako bi svako bio nagrađen i kažnjen prema onome što je radio, ali, može li naš um potvrditi detalje tih pitanja za koja ne postoje opipljivi dokazi i čemu ne možemo svjedočiti?

Onaj ko je čitao Kur'an uvidio je kako nam ova Božija objava tumači granice ljudskog vjerovanja i na vrlo precizan način pojašnjava kako je počelo stvaranje i kako je završeno, zatim nam opisuje Raj i rajske blagodati, i Vatru i paklene kazne, te govori o detaljima kao što su vrata Raja i Pakla, broj anđela čuvara Pakla, govori detalje o kosmosu i čovjeku. Postavlja se pitanje na osnovu koje su logike i uma proizašli svi ti detalji?

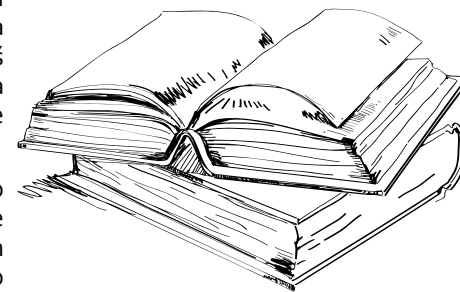
Jer, takvo nešto ne može se znati na osnovu intelektualnih sposobnosti. To ili je laž i pretpostavka ili istina koja se može postići samo primanjem znanja.

Znamo da je moderna nauka potvrdila neke kur'anske činjenice, dok, s druge strane, nije pobila i utvrdila i dokazala da je netačno bilo šta od njegovog sadržaja. Uz to, Kur'an se u globalu slaže sa onim što o tome govore prijašnje objave.

Možda su to knjige koje je on samo korigirao?

Zastanimo na trenutak i razmislimo postoji li makar mala mogućnost da je Muhammed, mir neka je s njim, sadržaj Kur'ana sačinio preuzimajući sadržaj prijašnjih objava i samo ga malo korigirao.

Ako bismo zanemarili činjenicu da je Muhammed, mir neka je s njim, bio čovjek koji nije znao čitati i pisati, koji je živio u zajednici u kojoj većinom, također, niko nije znao čitati i pisati, i u kojoj se ljudi nisu bavili nikakvim naukama; ako zanemarimo da se

Muhammed, mir neka je s njim, nije družio ni s kim od svećenika drugih religija, osim što je jedanput kao dječak nakratko boravio u društvu kršćanskog isposnika zajedno sa grupom svojih odraslih rođaka; ako bismo zanemarili i činjenicu da su svećenici onog vremena krili svoje znanje i da ga nisu tako olako prepuštali drugima, jer je ono bilo izvor lagodnog života;

ako bismo, dakle, sve to zanemarili, ne možemo zanemariti činjenicu da se Kur'an u mnogo čemu razlikuje od sadržaja prijašnjih objava koji je trenutno dostupan. Štaviše, sadrži ispravke nekih pogrešaka koje su uvrstili svećenici, dopunjava ono što nedostaje u nekim pričama, otkriva informacije koje su tajili o vjeri, objašnjava zablude u vjerovanju i etici, koje su svećenici uveli u vjeru i pripisali poslanicima. Kur'an obiluje takvim primjerima, pa da li je, pored svega toga, razumno tvrditi da je Kur'an njihova kopija?

Historijska činjenica

Objektivan istraživač će stati i dobro razmisliti... Nije li Muhammed, mir neka je s njim, bio Arap?

Zar nam historija ne kazuje da su Arapi tog doba bili narod koji se nije mogao pohvaliti nikakvom naukom, osim elokventnosti i rječitosti u

arapskom jeziku, i da je njihova preokupacija bila arapska poezija, radi koje su organizirali natjecanje, a plemena su se ponosila svojim pjesnicima?

Historija arapske književnosti, također, otkriva nam da na svaku pjesmu postoji nastavak ili dopuna drugog pjesnika u kojoj se nalazi ispravka, ili odgovor na isti način i istim stilom. To je bilo jedino čime su se isticali i čime su se mogli ponositi.

Pa, kako je moguće da im njihov najveći protivnik, protiv kojeg se danonoćno bore na razne načine i upozoravaju na njega, kroz Kur'an uputi izazov da dođu s nečim sličnim, ili makar sa malim dijelom, a oni ušute i ne odgovore na izazov?

I, kako to da se Muhammed, mir neka je s njim, nije plašio da će ih ovaj izazov isprovocirati u onome u čemu su bili najjači i da će mu početi odgovarati poezijom pojedinačno ili grupno, da bi

dokazali da ne govori istinu i da je ono s čim je došao netačno?

Dobro, hajde da pretpostavimo da je Muhammed, mir neka je s njim, procijenio da njegov narod nije sposoban da odgovori na njegov izazov, ali kako je mogao biti tako uvjeren da se u kasnijim generacijama neće pojaviti ljudi sposobni da odgovore na taj izazov, makar ujedinili svoje sposobnosti?

To može samo čovjek čije je srce ispunjeno čvrstim i nepokolebljivim vjerovanjem u ono o čemu im govori.

Kurejšije, kao ni najveći tadašnji arapski pjesnici, nisu se usudili da prihvate izazov i pokušaju napisati nešto slično Kur'anu ili jednom njegovom dijelu. Tako je ostalo do danas. Svi oni koji su to pokušali, nisu uspjeli i postali su predmet ismijavanja poznavalaca arapske književnosti i poezije.

Svako ima pravo da donese vlastiti sud o Kur'anu

Ipak, nakon svega, kažemo: svako ima pravo da donese vlastiti sud o Kur'anu i da se odredi prema njemu shodno svom ličnom iskustvu njegovog čitanja i proučavanja. Jedino što možemo jeste uputiti savjet da se izabere kvalitetan prijevod Kur'ana, ukoliko postoji mogućnost izbora ili se ne čita na arapskom jeziku.

U Kur'anu se spominje da je najveći dokaz istinitosti Muhammedovog, mir neka je s njim, poslanstva osjećaj koji se javlja u našim srcima nakon čitanja i razmišljanja o porukama Kur'ana: "A zar im nije dosta to što Mi tebi objavljujemo Knjigu koja im se kazuje; u njoj je, doista, blagodat i pouka narodu koji vjeruje." (Kur'an, 29:51)

Kur'an, stoga, svim ljudima upućuje poziv da čitaju Kur'an i razmišljaju o njegovim porukama, ukazujući na to da se od razmišljanja o njemu okreću samo oni na čijim su srcima i umovima "katanci". (Kur'an, 47:24)

Sura El-Fatiha

Sura El-Fatiha je najvrednija sura u Kur'anu i muslimani je svakodnevno uče u svojim namazima. Slijedi sažetak njenog značenja.

	Sažetak značenja sure El-Fatiha
<i>"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!"</i>	To znači: započinjem u ime Allaha iz poštovanja prema Njemu, čija milost obuhvata sve.
<i>"Hvala Allahu, Gospodaru svjetova"</i>	Ovo je izricanje pohvale Allahu u svim Njegovim svojstvima i djelima, zahvala za Njegove blagodati, vidljive i nevidljive, uz iskazivanje ljubavi i poštovanja Njemu, jer je On Stvoritelj, Vladar i Onaj koji upravlja svim svjetovima.
<i>"Milostivom, Samilosnom"</i>	Sve vrste milosti pripadaju Njemu i Njegova su svojstva. On je Onaj koji posjeduje opću milost koja obuhvata sve što postoji, kao i posebnu milost za Svoje robove vjernike.
<i>"Vladaru Sudnjeg dana"</i>	Vladar Sudnjeg dana jeste Onaj koji vlada i upravlja dešavanjima Sudnjeg dana.
<i>"Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo"</i>	Naš Gospodaru, samo Tebe, Jedinog, obožavamo i ni u jednom ibadetu ne pripisujemo Ti sudruga. I samo od Tebe tražimo pomoć u svim našim potrebama, jer sve je u Tvojjoj moći, a niko drugi ne posjeduje ni koliko zrna gorušice.
<i>"Uputi nas na pravi put"</i>	Allahu, uputi nas, i ukaži nam, i nadahni nas da slijedimo Pravi put i učvrsti nas na tom putu!
<i>"Na put onih kojima si Svoju blagodat darovao"</i>	Na put onih kojima si darovao blagodat upute i ustrajnosti, a to su u prvom redu vjerovjesnici i njihovi dobri sljedbenici koji su spoznali istinu i čvrsto je slijedili.
<i>"A ne na put onih na koje si se rasrdio niti na put onih koji su zalutali"</i>	Udalji nas od puta onih na koje si se rasrdio i kojima nisi zadovoljan jer su spoznali istinu, ali su odbili da je slijede; i udalji nas od puta onih koji su zalutali jer zbog svog nemara nisu spoznali istinu.
<i>"Amin"</i>	Allahu naš, uslišaj!

Koncept obreda u islamu

Da li je Bogu potrebno da Ga obožavamo?

Uzvišenom Bogu nije potrebno naše obožavanje ni naši obredi. Spas duše, prema islamskom konceptu, ne postiže se samim tim što ste formalno izvršili obrede i ispunili materijalne obaveze, nego uvelike zavisi od iskrenosti u tome što radimo i našeg vjerovanja, koje treba da se manifestira u našem duševnom stanju, ponašanju, doprinosu ljudskoj zajednici i tome slično.

Da li je Bogu potrebno da Ga obožavamo?

Uzvišenom Bogu nije potrebno naše obožavanje ni naši obredi. Spas duše, prema islamskom konceptu, ne postiže se samim tim što ste formalno izvršili obrede i ispunili materijalne obaveze, nego uvelike zavisi od iskrenosti u tome što radimo i našeg vjerovanja, koje treba da se manifestira u našem duševnom stanju, ponašanju, doprinosu ljudskoj zajednici i tome slično.

Uzvišeni Bog u Kur'anu kaže: "Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi se klanjaju, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!" (Kur'an, 51:56-58)

Kada su neki ljudi problematizirali pitanje određivanja pravca u kojem će se okretati u molitvi – jer je obaveza muslimanima da se u molitvi okreću prema Meki – kur'anski odgovor bio je da se suština vjere ne ogleda u tome da se okreću u ovom ili onom pravcu,

nego je suština vjere biti iskren, iskreno vjerovati i činiti dobra djela i pomagati ljudima:

"Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha i u onaj svijet, i u meleke, i u knjige, i u vjerovjesnike, i koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima, i prosjacima, i za otkup iz ropstva, i koji molitvu obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, naročito oni koji su izdržljivi u neimaštini, i u bolesti, i u boju ljutom. Oni su iskreni vjernici, i oni se Allaha boje i ružnih postupaka klone." (Kur'an, 2:177)

Kur'an nam jasno daje do znanja da onaj koji izvršava obrede čini dobro za sebe i svoj spas, a onaj koji ne vjeruje jedini je gubitnik, jer Bogu niti trebaju naši obredi niti Mu šteti ako Ga ne obožavamo: "A onaj ko se bori (trudi) – bori (trudi) se samo za sebe, jer Allah sigurno može bez svih svjetova biti." (Kur'an, 29:6)

Kada su neki ljudi problematizirali pitanje određivanja pravca u kojem će se okretati u molitvi – jer je obaveza muslimanima da se u molitvi okreću prema Meki – kur'anski odgovor bio je da suština vjere nije u tome da se okreću u ovom ili onom pravcu, nego da je suština vjere biti iskren, iskreno vjerovati i činiti dobra djela i pomagati ljudima.

Temelji islama

Temeljima ili stubovima islama nazivamo najvažnije dužnosti, a one su:

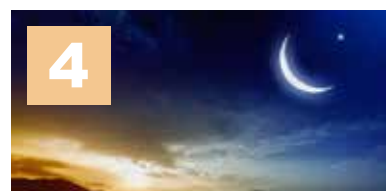
Očitovanje iskrenog vjerovanja u jedinog Boga i u Njegovog poslanika Muhammeda, što se postiže izgovaranjem riječi "svjedočim da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik" (vidjeti str. 30)

Obavljanje namaza (vidjeti str. 96)

Davanje zekata (vidjeti str. 100)

Post mjeseca ramazana (vidjeti str. 102)

Obaviti hadž jedanput, ko ima materijalnu i fizičku mogućnost (vidjeti str. 104)

Zašto smo iskušani i obavezani raznim propisima?

Neprestano se ponavljaju ista pitanja, samo drugačije formulirana. Naprimjer, neko će reći: "Kako to da nam je Bog dao želju i potrebu za hranom, a onda nam naredio da postimo?", ili: "Kako to da nam je dao ljepotu i strasti, a onda naredio da ne gledamo i da budemo čedni?", ili: "Zašto nam je dao snagu, a zabranio da tlačimo slabije?"

Sa islamskog stanovišta stvar je kristalno jasna: Bog nam je dao te osobine da bismo ih kontrolirali, a ne da one nas kontroliraju. Bog je stvorio konje da bismo ih jahali, iako su oni jači od nas, ali smo ih ukrotili i pripitomili. Naša tijela i naše strasti su naš "konj" kojeg moramo pripitomiti i ukrotiti, da bismo ih koristili na ispravan način, da bismo mi upravljali njima, a ne one nama.

Odatle, veličina čovjeka ogleda se u njegovoj sposobnosti da kontrolira svoje prohtjeve i upravlja njima usmjeravajući svoju energiju u ono što je korisno. To je odlika kojom je Bog obdario čovjeka, i za to smo stvoreni,

kao što je kazano u Kur'anu: "Mi čovjeka od smjese sjemena stvaramo da bismo ga na kušnju stavili i činimo da on čuje i vidi; Mi mu na pravi put ukazujemo, a njegovo je da li će zahvalan ili nezahvalan biti." (Kur'an, 76:2-3)

Iskušanja i nedaće koje nas zadese samo su nam dodatni ispit na kojem trebamo poboljšati svoje duhovno i moralno stanje, da bismo se vratili cilju i razlogu našeg postojanja na ovom svijetu. U tom smislu Uzvišeni Bog veli: "Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: "Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!" (Kur'an, 2:155-156)

Ovaj život dat nam je da se trudimo postići što veće duhovne i moralne stepene. Bog nam neprestano daje priliku da se popravimo i krenemo pravim putem, ali nas ne prisiljava na to, nego nam ostavlja otvorene mogućnosti i izbor. On traži od nas da djelujemo konstruktivno, da koristimo ljudskoj zajednici, usmjerava nas na to da izvučemo pouku iz vlastitih grešaka, da se okoristimo iskustvom, kako bismo izrazili kajanje i pokajali Mu se svaki put kada pogriješimo. Plemeniti poslanik Muhammed kazao je: "Kada ne biste griješili, Bog bi umjesto vas doveo druge ljude koji bi griješili i kajali Mu se, da bi im On opraštao." (Muslim, 2749)

Veličina čovjeka ogleda se u njegovoj sposobnosti da kontrolira svoje prohtjeve i upravlja njima usmjeravajući svoju energiju u ono što je korisno.

Namaz

Možda si jedan od onih koji je na televiziji ili uživo vidio taj čudni prizor: jednog ili više muslimana, kako okrenuti u određenom pravcu obavljaju namaz, ne mareći za ono što se dešava oko njih, pa si se zapitao o čemu se tu radi.

Šta je to namaz?

Namaz je molitva koja u islamu zauzima izuzetno veliki značaj. To je najvažniji način približavanja Bogu, kao što je rečeno u Kur'anu: "...molitvu obavlja i nastoj da se Gospodaru svome približiš." (Kur'an, 96:19)

Obavljanje namaza drugi je stub vjere, odmah nakon očitovanja pripadnosti islamu.

Plemeniti Poslanik rekao je: "Islam je izgrađen na petero: svjedočenju da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju namaza..." (Buhari, 8)

Čovjek će za obavljanje namaza biti nagrađen shodno tome koliko se trudio da mentalno i duhovno bude prisutan u namazu, na način da usredsredi svoje misli i preda se molitvama Bogu iskreno i ponizno, osjećajući Njegovo prisustvo, tako da postigne unutrašnji smiraj. Iz tog razloga Muhammed, mir neka je s njim, od svega na svijetu najviše je uživao u namazu.

Kur'an nas usmjerava da obavljamo namaz ne samo formalno izvršavajući propisane radnje i pokrete nego s potpunom posvećenošću srca, uma i duše.

Ukoliko na ovakav način pristupimo namazu, to će nam biti

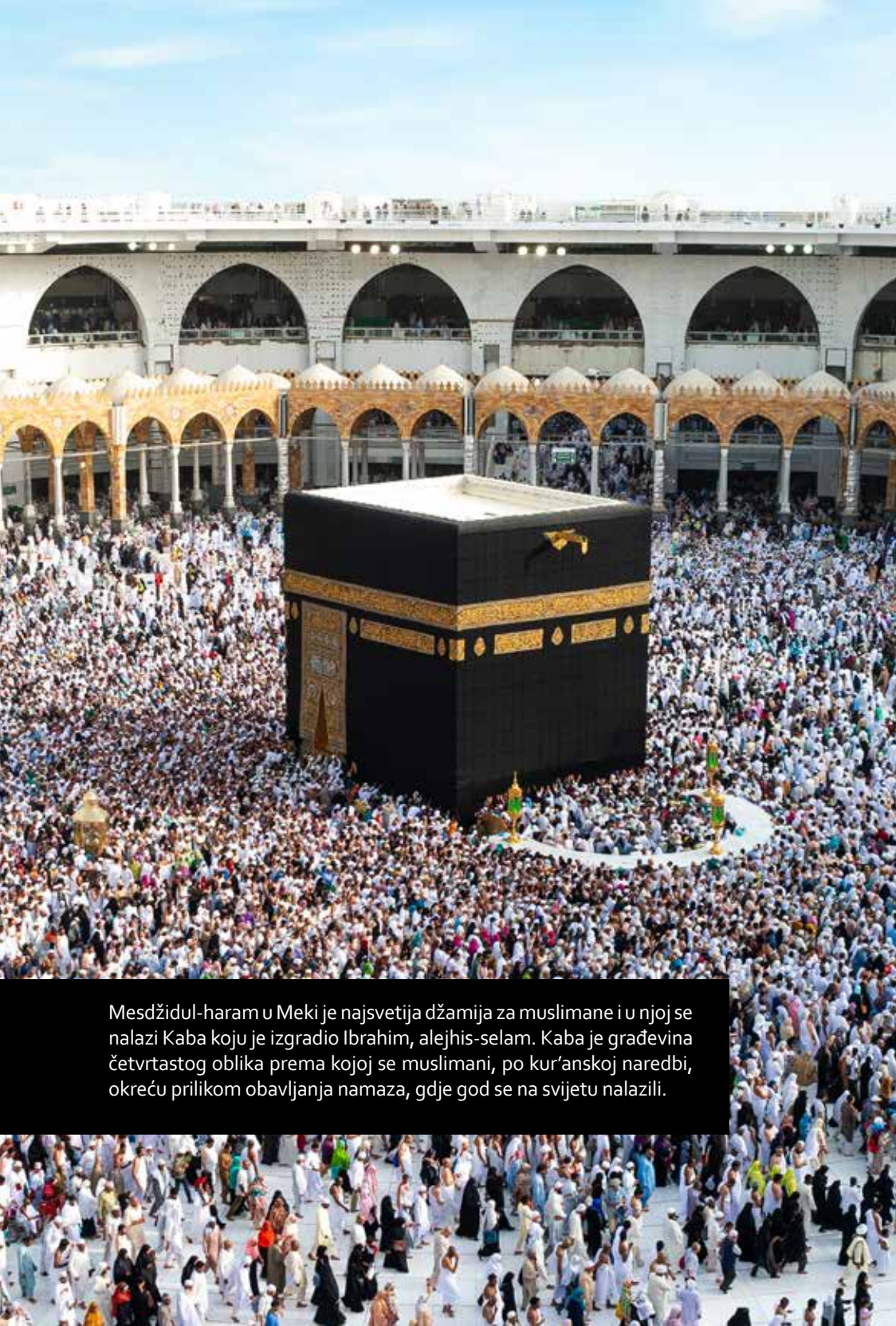
veliki pokretač za činjenje dobra i udaljavanje od grijeha i zločina. A veličanje i slavljenje Boga najbolje je što čovjek može uraditi.

Uzvišeni Bog kaže: "Kazuj Knjigu koja ti se objavljuje i obavlja molitvu, molitva, zaista, odvraća od razvrata i od svega što je ružno; obavljanje molitve je najveća poslušnost! A Allah zna šta radite." (Kur'an, 29:45)

Onaj ko misli da je namaz tek interesantna tjelovježba kojoj prethodi umivanje, očito je propustio primijetiti da su svi pokreti u namazu ustvari molitva koja se sastoji od fizičkih pokreta i molitve riječima. Kada musliman stupa u namaz, podiže ruke naspram ušiju i izgovara "Allahu ekber! – Allah je najveći!", zatim stojeći izgovara molitve i kur'anske riječi, a onda se skrušeno peregiba stavljajući dlanove na koljena i izgovara "Subhāne Rabbijel-Azīm! – Slavljen je moj Veličanstveni Gospodar!", potom se nakratko ispravlja uz izgovaranje propisane molitve, a ona pada ničice i, spustivši lice na tlo, izgovara "Subhāne Rabbijel-A'lā! – Slavljen je moj Uzvišeni Gospodar!" Tako i uz ostale pokrete. Dakle, namaz nije samo puko pomjeranje tijela, nego veoma vrijedna molitva koja čovjeka približava Gospodaru, koji ga je stvorio i od kojeg zavisi njegova sreća.

Sve radnje u namazu su molitva koja se sastoji od fizičkih pokreta i molitve riječima, kojima se veliča Bog.

Mesdžidul-haram u Meki je najsvetija džamija za muslimane i u njoj se nalazi Kaba koju je izgradio Ibrahim, alejhis-selam. Kaba je građevina četvrtastog oblika prema kojoj se muslimani, po kur'anskoj naredbi, okreću prilikom obavljanja namaza, gdje god se na svijetu nalazili.

Bog je muslimanima naredio da pet puta dnevno obavljaju namaz. Namazi su raspoređeni u određenom vremenu tokom dana i noći, a mogu se obavljati na bilo kojem čistom mjestu, iako je skupno obavljanje namaza u džamijama posebno vrijedno, te stoga islam podstiče da se namaz obavlja u džamijama jer je to način da se muslimani čvršće međusobno povežu i zbliže, kako bi jedni drugima bili pomoć i podrška i u vjeri i u ovosvjetskim stvarima.

Pored toga, islam podstiče na obavljanje drugih namaza koji nisu obavezni, nego dobrovoljni i musliman ih obavlja u onolikoj mjeri koliko je duhovno nadahnut.

Kada muslimani obavljaju namaz, moraju biti okrenuti u pravcu Kabe, a to je četverougla građevina koju je u Meki sagradio poslanik Ibrahim, mir neka je s njim, i koja je bila mjesto hodočašća brojnih poslanika. Muslimani su svjesni da je to građevina od kamena i da ona ne može ni priskrbiti korist ni naštetiti, ali ispunjavaju Božiju naredbu da se u namazu okreću prema njoj, i na taj način svi muslimani svijeta okreću se ka istom mjestu.

Ezan

Riječi kojima se oglašava početak vremena za namaz i kojima se vjernici pozivaju na molitvu u džamiji nazivaju se ezan.

Ezan se, također, smatra vrstom veličanja Boga i on je priprema muslimana za namaz. Riječi ezana su sljedeće:

- 1- Allahu ekber (četiri puta),
- 2- Ešhedu en la ilahe illallah (dva puta),
- 3- Ešhedu enne Muhammeden resulullah (dva puta),
- 4- Hajja ales-salah (dva puta),
- 5- Hajja alel-felah (dva puta),
- 6- Allahu ekber (dva puta),
- 7- La ilahe illallah (jedanput).

Zekat

Svima nam je jasno da se mora smanjiti jaz između basnoslovno bogatih i izuzetno siromašnih, jer što je jaz između bogatih i siromašnih u jednom društvu veći, to je društvo izloženije propasti i dekadenciji, raširenosti zločina i razvrata. Različiti ekonomski sistemi ponudili su različita rješenja, ideje i zakone za rješenje tog problema. Ali, kako se islam odnosi prema tom pitanju?

Bog je bogate muslimane obavezao da svake godine izdvajaju 2,5% od imetka koji prevazilazi njihove lične potrebe, da bi se taj imetak iskoristio za pomaganje siromašnih, prezaduženih i drugih kategorija koje su naznačene. Taj postotak koji izdvajaju naziva se zekat i on je treći stub islama.

Međutim, islam zekat ne percipira kao milosrđe i samilost bogataša prema siromašnom, nego kao legitimno pravo siromašnog u imetku bogatog, stoga se ovo njegovo pravo

uzima od bogatih i daje mu se tako da on nema potrebu da ga potražuje ili da moli da mu se dā. Na ovaj način čuva se dostojanstvo siromašnih.

Ovo je neznatan dio koji su bogataši dužni izdvojiti, a udjeljivanje milostinje, mimo zekata, predstavlja polje za natjecanje. Islam nas uči da udjeljivanjem milostinje na ovom svijetu štitimo svoje zdravlje, imetak, stječemo sreću i zadovoljstvo u životu, a na onome svijetu rajske blagodati.

Oni koji udjeljuju svoj imetak da bi stekli Božije zadovoljstvo, u Kur'anu su upoređeni sa zrnom pšenice koje se posije, pa izraste sedam klasova, a u svakom klasu stotinu zrna, tako da od jednog zrna nastane sedam stotina zrna, a Bog još uvećava shodno tome koliko je čovjek bio iskren u svom djelu: "Oni koji imanja svoja troše na Allahovom putu liče na onoga koji posije zrno iz kojeg nikne sedam klasova i u svakom klasu po stotinu zrna. A Allah će onome kome hoće dati

i više; Allah je neizmjerljivo dobar i sve zna." (Kur'an, 2:261)

Kur'an nas obavještava da udjeljivanjem imetka potrebnima čistimo svoj imetak. Zato Uzvišeni Bog u Kur'anu kaže Svome poslaniku Muhammedu, mir neka je s njim: "Uzmi od dobara njihovih zekat, da ih njime očistiš i blagoslovljenim ih učiniš, i pomoli se za njih, molitva tvoja će ih, sigurno, smiriti. A Allah sve čuje i sve zna." (Kur'an, 9:103)

Kur'an nas, također, obavještava da je veliki gubitnik onaj ko škrtari i ne udjeljuje potrebnima, jer škrtareći u udjeljivanju imetka drugima, on uskraćuje sebi sreću na ovom i budućem svijetu.

Uzvišeni Bog kaže: "Vi se, eto, pozivate da trošite na Allahovu putu, ali, neki od vas su škrti – a ko škrtari, na svoju štetu škrtari, jer Allah je bogat, a vi ste siromašni. A ako glave okrenete, On će vas drugim narodom zamijeniti, koji onda kao što ste vi neće biti." (Kur'an, 47:38)

Primjenom zekata, ovog veličanstvenog stuba islamske vjere, ostvaruje se socijalna sigurnost svih građana i relativni balans između različitih slojeva društva. Izdvajanjem zekata i davanjem onima kojima pripada sprečava se to da se imetak gomila u vlasništvu manje grupe ljudi, tako da nema monopola. Koliko je zekat koristan u osiguravanju ekonomske sigurnosti i stabilnosti društva, svjedoče historijski podaci da se u nekoliko vremenskih razdoblja dešavalo da je siromaštvo potpuno iskorijenjeno među muslimanima i da nije bilo siromašnog da mu se udijeli zekat.

Isto tako, zekat pomaže u učvršćivanju društvenih veza i međusobne ljubavi i poštivanja, jer je ljudskoj duši urođeno da voli onoga koji je pomaže. Na taj način muslimani žive u međusobnoj ljubavi i zajednici čiji su članovi čvrsto povezani, čime se uveliko smanjuju krađe, pljačke i pronevjere.

Islam zekat ne percipira kao milosrđe i samilost bogataša prema siromašnom, nego kao legitimno pravo siromašnog u imetku bogatog, stoga se ovo njegovo pravo uzima od bogatih i daje mu se tako da on nema potrebu da ga potražuje ili da moli da mu se dadne.

Oni koji udjeljuju svoj imetak da bi stekli Božije zadovoljstvo, u Kur'anu su upoređeni sa zrnom pšenice koje se posije, pa izraste sedam klasova, a u svakom klasu stotinu zrna, tako da od jednog zrna nastane sedam stotina zrna.

Post

Svi se divimo ljudima koji su u stanju da se kontroliraju i odreknu konzumiranja hrane ili neke vrste hrane radi zdravlja, smanjenja tjelesne težine ili pridržavajući se liječničkih uputa. Smatramo da je to uspjeh jer je dotična osoba pokazala da ima snažnu volju koja joj omogućava da obuzda svoje nagone ako bi postigla željeni cilj.

Muslimani, kada poste ramazan, čine više od toga jer je to ne samo obuzdavanje tjelesnih nagona nego i duhovna vježba i izvršavanje naredbi Onoga koji je najmudriji.

Post je četvrti temelj islama. Svaki punoljetan musliman, koji je u stanju, obavezan je da posti tako što će se sustegnuti od konzumiranja hrane, pića i spolnog odnosa u periodu od pojave zore do zalaska sunca tokom mjeseca ramazana, a to je deveti mjesec u hidžretskom kalendaru.

Muhammed, mir neka je s njim, obavijestio je da cilj posta nije postigao onaj čije se duhovno i moralno stanje nakon posta nije popravilo.

Kur'an nas obavještava da je post bio propisan i prijašnjim narodima, makar u nešto drugačijoj formi, ali cilj je bio isti, a to je iskazivanje obožavanja Boga i postizanje bogobojaznosti.

Uzvišeni Bog kaže: "O vjernici! Propisuje vam se post, kao što je propisan onima prije vas, da biste se grijeha klonili." (Kur'an, 2:183)

Musliman koji je u stanju da svakodnevno određeni broj sati savladava svoje prohtjeve koji su mu dozvoljeni tokom perioda od jednog mjeseca, pokazao je čvrstinu karaktera, pokazao je da je sposoban da obuzdava svoje strasti i da se potpuno kloni zabranjenih strasti tokom cijelog svog života. Iz tog razloga Muhammed, mir neka je s njim, obavijestio je da onaj čije se duhovno i moralno stanje nakon posta nije popravilo nije postigao cilj posta. Plemeniti Poslanik rekao je: "Ko ne ostavi lažni govor i postupanje po njemu, Bogu nije potrebno da ostavlja hranu i piće." (Buhari, 1804)

Kur'an nas obavještava da je post bio propisan i prijašnjim narodima, makar u nešto drugačijoj formi, ali cilj je bio isti, a to je iskazivanje obožavanja Boga i postizanje bogobojaznosti.

Glad i žeđ koju postač osjeća najveći je poticaj da pomaže siromašnima i gladnima, onima koji nisu u stanju da sebi osiguraju hranu, jer je bar djelimično osjetio njihovu patnju.

Kada islam propisuje muslimanima post, on ih time podsjeća na glad i potrebe siromašnih.

Hadž

U većini religija vjernicima je propisano vjersko putovanje na kojem izvršavaju obrede kojima veličaju ono u što vjeruju. Međutim, najčuvenije i najveće putovanje te vrste jeste muslimansko putovanje na hadž. Svake godine preko tri miliona hodočasnika muslimana okupi se na malenom prostoru radi obavljanja obreda hadža na svetim mjestima.

Šta predstavlja hadž?

Hadž je četvrti stub islama i obavezno ga je izvršiti smao jednom u životu i to samo onome ko ima materijalnu i fizičku mogućnost za to.

Hadž je veličanstveno putovanje na kojem se brišu klasne, društvene, nacionalne, rasne i materijalne razlike. Svi hodočasnici su u jednakoj odjeći iste boje i svi jednako mole svoga Gospodara riječima koje su iznimno dojmljiv prikaz suštine odnosa između čovjeka i njegovog Gospodara: "Lebbejkallahumme lebbejk, lebejke la šerike leke lebbejk, innel-hamde ven-ni'mete leke vel-mulk, la šerike lek! –Odazivam Ti se, Gospodaru, odazivam Ti se, nema drugog boga osim Tebe, odazivam Ti se! Tebi pripada sva hvala i od Tebe su sve blagodati, Tebi pripada sva vlast i Tebi niko nije ravan!"

Hadž je, dakle, duhovno putovanje na kojem musliman izvršava različite obrede koji se sastoje od izgovaranja molitvi i fizičkih radnji. Cilj svega toga jest slavljenje Boga i povećanje bogobojznosti, pokazivanje poniznosti i skrušenosti pred Bogom, traženje oprosta za grijeha. Rekao je Muhammed, mir neka je s njim: "Tavaf i sa'j (vrsta obreda) na hadžu propisani su radi slavljenja i veličanja Boga." (Ibn Ebu Šejba, 15334)

Odjeća svakog onog koji se zaputio u Meku da obavi hadž. Nakon skidanja svoje uobičajene odjeće, oblače se dva komada platna čime se očituje pokornost Allahu i jednakost među svima koji su došli na hadž.

Porodica u islamu

Za mnoge porodice danas važi izreka da je to grupa samostalnih individua koje posjeduju ključeve jednog stana.

Mnogi, nažalost, izbjegavaju obaveze prema supružniku i djeci, jer ih ništa ne sprečava u tome da upražnjavaju svoje prohtjeve i užitke, zanemarujući porodične obaveze.

Ovaj fenomen rasprostranjen je u našem vremenu, ali njegovi korijeni sežu daleko u ljudsku historiju. U suštini, to je jedan vrlo sebičan pogled na lične interese bez obraćanja pažnje na posljedice koje to može imati na pojedinca i zajednicu.

Stoga islam veliku pažnju posvećuje pitanju porodice, njenoj organizaciji, pravima i obavezama njenih članova, jer su porodica i dom centar društvene svijesti, odgoja i preporoda. Zdrava porodica koja ispunjava svoju zadaću, zbog koje je čovjek stvoren, znači zdravo društvo.

Brojni propisi koji uređuju porodična pitanja ukazuju na to koliki ona značaj ima u islamu. Neki od tih propisa jesu:

Islam je propisao brak radi zasnivanja porodice

- Sklapanje braka i zasnivanje porodice u islamu se tretira kao slijeđenje prakse Poslanika, a time i vrijednim bogougodnim djelom. Trojica drugova Muhammeda, mir neka je s njim, htjeli su se posvetiti Bogu zavjetujući se da se neće ženiti i da će neprestano klanjati i postiti, na što im je Muhammed, mir neka je s njim, kazao: "Ali ja nekim danima postim, a nekim ne, i klanjam određeno vrijeme, a određeno vrijeme posvećen sam drugim stvarima, i stupam u brak. Pa, ko odstupi od moje prakse, ne pripada meni." (Buhari, 4776)
- Kada Bog kazuje o blagodatima koje je podario Ademovoj djeci, među prvim blagodatima spominje da je supružnicima dao smiraj, ljubav, samilost i međusobnu pažnju kroz brak. U Kur'anu je rečeno: "I jedan od dokaza Njegovih je to što za vas, od vrste vaše, stvara žene da se uz njih smirite, i što između vas uspostavlja ljubav i samilost; to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju." (Kur'an, 30:21)
- Naredio je da se olakša stupanje u brak i obećao pomagati one koji stupe u brak. Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Bog se obavezao da će pomoći trojici", spomenuvši da je jedan od njih "onaj koji želi da se oženi da bi sačuvao svoju čednost". (Tirmizi, 1655)

- Mladićima koji su dovoljno snažni i sposobni da privređuju islam naređuje da se žene, jer će na taj način postići smiraj i stabilnost u životu, upražnjavajući svoje strasti na legitiman način..

”

Kada Bog kazuje o blagodatima koje je podario Ademovoj djeci, među prvim blagodatima spominje da je supružnicima dao smiraj, ljubav, samilost i međusobnu pažnju kroz brak.

2

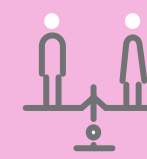
Islam je svakom pojedincu u porodici dao puno pravo, svejedno bio muško ili žensko

Odgajanje djece velika je obaveza oca i majke. Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Svi ste vi čuvari i svi ste odgovorni za ono što vam je povjereno na čuvanje. Vlada je čuvar i odgovoran je za svoje potčinjene. Muž je čuvar svoje porodice i odgovoran je za nju. Supruga je čuvar u kući svoga muža i odgovorna je za to. Sluga je čuvar imetka svoga gospodara i odgovoran je za njega. Svi ste vi čuvari i svi ste odgovorni za ono što vam je povjereno na čuvanje!" (Buhari, 853)

Islam je zabranio nepoštivanje roditelja bilo djelom ili riječju, pa makar to bilo i izražavanje nezadovoljstva najmanjom riječju.

4

Islam je naredio pravedno postupanje prema djeci

Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Dovoljno je čovjeku grijeha da zapostavi one koje je dužan izdržavati." (Ebu Davud, 1692)

Posebno skrećući pažnju na brigu o ženskoj djeci, rekao je: "Kome budu date kćeri pa bude dobar prema njima, one će mu biti zaštita od Vatre." (Buhari, 5649)

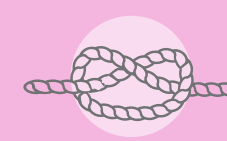
3

Poštivanje roditelja, njihovo uzdržavanje i pomaganje važan je islamski princip

Bez obzira na to koliko imate godina, dužni ste da poštujete svoje roditelje, da im činite dobro. Bog nas je na to obavezao uporedo s obavezivanjem da samo Njega obožavamo, i zabranio je da im budemo neposlušni. U Kur'anu je rečeno: "Gospodar tvoj zapovijeda da se samo Njemu klanjate i da roditeljima dobročinstvo činite. Kad jedno od njih dvoje, ili oboje, kod tebe starost dožive, ne reci im ni: 'Uh!' – i ne podvikni na njih, i obraćaj im se riječima poštovanja punim." (Kur'an, 17:23)

5

Muslimanima je propisano da održavaju rodbinske veze

To znači da je muslimanu propisano da održava rodbinske veze na način da svojoj rodbini s očeve i majčine strane čini dobro, i to je jedno od vrijednih bogougodnih djela. S druge strane, islam upozorava na prekid rodbinskih veza, na ružan odnos prema rodbini, i pojašnjava da je to veliki grijeh. Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Neće ući u Raj onaj koji prekida rodbinske veze." (Muslim, 2556)

Žena u islamu

Površni

Površni pogled na televizijske reklame, bilborde, naslovnice časopisa, otkriva nam koliko nepravdu savremeno materijalističko društvo čini ženi. U većini slučajeva žena se percipira kao igračka ili roba za raspirivanje strasti.

Može se kazati i da je ovo tek nešto suptilnije iskorištavanje žene u odnosu na drevne ljudske zajednice u kojima je žena imala status nižeg bića i otvoreno korištena kao roba koja se kupuje i prodaje.

Moderna žena, uprkos dugoj borbi za svoja prava, samo je za sobom zatvorila jedna vrata okrutnosti, da bi ušla na druga iza kojih ju je dočekao tek nešto manje deformiran odnos.

Prije 1.400 godina islam je donio istinsku revoluciju u odnosu prema nepravdi koja se čini ženi. Islam je uspostavio vrlo precizne i detaljne propise i zakone, tako da su njena prava osigurana i zaštićena, te joj je omogućeno da živi dostojanstveno i na najpotpuniji način izvršava svoj životni poziv.

Jedna od najdužih kur'anskih sura nazvana je En-Nisa – Žene, jer obiluje propisima vezanim za žene. U Kur'anu se, također, nalazi niz kazivanja o ženama koje su imale značajnu ulogu u društvu, a jedna sura nosi naziv Merjem, po majci Isaa, mir neka je s njim.

Islam je potpuno promijenio pogled na ženu dajući joj status ljudskog bića, kako ju je Bog stvorio, a ne robe, i tretirajući je kao životnu družicu, a ne družicu za jednu noć. Islam je ženi dao status bića uz koje se muškarac upotpunjuje jer Bog među supružnicima uspostavlja smiraj, ljubav i samilost, nasuprot neislamskom pogledu na ženu kao predmet požude i upražnjavanja strasti.

Primjeri propisa koji ukazuju na poštovanje prema ženi

- Žena ima slobodu izbora muža i veliku odgovornost u odgajanju djece. Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Žena je čuvar u kući svoga muža i odgovorna je za ono o čemu brine." (Buhari, 853).
- Islam omogućava ženi da nakon sklapanja braka sačuva svoju porodičnu lozu i porijeklo ne zamjenjujući svoje prezime muževim..
- U mnogim pitanjima muškarac i žena imaju potpuno jednake obaveze i prava, naprimjer, u imovinskim pitanjima. Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Žene su ravne muškarcima." (Ebu Davud, 236)

I dok neki optužuju islam kako je nepravedan prema ženi i kako njegovi propisi prema ženama ne odgovaraju savremenom dobu, dotle nalazimo da žene čine 75% konvertita u islam u najnaprednijim i najrazvijenijim državama svijeta, poput Velike Britanije, a islam ih posebno privlači nakon saznanja o islamskim propisima o porodici. (The Independent, od 6. 11. 2011.)

- Muškarac je dužan da skrbi o supruzi i kćerima, i majci ukoliko joj je potrebna skrb, i nema pravo da im to spočitava.
- Islam je dao ženi pravo na nasljedstvo prema pravednim mjerilima, na način da u nekim slučajevima dobija isto kao i muški nasljednik, a u nekim se slučajevima taj odnos razlikuje na način da ona dobija više, a u nekim slučajevima manje, shodno rodbinskoj vezi s osobom koju nasljeđuje. Vrlo je površno fokusirati se na slučaj kada žena nasljeđuje manje od muškarca, naročito ne obraćajući pažnju na islamski sistem vrijednosti u kojem je muškarac zadužen da se skrbi o ženskim osobama poput supruge ili majke ili kćeri. Jer, islam je jedan kompletan sistem čiji su propisi izbalansirani.
- Islam podstiče na skrb o nemoćnim i slabim ženama, makar i ne bili s njima u srodstvu, i to je jedno od najvrednijih dobrih djela. Muhammed, mir neka je s njim, rekao je: "Onaj koji skrbi o udovici i siromahu poput je onoga koji se bori na Božijem putu, i poput onoga koji neprekidno klanja namaz, i poput onoga koji neprestano posti." (Buhari, 5661)

Islam je dao ženi pravo na nasljedstvo prema pravednim mjerilima, na način da u nekim slučajevima dobija isto kao i muški nasljednik, a u nekim slučajevima taj se odnos razlikuje na način da ona dobija više, a u nekim slučajevima manje, shodno rodbinskoj vezi s osobom koju nasljeđuje.

Islam poklanja veliku pažnju ženi

Kada je riječ o odnosu prema majci, plemeniti poslanik Muhammed, na pitanje ko je najpreči da mu se čini dobro, rekao je: "Tvoja majka." Upitan je: "A zatim?", pa je rekao: "Tvoja majka." Upitan je: "A zatim?", pa je opet rekao: "Tvoja majka." "A zatim", ponovo je upitan, pa je rekao: "Tvoj otac." (Buhari, 5626)

U pogledu odnosa prema kćerkama, plemeniti Poslanik rekao je: "Ko bude imao tri kćeri, pa bude dobar prema njima, lijepo ih hrani i poji, i odijeva najbolje što može, one će mu biti zaštita od Vatre." (Ibn Madža, 3669)

Kada je riječ o odnosu prema supruzi, plemeniti Poslanik rekao je: "Najbolji od vas jesu oni koji su najbolji prema svojim suprugama, a ja sam najbolji od vas prema svojim suprugama." (Tirmizi, 3895)

U muslimanskom društvu muškarac i žena međusobno upotpunjavaju i nadopunjuju jedno drugo.

U islamu nema sukoba spolova

U islamu nema mjesta za sukob i animozitete između muškaraca i žena, niti ima mjesta za kampanju protiv žene ili za kampanju protiv muškarca, niti za degradaciju.

Kako da postoji animozitet između muškarca i žene kada oni upotpunjavaju jedno drugo? Žena je, kao što kaže Muhammed, mir neka je s njim, druga polovica muškarca. U muslimanskom društvu muškarac i žena međusobno upotpunjavaju i nadopunjuju jedno drugo.

Kur'an taj međusobni odnos opisuje na predivan način: "One su odjeća vaša, a vi ste odjeća njihova." (Kur'an, 2:187)

Ono što se na prvi pogled čini da je slabost žene, ustvari je jedna vrsta snage koju muškarac ne posjeduje, ali je potrebna porodici. Isto tako, ono što bismo pomislili da je nedostatak kod muškarca, ustvari je osobina koja ne odgovara da se nađe kod žena, ali je neophodna u zajednici.

Bilo bi neprilično da Bog stvori ljudsku vrstu od muškarca i žene, a onda kaže da i muškarac i žena u svemu moraju biti istovjetni.

Neki muškarci poželjeli su da imaju prava koja imaju žene, kao što su neke žene poželjele da imaju prava koja imaju muškarci, pa je u Kur'anu objavljeno: "I ne poželite ono čime je Allah neke od vas odlikovao. Muškarcima pripada nagrada za ono što oni urade, a ženama nagrada za ono što one urade. I Allaha iz izoblja Njegova molite. Allah, zaista, sve dobro zna!" (Kur'an, 4:32)

Svako posjeduje određene karakteristike koje odgovaraju njegovoj ulozi i zadacima, i svako se treba truditi da ispuni svoje obaveze i stekne Božije zadovoljstvo. Islamski propisi nisu ni u korist žene ni u korist muškarca, nego u korist čovječanstva i porodice i zajednice.

“

Većina tih naroda, naročito oni koji su dostigli određeni civilizacijski napredak, smatrali su da se odnos između muškarca i žene treba regulirati zakonskim propisima, kako život ne bi bio anarhičan i kako se ljudski rod ne bi spustio na razinu životinje.

Veza između muškarca i žene

Nemoguće je pobrojati sve zakone, ograničenja i propise koji se tiču odnosa između žene i muškarca kroz historiju ljudskog roda, ali historija i antropologija kazuju nam da su postojala društva u kojima su golotinja i slobodni seksualni odnosi bili sasvim prihvatljiva društvena norma, kao i da su postojala društva koja su ženi nametala stroga ograničenja iz bojazni od njene nevjere. Također, postojala su društva u kojima su odjeću nosili samo muškarci, ili su pokrivali samo najintimnije dijelove tijela, i tako dalje.

Većina tih naroda, naročito oni koji su dostigli određeni civilizacijski napredak, smatrali su da se odnos između muškarca i žene treba regulirati zakonskim propisima, kako život ne bi bio anarhičan i kako se ljudski rod ne bi spustio na razinu životinje.

Priroda odnosa između muškarca i žene u islamu

Odnos između muškarca i žene u islamu nije odraz ljudskog iskustva nastalog na osnovu geografskih i historijskih faktora, nego je to kompletan sistem adekvatan za sva vremena i mjesta, jer je to propisao Uzvišeni Bog i tome podučio Svoga Poslanika.

Priroda tog odnosa razlikuje se shodno tome kakav je status žene naspram tog muškarca.

Prema islamskim propisima, muškarac ženi može biti:

1. Muž

Nema boljeg i potpunijeg opisa odnosa između muža i supruge od kur'anskog opisa da su oni jedno drugome odjeća. To je predivan način da se dočara emotivni i tjelesni odnos između supružnika: "One su odjeća vaša, a vi ste odjeća njihova." (Kur'an, 2:187)

2. Mahrem

Mahrem je osoba s kojom je ženi trajno zabranjeno stupanje u brak, zbog bliskog srodstva. U ovu kategoriju ubraja se trinaest kategorija rođaka, kao što su: otac, djed, sin, brat, stric, ujak, sin brata ili sestre, unuk i tako dalje.

Pred ovim rođacima žena nije dužna nositi hidžab, ali treba voditi računa o tome da bude pristojno odjevena, bez pretjeranog razgolićavanja.

3. Muškarac koji ženi nije mahrem

To je svaki muškarac s kojim joj je dozvoljeno da stupi u brak.

Islam je postavio precizna pravila koja reguliraju odnos između žena i muškaraca koji nisu u bliskom srodstvu, kako bi sačuvao njihovu čast i zatvorio vrata grijeha. Zaista Onaj koji je stvorio čovjeka najbolje zna šta je dobro za njega, kao što se kaže u Kur'anu: "A kako i ne bi znao Onaj koji stvara, Onaj koji sve potanko zna, koji je o svemu obaviješten!" (Kur'an, 67:14)

Islam je ženi propisao nošenje hidžaba pred muškarcima koji joj nisu bliski rod:

- da bi žena na najbolji način mogla obavljati svoje dužnosti i poziv koji ima u životu i društvu na polju nauke i rada, čuvajući svoje dostojanstvo i čednost;
- da bi se smanjili seksualni poticaji, čime se osigurava zaštita društva od poroka, s jedne strane, i čuvanje vlastitog dostojanstva, s druge strane;
- da bi se osiguralo da muškarci sa ženom komuniciraju s uvažavanjem obraćajući pažnju na njeno obrazovanje i intelekt, umjesto da je gledaju kao predmet požude i zadovoljavanja njihovih strasti..

Norme koje reguliraju odnos između muškaraca i žena koji nisu u bliskom srodstvu

1. Obaranje pogleda

Uzvišeni Bog naredio nam je da obaramo pogled, što znači da ne gledamo u ono što pobuđuje naše strasti, jer je to način da sačuvamo čednost i moral, kao što je gledanje u ono što pobuđuje strasti put ka grijehu i razvratu. Uzvišeni Bog kaže: "Reci vjernicima neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim; to im je bolje, jer Allah, uistinu, zna ono što oni rade. A reci vjernicama neka obore poglede svoje i neka vode brigu o stidnim mjestima svojim." (Kur'an, 24:31–32)

2. Komunikacija uz poštovanje

Muškarci i žene komuniciraju, tako, uz međusobno poštovanje, zaštićeni od svega što potiče strasti i požudu.

3. Hidžab

Bog je propisao hidžab ženi, ne i muškarcu, jer je ženi dao poseban izgled i privlačnost, tako da je žena predmet muške požude više nego što je muškarac predmet ženske požude. Brojni su primjeri kroz čitavu historiju koji pokazuju da je najčešće žena služila da zadovolji strasti muškarca, a ne obrnuto, a to možemo vidjeti i u današnjem društvu praćenjem medija.

Hidžab, prema islamskim normama, podrazumijeva da žena pokrije cijelo tijelo, osim lica i šaka, i to pred muškarcima koji joj nisu bliski rod, kao što je Uzvišeni Bog rekao: "I neka ne dozvole da se od ukrasa njihovih vidi išta osim onoga što je ionako spoljašnje." (Kur'an, 24:31)

Mnogi koji kritiziraju islam zbog hidžaba previđaju da su najveće žene zapadne civilizacije na slikama prikazane sa velom na glavi, poput Merjem (Djevice Marije), koja se ne prikazuje bez marame, i to veoma slične hidžabu muslimanke.

A close-up photograph of a fresh salad served on a dark, possibly black, plate. The salad is composed of various green leafy vegetables, including arugula and some darker purple-tinged leaves. It is garnished with several slices of bright red tomatoes, a few segments of orange, and a piece of a white mushroom. The background is slightly blurred, showing more of the salad and the wooden surface it sits on.

Islamski propisi o hrani i piću

Obično

Obično je prvo pitanje onih koji istražuju islam: zašto zabranjujete alkohol i svinjetinu?

Obično je prvo pitanje onih koji istražuju islam: zašto zabranjujete alkohol i svinjetinu?

Da bismo adekvatno odgovorili na to pitanje, potrebno je dati određena objašnjenja, kako slijedi.

Kur'an muslimanima dozvoljava da koriste sve što je na Zemlji za svoju dobrobit. O tome postoji jasan kur'anski tekst koji kaže da je Bog sve što postoji na Zemlji stvorio da bismo se time koristili u dobru (Kur'an, 2:29),

a u to spadaju hrana i piće. U islamu su dozvoljene sve vrste hrane i pića, osim onih koje su izričito zabranjene, a zabranjene su jer su štetne za zdravlje ili pomućuju svijest. No, tebe svakako zanima pitanje alkohola i svinjetine.

Svinjetina

U Kur'anu je konzumiranje svinjetine zabranjeno izričitim i nedvosmislenim tekstom, uprkos tome što tadašnji Arapi nisu poznavali svinje. Neki ljudi danas će prigovoriti islamu zbog zabrane svinjetine, iako je svinjetina zabranjena i u judaizmu, a ne samo u islamu, kao što je poznato. Tekstovi Starog zavjeta jasno govore o tome. Međutim, veoma je interesantan podatak da i određene kršćanske skupine smatraju da je svinjetina zabranjena i u Novom zavjetu, ali je to iskrivljeno i izmijenjeno. (Vidjeti: Evanđelje po Marku 5/11–13, Mateju 67, Luki, 15/11, i Drugu Petrovu poslanicu, 2/22)

Svakako, nema ništa problematično u tome da nas Bog iskuša time što nam zabrani neke vrste hrane i pića, kad nam je dozvolio većinu, da bi iskušao naše vjerovanje i pokornost, kao što je iskušao Adema, mir neka je s njim, zabranivši mu da jede određeni plod u Raju.

Svakako, nema ništa problematično u tome da nas Bog iskuša zabranjivanjem nekih vrsta hrane i pića kad nam je dozvolio većinu, da bi iskušao naše vjerovanje i pokornost, kao što je iskušao Adema, mir neka je s njim, zabranivši mu da jede određeni plod u Raju.

Alkohol i alkoholna pića

Jedna od najvažnijih zadaća vlada u svim državama jest borba protiv bolesti i epidemija koje ugrožavaju ljudske živote. U tom smislu države donose zakone i propise, kako bi zaštitile zdravlje svojih građana, i svaki nedostatak i propust u tom domenu može imati nesagledive posljedice za pojedinca i zajednicu.

Možda će nas sve šokirati podaci Svjetske zdravstvene organizacije i studije provedene na Univerzitetu Oxford objavljene u časopisu Nature 15. marta 2012. godine, i izvještaj Svjetske zdravstvene organizacije od 11. 2. 2011., u kojem se navodi da je godišnji broj žrtava alkohola veći od broja žrtava side, malarije i tuberkuloze zajedno, i približno tri puta veći od svih žrtava ratova, masovnih zločina i terorizma. Slijede neki podaci studija i Svjetske zdravstvene organizacije.

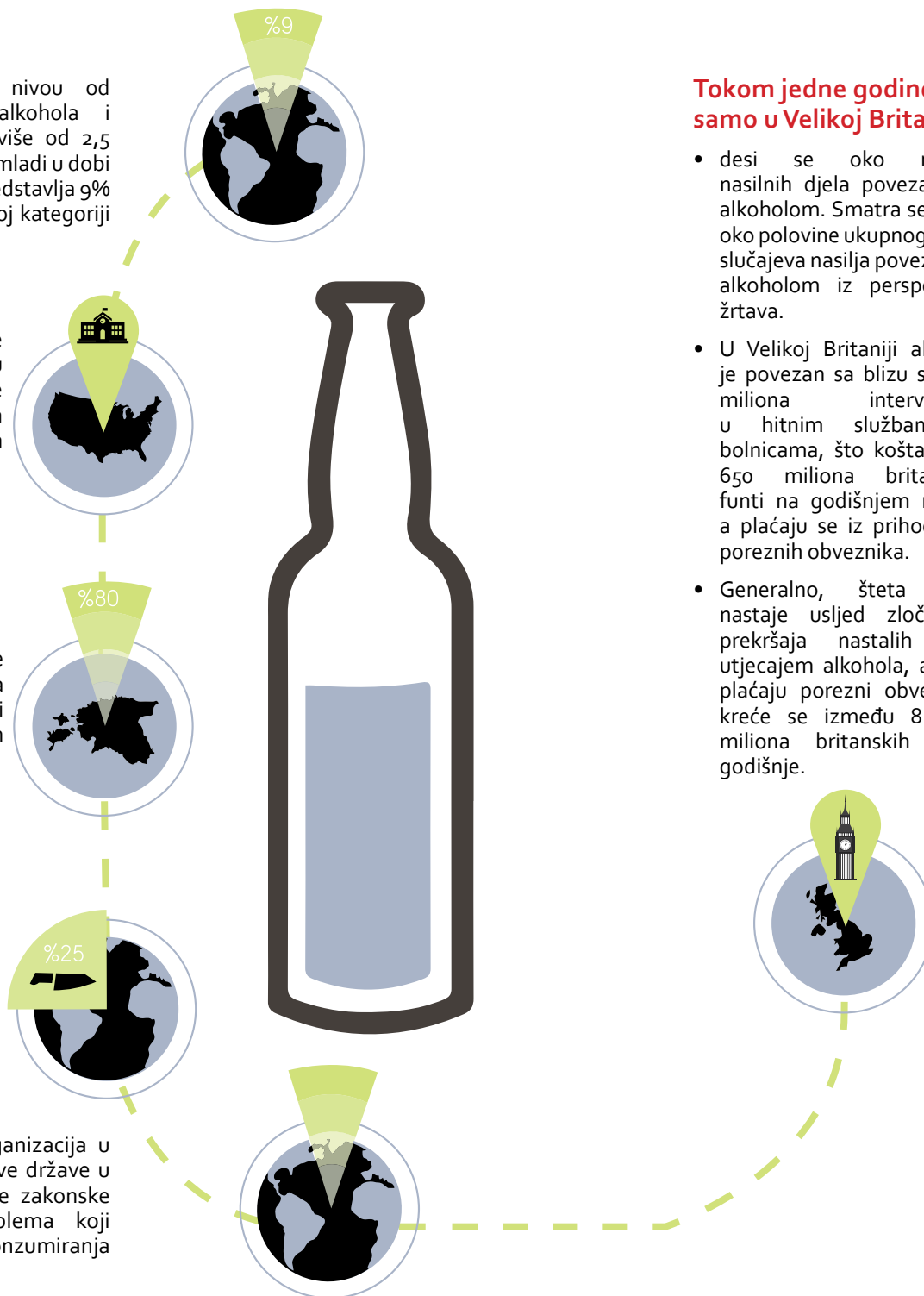
Godišnje na svjetskom nivou od posljedica konzumiranja alkohola i ovisnosti o alkoholu umre više od 2,5 miliona ljudi, oko **320.000** su mladi u dobi između 15 i 29 godina, što predstavlja 9% ukupnih slučajeva smrti u ovoj kategoriji na godišnjem nivou.

Neke američke studije pokazuju da je u SAD-u **700.000** studenata godišnje izloženo napadu svojih kolega koji su pod utjecajem alkoholnih pića.

Izveštaj iz 2001. godine pokazao je da je **80%** djela nasilja mladih u Estoniji povezano s prekomjernim konzumiranjem alkohola.

Alkohol je povezan sa četvrtinom svih zločina ubistva na svjetskom nivou.

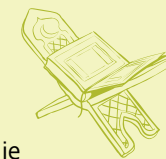
Svjetska zdravstvena organizacija u svojim izvještajima poziva sve države u svijetu da poduzmu odlučne zakonske korake u suzbijanju problema koji nastaju kao posljedica konzumiranja alkohola.

Tokom jedne godine samo u Velikoj Britaniji

- desi se oko milion nasilnih djela povezanih s alkoholom. Smatra se da je oko polovine ukupnog broja slučajeva nasilja povezano s alkoholom iz perspektive žrtava.
- U Velikoj Britaniji alkohol je povezan sa blizu sedam miliona intervencija u hitnim službama i bolnicama, što košta blizu 650 miliona britanskih funti na godišnjem nivou, a plaćaju se iz prihoda od poreznih obveznika.
- Generalno, šteta koja nastaje usljed zločina i prekršaja nastalih pod utjecajem alkohola, a koju plaćaju porezni obveznici, kreće se između 8 i 13 miliona britanskih funti godišnje.

Kako Kur'an tretira alkohol

Islam nije čekao na izvještaje Svjetske zdravstvene organizacije da bi saznao za štetne posljedice alkohola za pojedinca i društvo, jer Onaj koji je stvorio čovjeka najbolje zna šta je korisno za život čovjeka i funkcioniranje društva.

Islam je objavljen Arapima među kojima je u to vrijeme bilo izuzetno rašireno konzumiranje alkoholnih pića. Raznovrsna vina bila su im jedan od najomiljenijih užitaka, ponosili su se posjedovanjem kvalitetnih vina i trošili ogroman imetak na njega.

Kur'an je ovom problemu tadašnjeg arapskog društva pristupio krajnje mudro i objektivno, ukazavši na to da postoji određena korist od alkoholnih pića, jer čovjek koji ih konzumira može osjetiti određenu slast i na trenutak zaboraviti svoje probleme. Ali, dugoročne posljedice toga su ogromne, a liječenje psihičkih, socijalnih i zdravstvenih poremećaja koje ostavlja na pojedinca i društvo gotovo je nemoguće. U Kur'anu se kaže: "Pitaju te o vinu i kocki. Reci: 'U njima je veliki grijeh i neka korist, ali je grijeh veći od koristi.'" (Kur'an, 2:219)

Zatim je objavljena potpuna zabrana i alkohol je ubrojan u satanska/šejtanska djela iz kojeg nastaju neprijateljstva, mržnja i odvratanje od bavljenja važnim i uzvišenim stvarima. Nakon tog postepenog procesa i objave konačne zabrane, u Kur'anu je objavljeno pitanje hoćete li prestati?, pa su tadašnji muslimani kazali: "Prestajemo, prestajemo!", i prolili su pića koja su imali, ispunjavajući Božiju naredbu.

Grijehi pokajanje

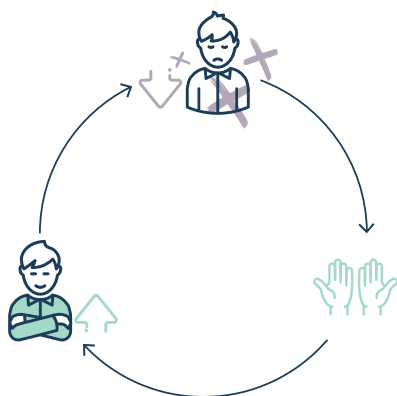
Grijeih i pokajanje jedno je od najvažnijih teoloških pitanja u brojnim religijama. Svaka od religija na svoj se način odnosila prema pitanju pogreške, grijeha, pokajanja i iskupljenja.

Islam ovom pitanju pristupa shodno ljudskoj prirodi u kojoj je Bog stvorio čovjeka, usadivši u njega porive ka dobru i zlu. Stoga islam ne očekuje od čovjeka da se ponaša poput bezgrješnog anđela koji po prirodi svoga stvaranja čini samo dobro. Islam potvrđuje da su svi ljudi podložni grijehu, ali i da su odgovorni za svoje postupke i imaju mogućnost vlastitog izbora. Odatle islamski pogled na pitanje grijeha i pokajanja možemo sažeti na sljedeće:

- Prvo što nalazimo u Kur'anu jest vrlo jednostavna i jasna predstava o tome da svaki pojedinac snosi odgovornost za grijeh koji počinio, a i pokajanje je u domenu njegove odgovornosti. Dakle, ne postoji iskonski grijeh koji je nametnut čovjeku prije nego što se i rodio. Svaki čovjek rađa se čist od grijeha i ne nosi odgovornost ni za kakav prethodni grijeh. Također, ne postoje ljudi koji imaju pravo da drugim ljudima opraštaju grijehe. Grijeh prvog čovjeka Adema, mir neka je s njim, bio je njegov lični grijeh, koji mu je oprostjen jer se vrlo brzo pokajao na jednostavan način. Također, Ademovi potomci koji počinu grijehe sami snose odgovornost za takvo postupanje. Put za pokajanje otvoren je i tako

pravedan i jasan da svakome budi nadu i podstiče da se potruži i ustraje u pokajanju. Čovjek nije odgovoran za tuđe grijehe: "Zar on nije obaviješten o onome šta se nalazi u listovima Musaovim i Ibrahimovim – koji je obaveze potpuno ispunjavao – da nijedan grješnik tuđe grijehe neće nositi, i da je čovjekovo samo ono što sam uradi, i da će se trud njegov, sigurno, iskazati, i da će prema njemu u potpunosti nagrađen ili kažnjen biti." (Kur'an, 53:36–41).

- Pokajanje je jedno od najveličanstvenijih dobrih djela u islamu. Nije potrebno da se desi na nekom određenom mjestu niti da se prizna nekoj osobi kako bi Bog primio pokajanje. To je između

Da bi pokajanje bilo validno, prema islamskom učenju, dovoljno je da čovjek: prekine s činjenjem grijeha, osjeti žal što ga je činio i čvrsto odluči da ga više nikada neće učiniti. A ukoliko je učinio grijeh kojim je nekoga oštetio, dužan je nadoknaditi štetu.

čovjeka i njegovog Gospodara, za kojeg Kur'an kaže da je milostiv i da voli praštati. A kada nam Kur'an nabraja osobine onih koji će ući u Džennet, saznajemo da su neki od njih činili grijehe, ali su se pokajali i zatražili da im Bog oprost: "I za one koji se, kada grijeh počinu ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjetu i oprost za grijehe svoje zamole – a ko će oprostiti grijehe ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju." (Kur'an, 3:135).

Da bi pokajanje bilo validno, prema islamskom učenju dovoljno je da čovjek prestane činiti grijeh, osjeti žaljenje što ga je činio i čvrsto odluči da ga više nikada neće učiniti. A ukoliko je učinio grijeh kojim je nekoga oštetio, dužan je nadoknaditi štetu. Ukoliko bi se desilo da se nakon ovakvog

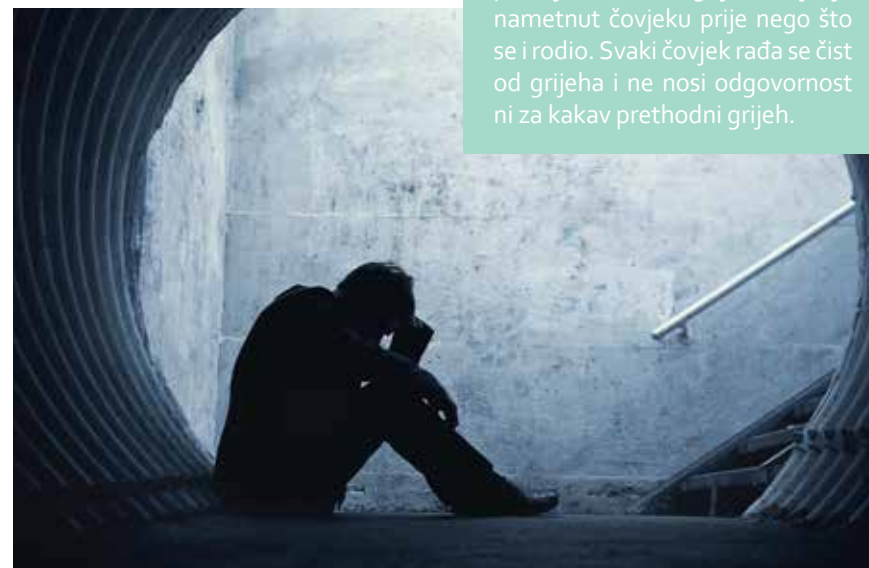
pokajanja prevari i opet počinu grijeh, time mu prethodno pokajanje ne bi bilo poništeno, nego se to smatra novim grijehom i za njega se treba posebno pokajati.

Na ovaj način čovjek u islamu živi uravnoteženo: s jedne strane težeći da se neprestano uzdiže duhovnom ljestvicom, kloneći se grijeha, a s druge strane svjestan svoje ljudske prirode, pa kada zgriješi ili postane nemaran, trgne se i požuri da se pokaje.

Upravo u tome je razlika između dobrih i čestitih i onih koji to nisu, kako nam ukazuje Kur'an: kada dobri i čestiti zgriješe, brzo se saberu i pokaju svome Gospodaru, dok oni koji nisu dobri i čestiti ustrajavaju u grijehu ne pridajući značaj svojim grijesima. (Kur'an, 7:201–202)

Prema islamskom učenju, ne postoji iskonski grijeh koji je nametnut čovjeku prije nego što se i rodio. Svaki čovjek rađa se čist od grijeha i ne nosi odgovornost ni za kakav prethodni grijeh.

Veza između vjere i razuma

Neki

ljudi smatraju da se vjera i vjerovanje kose s razumom, da su oprečni naučnoj metodici, jer smatraju da je vjera rezultat mitova i legendi, za razliku od filozofije i nauke koje nas dovode do sistematskih spoznaja koje mogu postati apsolutno potvrđeno znanje ukoliko ispune standarde naučnog istraživanja i dokažu se u praksi. Ovakav način razmišljanja jednim je dijelom tačan.

Neki ljudi smatraju da se vjera i vjerovanje kose s razumom, da su oprečni naučnoj metodici, jer smatraju da je vjera rezultat mitova i legendi, za razliku od filozofije i nauke koje nas dovode do sistematskih spoznaja koje mogu postati apsolutno potvrđeno znanje ukoliko ispune standarde naučnog istraživanja i dokažu se u praksi. Ovakav način razmišljanja jednim je dijelom tačan.

Tačno je da postoje brojne religije koje sputavaju um i nerijetko su mu potpuno oprečne. To su religije koje obiluju mitovima i vjerovanjima koja su potpuno oprečna naučnim spoznajama.

Greška je, međutim, što se takvim načinom razmišljanja presuđuje svim vjerama, bez uzimanja u obzir ogromnih razlika među njima kada su u pitanju temeljni izvori, metodika i dokazi.

Svako ko je pročitao Kur'an, temeljni izvor islama, zna da je islam dao razumu tako visoko mjesto kakvo nema ni u jednoj drugoj vjeri. Dok čitate Kur'an, nije vam potrebno da se odlikujete posebnim zapažanjem kako biste primijetili da podstiče i poziva na razmišljanje. Interesantno je da se čak trideset puta u Kur'anu ljudi kore zbog toga što ne koriste svoj razum, pa se kaže "e fe la ja'kilun – zašto ne razmisle".

Dok čitate Kur'an, nije vam potrebno da se odlikujete posebnim zapažanjem da biste primijetili kako podstiče i poziva na razmišljanje.

Kur'anski podsticaj ljudima da koriste razum manifestira se kroz različite forme, a neke od njih jesu sljedeće:

1

Kur'an se obraća otvorenim umovima, oslobođenim od svih vidova oholosti, straha i neznanja, te ukazuje na nužnost vjerovanja u postojanje jednog Boga kroz brojne razumske i logičke dokaze, kao što je ajet: "Zar su oni bez Stvoritelja stvoreni ili su oni sami sebe stvorili?! Zar su oni nebesa i Zemlju stvorili?! Ne, nego oni neće da vjeruju." (Kur'an, 52:35-36)

2

Raspravlja o dokazima oponenata i odbacuje tvrdnje koje nemaju dokaza: "Reci: 'Dokaz svoj dajte, ako istinu govorite.'" (Kur'an, 2:111)

3

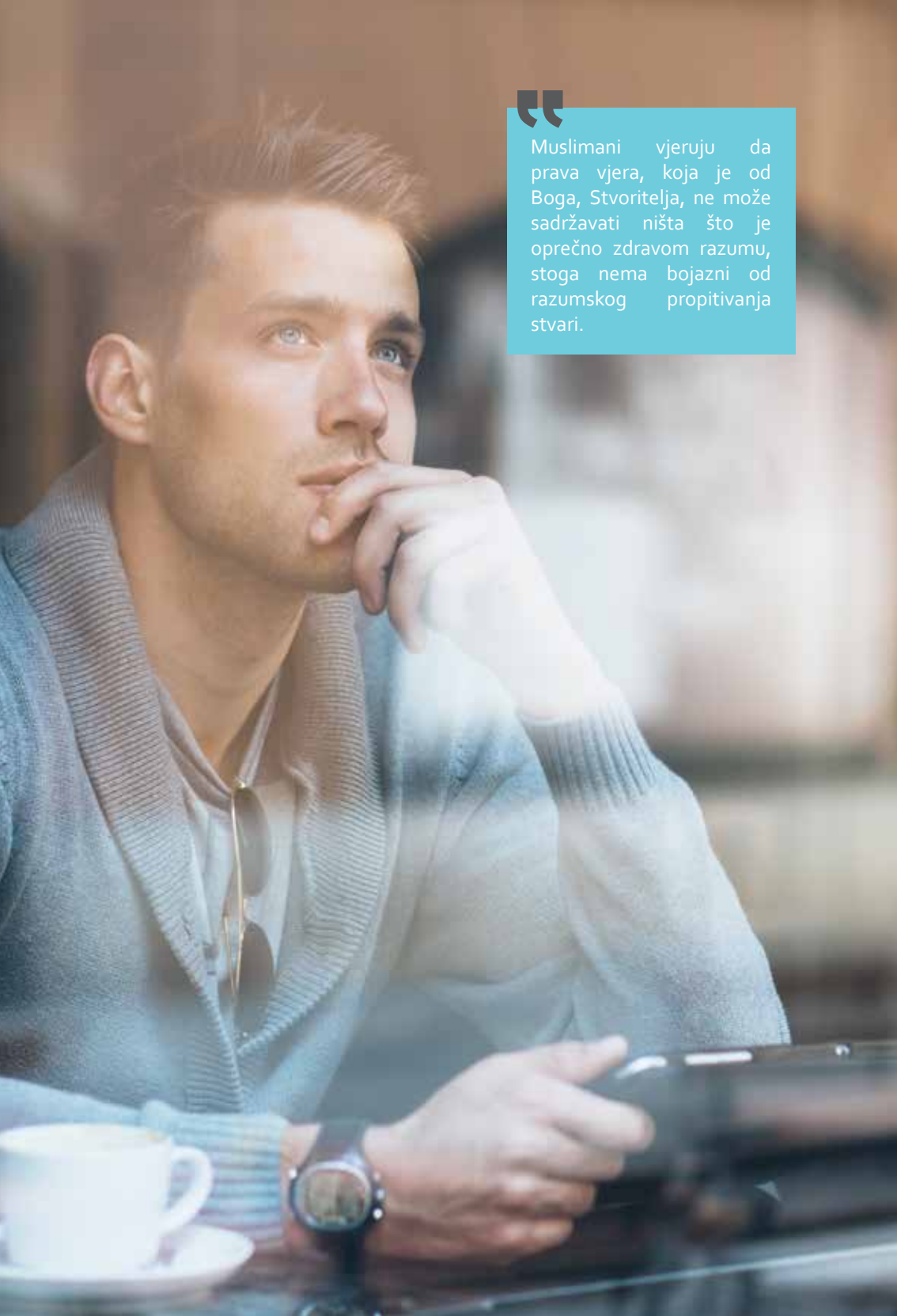
Kritizira one koji ne koriste razum i opisuju ih kao one koji nemaju nikakvih osjetila, jer to što vide i čuju ne navodi ih da donesu ispravne zaključke, pa nemaju koristi od tih osjetila: "Zašto oni po svijetu ne putuju pa da srca njihova shvate ono što trebaju shvatiti i da uši njihove čuju ono što trebaju čuti, ali, oči nisu slijepe, već srca u grudima." (Kur'an, 22:46)

4

Upozorava na ono što odvraća od zdravog rasuđivanja o Stvoritelju. Kur'an se ne zadovoljava samo time da podstiče na razmišljanje i korištenje naših osjetila, nego nas i upozorava na nezdravo razmišljanje. Jer, čovjek je po prirodi sklon i dobru i zlu, pa su njegovi razumski zaključci podložni greškama i devijacijama.

Muslimani vjeruju da prava vjera, koja je od Boga, Stvoritelja, ne može sadržavati ništa što je oprečno zdravom razumu, stoga nema bojazni od razumskog propitivanja stvari.

Prepreke na putu ispravnog razumijevanja Kur'ana

- Slijepo slijeđenje. To je zato što ideološko, vjersko i etičko naslijeđe i običaji sredine utječu na način razmišljanja i poimanja stvari, te imaju veliki utjecaj na spremnost čovjeka da prihvati istinu i odbaci neistinu, a čak može dovesti do potpunog odbacivanja razumnog razmišljanja pod izgovorom da slijedi tradiciju i vjeru predaka. Kur'an nas upoznaje s nekim primjerima onih kojima je istina predočena, ali su odbili da o njoj razmišljaju pravdajući se da slijede pretke i da su samim time na ispravnom putu. Kada im se kaže da slijede ono što je Bog objavio, oni odgovaraju da slijede ono na što su navikli i što su zastupali njihovi preci, pa im Kur'an odgovara: zar ćete ih slijediti i kada ne koriste svoj razum i nemaju znanja i nisu na ispravnom putu, samo zato što su vam preci: "A kada im se rekne: 'Slijedite Allahovu Objavu!' – oni odgovaraju: 'Nećemo, slijedit ćemo ono na čemu smo zatekli pretke svoje.' Zar i onda kada im preci nisu ništa shvaćali i kada nisu na Pravome putu bili?!" (Kur'an, 2:170)
 - Inat i oholost. Može se desiti da razum shvati istinu, ali je odbije prihvatiti i povinovati se, jer želi sačuvati svoje privilegije, ili iz zavisti, ili zato što izvor iz kojeg je istina došla smatra nedostojnim. Tako nas Bog obavještava u Kur'anu da neki ljudi odbijaju istinu iako su svjesni da je to istina, ali ih u njenom prihvatanju sprečavaju oholost i nepravda prema samima sebi: "I oni ih, nepravedni i oholi, porekoše, ali su u sebi vjerovali da su istinita, pa pogledaj kako su skončali smutljivci." (Kur'an, 27:14)
 - Odavanje strastima i užicima. Ponekad razum spozna istinu, ali nema snage i hrabrosti da je slijedi, jer je ogrezao u slijeđenju strasti i užitaka. Kur'an nas obavještava o čovjeku kojem je dato znanje i pojašnjava kako je trebao postupati u skladu sa njim u svom životu, ali je on zanemario znanje i spoznaju, i poveo se za svojim prohtjevima i uskim interesima. Sve to desilo se jer se odao strastima u tolikoj mjeri da nije više bio u stanju da donosi ispravne odluke. (Kur'an, 7:175-176)
- Kur'an stalno podstiče čovjeka da u svakom domenu koristi razum, da razmišlja, postavlja pitanja o sebi, o stvaranju, o uređenosti kosmosa i sl., bez unaprijed donesenih zaključaka.
- Razmišljanja i pitanja plaše se samo oni koji su svjesni da je vjera koju zastupaju ispunjena kontradiktornostima. Prava vjera, koja je od Boga, Stvoritelja, koji je čovjeku dao razum, ne može sadržavati ništa što je oprečno zdravom razumu, stoga nema bojazni od razumskog propitivanja stvari. "Gospodar vaš je Allah, koji je nebеса i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda svemirom zagospodario; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde pokoravaju se Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!" (Kur'an, 7:54)

Islam je vjera mira

Neki

Neki ljudi, koji su pod utjecajem medija, zapanjit će se kada saznaju da je islam vjera mira i da mir ima visoko mjesto u islamu. Musliman svakodnevno više puta ponavlja riječ "selam – mir", i osjeća njen smisao.

Es-Selam je jedno od plemenitih Božijih imena, Njegov Raj nazvan je Kućom mira, pozdrav kojim se muslimani međusobno pozdravljaju jeste selam – mir, svoje molitve, također, muslimani završavaju izgovarajući dva puta riječi koje počinju sa “mir vama”, štaviše, sam naziv vjere – islam, dolazi od korijena riječi selam, što znači mir i smirenost.

Islam poziva na mir i poštivanje prava i najslabije životinje, i Muhammed, mir neka je s njim, obavijestio nas je da je neka žena ušla u Vatru zato što je zatvorila mačku koja je umrla od gladi jer je ova žena nije ni hranila, niti ju je pustila da sama sebi traži hranu (Muslim, 2242). S druge strane, prostitutka je ušla u Raj jer je napojila psa koji je skapavao od žeđi (Buhari, 3280).

Islamski propisi izvor su najljepših primjera poštivanja ljudskih prava, suživota različitih vjerskih zajednica. Muhammed, mir neka je s njim, zaprijetio je svakom muslimanu koji čini nepravdu nemuslimanima ili im nameće poslove za koje nemaju snage, ako su njegovi radnici, rekavši da će se na Sudnjem danu zbog toga parničiti lično sa Muhamedom, mir neka je s njim (Ebu Davud, 3052).

Samo mali broj ljudi spreman je da se upusti u istraživanje istine daleko od medijske propagande i da informacije traži u originalnim izvorima, te da o svakom slučaju sudi objektivno i nepristrano.

Kada islam poziva na mir i promovira mir, to je, bez sumnje, pravedan mir koji svakome štiti i garantira njegova prava, u kojem se nepravda ispravlja, a ne nepravedan mir koji lopovu omogućava da zadrži ono što je uzeo, a da vlasnik dobije neznatnu odštetu.

Muhammed, mir neka je s njim, zaprijetio je svakom muslimanu koji čini nepravdu nemuslimanima ili im nameće poslove za koje nemaju snage ako su njegovi radnici, i kaže da će se na Sudnjem danu zbog toga parničiti lično sa Muhamedom, mir neka je s njim.

Mediji zloupotrebljavaju pojmove koji nisu precizno definirani kako bi promovirali jednu određenu percepciju islama. No, svaka priča, svaki prizor, ima i drugu stranu, ali samo je mali broj ljudi spreman da se upusti u istraživanje istine daleko od medijske propagande, i da informacije traži u originalnim izvorima, te da o svakom slučaju sudi objektivno i nepristrano.

Neke činjenice za razmišljanje

Islam je danas najbrža rastuća svjetska religija.

Islam se danas nevjerovatnom brzinom širi u svim krajevima svijeta: u Sjedinjenim Američkim Državama, Evropi, Aziji, Africi, navodi se u studiji PEW centra za istraživanje religija (www.pewresearch.org), uprkos veoma slabim resursima, potlačenosti muslimana, svjetskoj medijskoj kampanji koja iskrivljuje sliku o islamu šireći pogrešne informacije i ističući negativne primjere ponašanja nekih muslimanskih skupina, koje se ne mogu dovesti u vezu sa islamom. Da li se, dakle, islam širi zbog toga što su ljudi prisiljeni na to ili zato što su uvjereni da je to ispravan put?

Činjenica koju niko ne može poreći jeste da je muslimansko poštivanje prava drugih, prava njihovog izbora i njihove kulture, imalo najveći utjecaj na to da mnogi ljudi prime islam. Takav muslimanski odnos prema nemuslimanima odraz je provođenja u praksu kur'anskog pravila: “U vjeru nije dozvoljeno silom ugoniti. Pravi put se jasno razlikuje od zablude.” (Kur'an, 2:256)

Jesu li ljudi prisiljavani da prihvate islam?

Ljudi od davnina koriste silu da bi nametnuli svoje mišljenje i utjecaj i ostvarili svoje interese. Historija svjedoči da je to bila praksa pripadnika različitih vjera, sekti i ideologija.

Historija svjedoči da su kršćanski osvajači Novog svijeta činili stravične zločine nad domaćim stanovništvom. Španski svećenik Bartolome de las Casas, koji je svjedočio tim zločinima, napisao je: “Oni na domicilno stanovništvo nisu gledali kao na ljudska bića. Štaviše, smatrali su ih manje vrijednim od životinja.”

(A Brief Account of the Destruction of the Indies by Bartolome de las Casas; Jan 1, 2009)

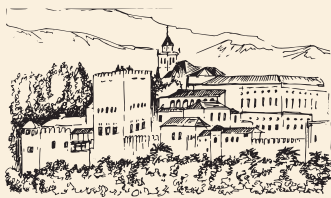
Šta su muslimani radili nakon osvajanja novih područja?

Muslimani su osam vijekova vladali Endelusom

Muslimani su vladali Endelusom – velikim dijelovima Španije i Portugala, od 711. do 1492. godine, tačno 781 godinu. Endelus je u vrijeme muslimanskog prisustva postao centar civilizacije i napretka. Nije zabilježeno da je ijedan kršćanin bio prisiljen da primi islam. Muslimani su im osigurali sva prava i mnogi su bili bogati trgovci i ugledni građani u državi. Muslimani su, također, ispravili nepravdu kojoj su konstantno bili izloženi Židovi u Endelusu prije dolaska muslimanske vlasti. Brojne stranice historije dokazuju ovo o čemu govorimo.

No, kada su Izabela i Fernando pobijedili muslimane, zabranili su svaki vid ispoljavanja islama i uveli inkvizicijske sudove za kažnjavanje onih koji su se tajno pridržavali islama.

Muslimani su progonjeni i protjerivani iz svojih domova. Interesantno je skrenuti pažnju na to da su, također, progonjeni i Židovi, pa su oni zajedno sa muslimanima iz Endelusa utočište potražili u muslimanskim krajevima i među muslimanima su opet našli sigurnost i dostojanstven život.

Muslimani su osvojili Egipat prije više od 1.400 godina i uvažavali su prava koptskih kršćana.

Muslimani su vrlo rano osvojili Egipat. Amr ibn As, jedan od drugova Muhammeda, mir neka je s njim, zapovijedao je operacijama. Tom prilikom on ne samo da je sačuvao njihove svetinje i zagarantirao im poštivanje vjerskih sloboda, nego ih je spasio i izbavio od potlačenosti i nepravde kojoj su bili izloženi pod bizantijskom vlašću, zbog određenih teoloških razlika, iako su i jedni i drugi bili iste vjere. Danas u Egiptu živi preko pet miliona Kopta.

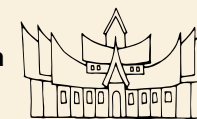
Muslimani su oko 1.000 godina vladali Indijom, a 80% njenih stanovnika i dalje su nemuslimani.

Tokom skoro milenijske vladavine Indijskim potkontinentom muslimani su garantirali prava drugim religijama i ispravili nepravdu vjerskim zajednicama koje su bile potlačene prije dolaska muslimana. Historičari se slažu u tome da islam nikome nije nametan silom.

Zemlja s najvećim brojem muslimana nije osvojena upotrebom vojne sile.

Indonezija je zemlja u kojoj živi najveći broj muslimana. To je zemlja sa oko 250 miliona stanovnika, a 87% su muslimani. Indonežani su islam primili zadivljeni moralom muslimanskih trgovaca tokom šestog hidžretskog vijeka (dvanaesti vijek po gregorijanskom kalendaru). Muslimani nikada nisu u tu zemlju poslali nijednog vojnika, niti je prolijevana ijedna kap krvi, sve do dolaska portugalskih kolonizatora, potom holandskih i engleskih.

Između islama i stanja nekih muslimana danas

Otkud

“Otkud ta zastrašujuća kontradiktornost?”, upitat će se neki nakon što upoznaju islamske propise koji pozivaju uzvišenim moralnim načelima, marljivosti i izgradnji zemaljske civilizacije i uporede to sa stanjem nekih današnjih muslimana koji su mnogo udaljeni od tih načela. Kako je moguće da su sljedbenici pravog puta u takvom stanju?

O “Otkud ta zastrašujuća kontradiktornost?”, upitat će se neki nakon što upoznaju islamske propise koji pozivaju uzvišenim moralnim načelima, marljivosti i izgradnji zemaljske civilizacije i uporede to sa stanjem nekih današnjih muslimana koji su mnogo udaljeni od tih načela. Kako je moguće da su sljedbenici pravog puta u takvom stanju?

Istini za volju, to je jako zbunjujuće i potrebno je pomno razmotriti nekoliko tačaka.

- Postoje oni koji se pripisuju islamu ili su odrasli u muslimanskoj kulturno-vjerskoj tradiciji, ali se ne pridržavaju baš mnogo vjerskih propisa i uvelike su skrenuli s islamskog puta i islamskih učenja. Postoje i oni koji od islama imaju samo ime.
- Greške ljudi ne mogu se povezivati sa vjerskom pripadnošću. Tako ne možemo, naprimjer, kazati da je za Hitlerov zločinački režim krivo kršćanstvo, ili zbog toga kršćanstvo okarakterizirati kao vjeru nasilja. Također, ne možemo kazati da su ateisti automatski ubice ili potencijalne ubice, jer je ateist Jozef Staljin ubio desetine miliona ljudi. Sve slične tvrdnje su neobjektivne i daleko od istine.

Greške ljudi ne mogu se povezivati sa vjerskom pripadnošću.

- Islamska civilizacija pružila je divne primjere istinske primjene islamskih načela u zajednici, duha tolerancije, naučnog stvaralaštva i napretka. To naslijeđe, rasprostranjeno od Indije do Španije, utrla je put razvoju današnje civilizacije. Također, danas postoje pozitivni primjeri među muslimanskim zemljama koje ulažu u razvoj i napredak. Tu su, naravno, i pojedinačni primjeri uspjeha na različitim naučnim poljima, koji postoje u raznim zemljama svijeta.
- Uporedimo islam i primjere nekih nereprezentativnih muslimana sa medicinom i lošim ljekarima: niko neće odustati od liječenja dokazanim savremenim sredstvima samo zato što postoje ljekari koji loše obavljaju svoj posao. Ili, uporedimo to sa obrazovanjem: niko neće svojoj djeci uskratiti obrazovanje samo zbog toga što zna da postoje nastavnici ili obrazovne institucije koje su nedostojne tog plemenitog zadatka. Ono, dakle, što je bitno jesu činjenice o učenjima islama, a ne negativni primjeri koje daju neki muslimani.

Zaista je impresivno da, i pored medijske kampanje koja se vodi protiv islama, mnogi ljudi uspijevaju doći do istine, i još uvijek mnogi nemuslimani širom svijeta primaju islam.

Niko neće svojoj djeci uskratiti obrazovanje samo zbog toga što zna da postoje nastavnici ili obrazovne institucije koje su nedostojne tog plemenitog zadatka.

Pogled iz novog ugla

Koliko si se puta kolebao pred mišlju da iskoristiš priliku i doneseš korisnu odluku, pa si se pokajao što si odustao?

Najveće blago koje čovjek posjeduje jest sloboda i sposobnost da bez straha donosi odluke u svoju korist.

Ako je postojanost pred teškim situacijama i izazovima, i spremnost podnošenja posljedica – hrabrost zbog koje čovjek biva cijenjen i hvaljen, znaj da je spremnost na donošenje korisnih odluka i spremnost na priznavanje greške mnogo veća hrabrost od toga. Jer, to je hrabrost pred svojim unutrašnjim nagonima i obuzdavanje negativnih emocija poput egoizma i taštine.

Onaj ko je pokazao dovoljno hrabrosti da o islamu nauči iz valjanih islamskih izvora, neka sebi pruži priliku da razmisli o onome što je pročitao i saznao.

Ako ti se zbog onoga što si naučio o islamu, ova vjera svidjela i želiš da još istražuješ i učiš, nastavi čitati i pitati. Ali, ne bi li već sada pogledao na islam iz jednog sasvim drugačijeg ugla?

Raduje nas da ste pročitali knjigu i nadamo se da vas je zainteresirala i pobudila vaše interesovanje za ozbiljna pitanja. Vaša zapažanja, bila pozitivna ili negativna, pitanja ili prigovore, primit ćemo s velikom pažnjom.

Ako želite saznati druge informacije o islamu

THISISLAM.net

Podjelite sa
nama Vaše
mišljenje

info@modern-guide.com

- Zar ne bi želio da imaš što jasniju sliku o vjeri o kojoj se danas najviše raspravlja u medijima?
- Zar jedna od najvećih i najbrže rastućih svjetskih religija ne zaslužuje da odvojiš dio svog vremena da se upoznaš s njenim učenjima?
- Ne misliš li kako je uzbudljivo upoznavanje drugih kultura i njihove filozofije o životu, vjeri i svijetu koji nas okružuje?
- Hoćeš li sebi pružiti priliku da se upoznaš s činjenicama o islamu iz njegovih izvora, prije nego što doneseš sud o toj vjeri?

Ako smatraš da je ovo ili nešto od ovoga što si pročitao, važno ili uzbudljivo, ova knjiga može ti pomoći da pronađeš ono za čim tražiš.

